REZOLUȚIA (UE) 2024/2233 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024
conținând observațiile care fac parte integrantă din deciziile privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2022, secțiunea III – Comisia și agențiile executive

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2022, secțiunea III – Comisia,

— având în vedere deciziile sale privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetelor agențiilor executive aferente exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 99 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru afaceri externe, al Comisiei pentru dezvoltare, al Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, al Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, al Comisiei pentru transporturi și turism, al Comisiei pentru dezvoltare regională, al Comisiei pentru cultură și educație, al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și al Comisiei pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen,

— având în vedere scrisoarea Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0139/2024),

— având în vedere acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 privind cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs vizând introducerea noilor resurse proprii,

Priorități politice

1. își reafirmă angajamentul ferm față de principiile și valorile fundamentale consacrate în Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), inclusiv față de principiul bunei gestiuni financiare, astfel cum este prevăzut la articolul 317 din TFUE, și față de combaterea fraudei și protejarea intereselor financiare ale Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 325 din TFUE;

2. subliniază importanța pe care o are bugetul Uniunii în realizarea priorităților politice ale Uniunii, precum și rolul său de a sprijini statele membre în situații neprevăzute, precum pandemia de COVID-19, conflictele internaționale și consecințele acestora; remarcă, în acest sens, relevanța constantă a investițiilor și a sprijinului din partea bugetului Uniunii pentru reducerea disparităților dintre statele membre și dintre regiuni, pentru promovarea creșterii economice și a ocupării forței de muncă, pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale și, așadar, pentru îmbunătățirea vieții de zi cu zi a cetățenilor europeni și a impactului economic în cadrul Uniunii; îndeamnă Comisia să nu reducă ritmul și ambiția necesare pentru a atinge obiectivele legate de climă stabilite în Pactul verde european și subliniază necesitatea de a mări investițiile necesare în acest scop; subliniază că, în 2022, Uniunea s-a situat cu mult sub nivelul de eficiență necesar pentru atingerea obiectivelor legate de climă stabilite pentru 2030, 2040 și 2050;

3. subliniază că execuția corectă și la timp a bugetului contribuie la o tratare mai eficientă și mai eficace a nevoilor și provocărilor din diferite domenii de politică; accentuează că punerea în aplicare simultană a mai multor instrumente cu reguli diferite, cu constrângeri de timp, pe lângă presiunea închiderii finale a CFM 2014-2020, poate duce la o întârziere a punerii în aplicare și la creșterea numărului de erori, nereguli și cazuri de fraudă; reamintește rolul Comisiei în calitate de gardian al tratatelor de a proteja interesele financiare ale Uniunii;

4. subliniază contribuția Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) la sprijinirea redresării statelor membre în urma consecințelor economice și sociale ale pandemiei de COVID-19 și a creării unei Uniuni reziliente, care să facă față cu succes provocărilor viitorului; ia act de contribuția MRR și a RePowerEU la abordarea provocărilor din domeniul energetic generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; regretă că jaloanele nu au fost mai bine definite și invită Comisia să monitorizeze punerea în aplicare de către statele membre a măsurilor aferente, în conformitate cu jaloanele și țintele convenite;

5. evidențiază rolul esențial îndeplinit de bugetul Uniunii în 2022 în abordarea consecințelor războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, și anume pentru a securiza lanțurile de aprovizionare cu alimente, a soluționa problemele din domeniul energetic, a sprijini statele membre în efortul de primire a refugiaților ucraineni și a oferi Ucrainei asistență în asigurarea celor necesare cetățenilor săi; constată că aceste solicitări au exercitat presiuni asupra bugetului și că s-au folosit toate măsurile de flexibilitate disponibile; ia act, în acest sens, de adoptarea evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM), care reorientează fondurile și atrage fonduri noi; subliniază importanța prezentării de către Comisie a unei foi de parcurs clare și realiste pentru rambursarea datoriei UE;

6. reamintește importanța unei aplicări stricte a normelor financiare ale Uniunii în toate programele și în privința tuturor beneficiarilor, pentru a se evita orice formă de fraudă, conflict de interese, corupție, dublă finanțare și spălare a banilor; reamintește, în acest cadru, rolul-cheie jucat de întreaga arhitectură antifraudă a Uniunii și își exprimă unele preocupări cu privire la refuzul unor state membre de a coopera cu unul dintre elementele sale, în special cu EPPO;

7. reamintește că este important să se efectueze evaluări *ex post* și intermediare ale programelor financiare create pentru a răspunde crizelor, în ceea ce privește relevanța, coerența și valoarea adăugată europeană, pe lângă conformitate și regularitate, eficiență, eficacitate, performanță și impact economic pe termen lung; ia act de faptul că deciziile legate de instrumentele de răspuns la pandemia de COVID-19 au fost luate în mare grabă, deși astfel de instrumente vor fi puse în aplicare până în 2026; subliniază că un răspuns rapid nu ar trebui să fie în detrimentul unui control adecvat al cheltuielilor și, prin urmare, invită Comisia să tragă învățăminte din astfel de instrumente;

8. reamintește cât de important este MRR pentru a face față încetinirii creșterii economice în urma pandemiei de COVID-19, precum și că modelul de punere în aplicare al MRR impune Comisiei cerințe mult mai puțin stricte și reduce sarcina de control a Comisiei asupra statelor membre; este preocupat de faptul că, în evaluarea sa privind MRR, Curtea a identificat deficiențe în evaluarea preliminară și în auditurile *ex post* ale Comisiei și consideră că există în continuare puncte slabe în sistemele de raportare și control ale statelor membre; este îngrijorat că astfel de deficiențe au condus la stabilirea unor „jaloane de control” care indică faptul că sistemele relevante ale statelor membre nu erau pe deplin funcționale atunci când a început implementarea planurilor, prezentând astfel un risc pentru regularitatea cheltuielilor din MRR și pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii;

9. subliniază riscul de conflicte de interese în cazurile în care toți actorii implicați în execuția bugetului Uniunii la orice nivel ar putea fi compromiși din motive dincolo de interesul economic; remarcă cadrul juridic extrem de fragmentat între statele membre și între regiuni în ceea ce privește conflictul de interese și face apel la orientările Comisiei pentru asigurarea clarității juridice și promovarea unei interpretări și aplicări uniforme; sprijină observația Curții din Raportul său special nr. 6/2023, potrivit căreia „[p]rin compararea de informații provenite din diferite surse, tehnologiile de extragere a datelor au potențialul de a ajuta la detectarea posibilelor conflicte de interese”;

10. evidențiază rolul Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), al Parchetului European (EPPO), al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) și al Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) în combaterea corupției; solicită consolidarea și mai puternică a capacităților Parchetului European și ale OLAF și a cooperării dintre acestea, precum și o mai bună definire a competențelor lor; apreciază eforturile depuse de EPPO în investigarea și urmărirea penală a fraudei și a altor infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii și subliniază importanța independenței și imparțialității sale depline pentru exercitarea efectivă a funcțiilor sale; reamintește că este important ca EPPO și OLAF să fie dotate cu resurse financiare și umane suficiente; solicită să se adopte norme comune anticorupție aplicabile întregului personal al organismelor Uniunii, iar registrul interinstituțional de transparență să devină obligatoriu pentru toate instituțiile și agențiile UE, pentru a asigura că obligația de independență pe care o au anumite instituții UE nu are de suferit; reiterează necesitatea de a intensifica eforturile de combatere a fraudei, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, în strânsă cooperare cu EPPO și cu OLAF;

11. accentuează deteriorarea statului de drept în anumite state membre și subliniază importanța majoră a mecanismului de condiționalitate bazat pe statul de drept, pentru a proteja bugetul Uniunii; invită Comisia să utilizeze pe deplin instrumentele disponibile pentru a înlătura riscul clar de încălcare gravă a valorilor Uniunii și să invoce cu promptitudine Regulamentul privind condiționalitatea atunci când există riscul ca încălcările statului de drept să afecteze interesele financiare ale Uniunii; sprijină blocarea fondurilor Uniunii atât timp cât condițiile nu sunt îndeplinite în totalitate și recomandă să nu se cedeze la șantaj; îndeamnă Comisia să garanteze o abordare unitară, cuprinzătoare și integrată la nivelul diferitelor fonduri și instrumente legislative și să evite o abordare tehnocrată și contradictorie a diferitelor instrumente de finanțare;

12. subliniază, în contextul principiului statului de drept, necesitatea de a asigura standarde clare și separarea efectivă a puterilor; accentuează că toate instituțiile și organele Uniunii ar trebui să respecte pe deplin principiul statului de drept și independența sistemului judiciar și ar trebui să se abțină de la a acționa ca o cameră disciplinară în afara sistemului judiciar independent; evidențiază că, în cazul încălcării legislației, instituțiile sau organele relevante ale Uniunii sau autoritățile naționale ar trebui să fie responsabile; subliniază că trebuie evitate procedurile neloiale de denunțare sau de avertizare și că astfel de proceduri ar trebui să se bazeze pe standarde clare privind statul de drept;

13. ia act de măsurile luate de Comisie în 2022 în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea, dar consideră că acestea sunt introduse cu întârzieri considerabile și în urma unor dezbateri politice de lungă durată; solicită Comisiei să efectueze evaluări amănunțite și să asigure mecanisme de control adecvate pentru a garanta buna gestiune financiară și protecția bugetului Uniunii în cazurile actuale și viitoare de nerespectare a valorilor Uniunii și a statului de drept care afectează sau riscă să afecteze interesele financiare ale Uniunii;

14. salută acordul încheiat în decembrie 2023 în urma negocierilor privind revizuirea normelor financiare ale Uniunii; apreciază în special îmbunătățirile legate de urmărirea fondurilor Uniunii prin instrumente digitale și interoperabilitate, care vor consolida protecția intereselor financiare ale Uniunii, extinderea specifică a sistemului de detectare timpurie și de excludere (EDES) la gestiunea partajată după CFM 2027, trimiterea la mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept și la valorile Uniunii, astfel cum sunt consacrate la articolul 2 din TUE, precum și posibilitatea de a simplifica sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii și pentru solicitanții individuali prin introducerea unor granturi de valoare foarte mică;

15. reamintește Comisiei că toate propunerile legislative cu impact economic, social și de mediu semnificativ trebuie să fie însoțite de evaluări solide și temeinice ale impactului, inclusiv de evaluări ale impactului asupra costului vieții pentru cetățenii Uniunii, asupra nivelului birocratizării pentru beneficiari și administrație, precum și asupra aspectelor legate de gen, pentru a garanta o distribuție echitabilă a bugetului Uniunii; subliniază că acest lucru face parte din agenda Comisiei pentru o mai bună legiferare; subliniază că Comisia ar trebui să efectueze evaluări ale impactului într-un mod complet neutru și imparțial; în plus, se așteaptă ca Comisia să îmbunătățească analiza costurilor și beneficiilor opțiunilor în cauză prin creșterea ratei de participare a diferitelor părți interesate cu puncte de vedere diferite în cadrul unor consultări publice deschise;

16. subliniază că egalitatea de gen este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii și este consacrată în Carta drepturilor fundamentale a UE; reamintește angajamentul de lungă durată al Uniunii de a integra dimensiunea de gen în procesul său de elaborare a politicilor pentru a identifica și a remedia inegalitățile, precum și o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor Uniunii de creștere economică, ocupare a forței de muncă și coeziune socială; subliniază că este important să se continue eforturile depuse în special în ceea ce privește integrarea dimensiunii de gen în buget, cum ar fi metodologia pilot de urmărire a cheltuielilor pentru egalitatea de gen în cadrul financiar multianual, pentru a se asigura că integrarea perspectivei de gen în bugetul Uniunii este un succes;

17. amintește că domeniile de cheltuieli care fac obiectul unor norme și criterii de eligibilitate mai complexe sunt expuse unui risc mai mare de erori și creează o sarcină administrativă excesivă pentru beneficiarii sprijinului, în special pentru nou-veniți; reiterează necesitatea de a simplifica programele de cheltuieli ale Uniunii în măsura posibilului, obținând echilibrul cu verificări și controale solide; subliniază că digitalizarea gestionării, raportării și auditării fondurilor Uniunii este esențială pentru a îmbunătăți accesul potențialilor beneficiari într-un mod echitabil și pentru a face gestionarea fondurilor mai eficientă și mai transparentă pentru toți cetățenii;

18. este preocupat de faptul că adoptarea cu întârziere a mai multor regulamente sectoriale având ca obiect diverse politici ale Uniunii, cum ar fi politica de coeziune, a condus la o întârziere semnificativă a punerii în aplicare a perioadei de programare 2021-2027; îndeamnă din nou Comisia și statele membre să ia toate măsurile necesare pentru a continua să accelereze punerea în aplicare a politicilor pe teren, cu un mai bun echilibru geografic, totodată punând puternic accentul pe respectarea normelor, pe calitatea proiectelor, pe obținerea de rezultate și pe protejarea intereselor financiare ale Uniunii; subliniază, în acest context, riscul ca angajamentele restante să fie suportate din bugetul Uniunii, ceea ce ar putea genera dezangajări semnificative care, la rândul lor, i-ar reduce impactul; invită Comisia să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune despre măsurile pe care intenționează să le ia pentru a aborda această situație;

19. invită Comisia să ia inițiative precum acordarea de asistență tehnică pentru a crește în mod permanent rata de absorbție în statele membre; invită Comisia să monitorizeze îndeaproape progresele privind execuția în statele membre, în special în cazurile de subutilizare și de rate scăzute de absorbție, și să prezinte autorității care acordă descărcarea de gestiune o analiză pentru fiecare țară, identificând problemele recurente, precum și măsurile luate pentru a optimiza situația;

20. subliniază importanța politicii de coeziune a Uniunii pentru convergența și dezvoltarea economică și teritorială în regiunile Uniunii, precum și pentru sprijinirea punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale; evidențiază sinergiile fondurilor de coeziune în coordonare cu alte programe ale Uniunii, în special cu MRR, pentru a maximiza impactul și eficiența cheltuielilor publice;

CAPITOLUL I

Cadrul financiar multianual (CFM)

Declarația de asigurare a Curții de Conturi și gestiunea bugetară și financiară

Fiabilitatea conturilor

21. salută constatarea din Raportul anual al Curții de Conturi privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2022 ([1]), potrivit căreia conturile consolidate ale Uniunii Europene pentru anul 2022 sunt fiabile; constată cu satisfacție că Curtea a dat în fiecare an, începând din 2007, un aviz pozitiv privind fiabilitatea conturilor;

22. ia act de faptul că, la 31 decembrie 2022, totalul pasivelor se ridica la 577,2 miliarde EUR, în comparație cu un total al activelor în valoare de 445,9 miliarde EUR; constată că diferența de 131,3 miliarde EUR reprezenta activele nete (negative), care includ rezervele și partea de cheltuieli deja efectuate de Uniune până la 31 decembrie 2022, care trebuie să fie finanțată din bugetele viitoare;

23. observă că, la sfârșitul anului 2022, valoarea estimată a cheltuielilor eligibile efectuate, dar încă nesolicitate spre rambursare, care erau datorate beneficiarilor și erau înregistrate drept cheltuieli angajate, se ridica la 148,7 miliarde EUR (2021: 129,9 miliarde), din care 22,6 miliarde EUR reprezentau cheltuieli angajate din MRR;

24. ia act de faptul că, după încheierea perioadei de tranziție în urma procesului de retragere a Regatului Unit, Comisia a estimat că, la data bilanțului, conturile Uniunii prezentau o creanță netă de 23,9 miliarde EUR datorată de Regatul Unit (față de 41,8 miliarde EUR în 2021), din care se estimează că 9,1 miliarde EUR vor fi plătite în termen de 12 luni de la data raportării; consideră că orice sumă care depășește suma estimată de 9,1 miliarde EUR primită de la Regatul Unit ar trebui utilizată pentru a reduce datoriile contractate prin activitățile de împrumut și de creditare ale Comisiei;

25. constată că Curtea a evaluat impactul asupra conturilor Uniunii al războiului de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei; salută concluzia Curții potrivit căreia acest impact a fost evaluat și prezentat în mod corespunzător în conturile anuale consolidate;

26. salută concluzia Curții potrivit căreia activele, pasivele, veniturile și cheltuielile, inclusiv cele legate de Instrumentul european de redresare NextGenerationEU („NGEU”), sunt prezentate corect în conturile anuale consolidate;

Legalitatea și regularitatea veniturilor și cheltuielilor Uniunii

27. regretă avizul negativ privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor bugetare ale Uniunii emis de Curte pentru al patrulea an consecutiv; subliniază că este important să se consolideze mecanismele de control ale Comisiei și ale statelor membre, care sunt considerate nefiabile de către Curte, compromițând astfel fiabilitatea Raportului anual privind gestionarea și performanța bugetului (RAGP); ia act de concluzia Curții potrivit căreia veniturile sunt lipsite de erori semnificative și sistemele de gestionare examinate de Curte au fost, în general, eficace;

28. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că, potrivit estimărilor Curții, nivelul de eroare pentru cheltuielile din 2022 este de 4,2 %, adică mai mult decât dublu față de pragul de semnificație; constată că aceasta reprezintă o deteriorare și mai mare față de ultimii doi ani (3,0 % în 2021 și 2,7 % în 2020); constată cu îngrijorare că Curtea a detectat probleme semnificative în ceea ce privește cheltuielile bazate pe rambursare, care reprezintă 66 % din populația auditată de Curte, în care nivelul de eroare estimat este de 6 %; constată că efectele erorilor constatate de Curte sunt estimate ca fiind atât semnificative, cât și generalizate în cheltuielile acceptate ale exercițiului;

29. ia act de faptul că estimarea efectuată de Comisie privind riscul la momentul plății este de 1,9 % pentru 2022 (similar cu 2020 și 2021), care se situează sub pragul de semnificație; constată că estimarea Comisiei privind riscul la închidere, după aplicarea controalelor *ex post* și a corecțiilor, este de 0,9 %; remarcă divergența dintre rata globală de eroare a Curții și riscul la momentul plății stabilit de Comisie, constatată pentru cheltuielile bugetare totale ale Uniunii în 2022, deși nu în toate domeniile de cheltuieli; constată că această divergență este evidentă în special la rubricile 1 și 2, la fel ca și în trecut; remarcă faptul că estimările Comisiei privind riscul la momentul plății se situează în mod constant în intervalul inferior sau sub estimările statistice ale Curții; salută estimarea Curții cu privire la nivelul de eroare ca fiind un indicator important pentru riscurile existente; solicită să se ajungă la o înțelegere comună pentru a evita o astfel de divergență între rata globală de eroare a Curții și riscul stabilit de Comisie la momentul plății;

([1]) JO C, C/2023/103, 4.10.2023.

30. se declară din nou îngrijorat de observația Curții potrivită căreia evaluarea riscurilor efectuată de Comisie este susceptibilă să subestimeze nivelul de risc în mai multe domenii; este preocupat, de asemenea, de deficiențele recurente identificate de Curte în ceea ce privește controalele *ex post* efectuate de statele membre la rubrica 2, ceea ce limitează încrederea care poate fi acordată activității lor;

31. subliniază că estimarea generală privind nivelul de eroare din bugetul Uniunii, astfel cum este prezentată în declarația de asigurare a Curții, aproximează sumele care nu ar fi trebuit plătite deoarece nu au fost utilizate în conformitate cu normele și reglementările aplicabile, și nu este un indicator de fraudă sau de corupție; regretă că estimarea generală a nivelului de eroare din bugetul Uniunii ar putea oferi în fiecare an o impresie negativă cetățenilor;

32. reamintește că abordarea și metodologia de audit a Curții se bazează pe standarde internaționale de audit care implică testarea unui eșantion aleatoriu și reprezentativ de operațiuni, având ca rezultat o estimare a ratei de eroare; reamintește că Curtea face distincție între cheltuielile cu risc redus, adică plățile bazate pe drepturi la plată în cadrul unor norme simplificate, și cheltuielile cu risc ridicat, adică plățile bazate pe rambursarea costurilor, care sunt reglementate de norme complexe; constată că, pentru cheltuielile din 2022, Curtea a selectat 66 % din populația sa de audit din categoria cheltuielilor cu risc ridicat (față de 63,2 % în 2021), valoarea ridicându-se la 110,1 miliarde EUR, și 34 % din categoria cheltuielilor cu risc redus, valoarea lor fiind de 56,7 miliarde EUR; constată că rata de eroare estimată de Curte pentru 2022 (4,2 %) se datorează în principal rubricii „Coeziune, reziliență și valori” (2,5 % din rata globală de eroare), rubricii „Resurse naturale și mediu” (0,8 %), rubricii „Vecinătatea și întreaga lume” (0,4 %) și rubricii „Piața unică, inovarea și sectorul digital” (0,3 %), acestea fiind în ceea mai mare parte considerate de Curte domenii de cheltuieli cu risc ridicat; constată că, în raportul său anual privind gestiunea și performanța, Comisia clasifică cheltuielile în segmente cu risc mai ridicat, mediu și mai scăzut; constată că Curtea utilizează categoriile de risc în mare parte pentru a determina dimensiunea eșantionului astfel încât să-și susțină, în cele din urmă, avizul privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor, în timp ce Comisia utilizează categorii de risc pentru a-i servi la identificarea domeniilor în care este necesară o atenție suplimentară la nivel de conducere pentru corectarea erorilor; subliniază că utilizarea diferitelor categorii de risc de către Curte și Comisie împiedică autoritatea care acordă descărcarea de gestiune să efectueze o analiză comparativă a erorilor administrative de formă și a erorilor administrative substanțiale;

33. reamintește că auditul Curții se axează pe exercițiul în curs de examinare; consideră, cu toate acestea, că Curtea ia în calcul constatările din mai mulți ani în raportul său anual și pune accent cu precădere pe teme specifice în rapoartele sale speciale; constată că, spre deosebire de această metodă, Comisia ia în calcul întregul ciclu de viață al programelor și fondurilor Uniunii, care acoperă multiple exerciții, precum și corecțiile și recuperările operate după încheierea exercițiului examinat; consideră, cu toate acestea, că aceste abordări diferite nu explică în totalitate diferența mare în estimarea ratei de eroare;

34. reamintește că programele de cheltuieli ale Uniunii sunt concepute ca multianuale și că, prin urmare, sistemele lor aferente de control și ciclurile lor de gestionare vizează, de asemenea, mai mulți ani; reamintește că estimările riscului la închidere realizate de Comisie au o perspectivă multianuală, care ia în calcul corecțiile și recuperările din mai mulți ani; ia act de faptul că abordarea Comisiei se bazează pe teste, astfel cum sunt definite în strategiile de control care vizează verificarea conformității cu normele Uniunii, pentru a stabili în final dacă fondurile trebuie recuperate de la beneficiari; observă că intervalul de risc la momentul plății determinat în cadrul acestei abordări este similar în cea mai mare măsură cu rata de eroare estimată de Curte și este considerat de Comisie cea mai bună estimare pentru a exprima expunerea la bugetul Uniunii;

35. consideră că cele două abordări urmăresc scopuri diferite și fiecare are propriile beneficii, dezavantaje, atuuri și deficiențe și ele ar trebui utilizate una în completarea celeilalte, înțelegându-se diferențele și particularitățile, de exemplu conceptele diferite de eroare și clasificarea riscurilor folosită de fiecare instituție; consideră că rata de eroare estimată de Curte este un indicator important al respectării legalității și regularității execuției bugetului Uniunii; este preocupat de diferențele mari dintre ratele furnizate de Curte și de Comisie în ceea ce privește deficiențele identificate de Comisie; salută, în acest sens, constatările, observațiile și recomandările Curții, care reprezintă o contribuție foarte utilă la îmbunătățirea în continuare a gestiunii și execuției bugetare în diferite moduri de gestiune și de către toate părțile interesate relevante; regretă faptul că doar prin analiza riscurilor se neglijează performanța reală, calitatea, sustenabilitatea și valoarea adăugată europeană a proiectelor puse în aplicare; își reiterează sprijinul pentru abordarea și metodologia de audit a Curții, care ar trebui să claifice impactul măsurilor corective asupra nivelului global de eroare și invită Comisia să coopereze cu Curtea în vederea creșterii gradului de armonizare și a asigurării unor cifre mai ușor comparabile;

36. observă că constatările Curții și ale Comisiei sunt aliniate în mai multe aspecte, în special în ceea ce privește principalele surse de nereguli de la rubrica „Coeziune” și riscurile mai ridicate legate de măsurile de piață și dezvoltarea rurală aferente rubricii „Resurse naturale și mediu”; constată că, în special la rubrica „Coeziune”, unele cazuri de eroare în materie de eligibilitate identificate și cuantificate de Curte nu sunt neapărat considerate neeligibile de către Comisie; observă că Comisia nu consideră că există un temei juridic pentru a califica eroarea drept o neregulă care trebuie corectată în conformitate cu definiția prevăzută la articolul 2 punctul 36 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ([2]) („Regulamentul privind dispozițiile comune” sau RDC) și, prin urmare, Comisia nu poate

([2]) Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

aplica proceduri de corecție financiară, iar astfel de erori nu ar intra în estimarea Comisiei privind riscul la momentul plății;

37. salută faptul că Comisia și-a îmbunătățit raportarea privind măsurile preventive și corective pentru a proteja bugetul Uniunii de cheltuielile ilegale și neconforme cu reglementările; observă că Comisia a clarificat faptul că suma totală raportată în raportul anual privind gestiunea și performanța (RAGP) pentru corecțiile financiare și recuperări (4,95 miliarde EUR) include măsurile preventive și corective luate de Comisie și de statele membre; constată că Comisia a raportat corecții nete în valoare de 734 de milioane EUR și plăți necuvenite recuperate de la destinatarii finali în valoare de 195 de milioane EUR;

38. precizează că, în exercitarea mandatului său, Curtea nu investighează frauda, dar ține seama de riscul de fraudă; precizează că Curtea transmite către EPPO suspiciunile de infracțiuni care intră în competențele acestuia și prezintă OLAF suspiciunile de fraudă, corupție sau alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii, identificate în timpul auditurilor sale; ia act de faptul că, în 2022, Curtea a raportat OLAF 14 cazuri de suspiciune de fraudă și, în paralel, a raportat la EPPO șase dintre aceste cazuri, ceea ce a avut ca rezultat până în prezent șase investigații efectuate de OLAF și trei investigații efectuate de EPPO;

Gestiunea bugetară și financiară

39. subliniază că în 2022 s-au utilizat 98,5 % din creditele de angajament disponibile (179,4 miliarde EUR din 182,2 miliarde EUR); constată că creditele disponibile au fost mai mari decât plafonul CFM de 179,9 miliarde EUR ca urmare a utilizării instrumentelor speciale, justificată de evenimente neprevăzute, folosindu-se întreaga flexibilitate disponibilă în cadrul CFM; constată că s-au utilizat 98,1 % din creditele de plată (167,3 miliarde EUR din 170,6 miliarde EUR disponibile); felicită Comisia și autoritatea bugetară pentru răspunsul bugetar decisiv și flexibil la provocările existente în 2022;

40. observă cu îngrijorare că totalul angajamentelor restante, care reprezintă datorii viitoare dacă nu sunt dezangajate, a atins un maxim istoric de 450 de miliarde EUR în 2022, atât ca urmare a angajamentelor majorate legate de NGEU (cu toate planurile naționale de redresare și reziliență adoptate în 2022), cât și ca urmare a demarării lente a punerii în aplicare a perioadei de programare 2021-2027; ia act de faptul că Comisia se așteaptă ca această sumă să crească în continuare în 2023 până spre 460 de miliarde EUR și prevede o scădere din 2024 până în 2027, când ar trebui plătite sumele angajate atât pentru NGEU, cât și pentru perioada de programare 2021-2027; constată că aproximativ 90 de miliarde EUR în împrumuturi nu vor fi utilizate și reamintește că Comisia și statele membre sunt în prezent în întârziere în ceea ce privește calendarul plăților stabilit în decizia de punere în aplicare prin care se aprobă planurile lor naționale de redresare și reziliență (PNRR); observă că angajamentele din cadrul CFM sunt în continuare în creștere și vor continua să crească în anii următori din cauza demarării lente a perioadei de programare, plățile urmând să fie efectuate chiar și mai târziu;

41. subliniază că timpul disponibil pentru execuția fondurilor cu gestiune partajată în CFM 2021-2027 este mai scurt decât în cadrele financiare multianuale anterioare, din cauza regulii n+2 pentru ultimul exercițiu al perioadei; este conștient de provocările legate de gestionarea și controlul combinat al fondurilor CFM și NGEU, din cauza volumului lor și a diferitelor mecanisme de gestionare, programare, executare și control; ia act cu îngrijorare de diferențele semnificative în ceea ce privește ratele de absorbție pentru fiecare stat membru; regretă inițiativele insuficiente luate de Comisie și statele membre pentru a crește capacitatea de absorbție a programelor și, astfel, pentru a determina o reducere drastică și durabilă a angajamentelor restante; solicită Comisiei să ia toate măsurile necesare și să acorde sprijinul administrativ necesar statelor membre, în special pentru ca acestea să își îmbunătățească capacitatea de absorbție;

42. subliniază că previziunile Comisiei privind reducerea angajamentelor restante se bazează pe premisele că statele membre depun efectiv mai multe eforturi pentru a accelera absorbția fondurilor cu gestiune partajată pentru perioada 2021-2027 și că ajustările tehnice automate ale plafonului de plăți sunt suficiente pentru a acoperi nevoile în materie de plăți; este îngrijorat de posibilitatea ca aceste două premise să nu se concretizeze, creându-se astfel o situație foarte periculoasă pentru bugetul Uniunii;

43. ia act de avertismentul Curții că, pentru fondurile cu gestiune partajată aferente perioadei 2021-2027 în temeiul RDC, riscul de dezangajare a crescut semnificativ din cauza unei serii de factori, și anume demararea lentă din cauza adoptării cu întârziere a reglementărilor specifice sectorului, abordarea prioritară a restului de fonduri structurale și de investiții europene (ESI) și a finanțării NGEU, faptul că respectivele fonduri au un termen de plată mai scurt cu un an față de perioada anterioară a CFM și suprapunerea cu plățile NGEU până în 2026; subliniază, prin urmare, recomandarea din 2021 adresată de Curte Comisiei de a se asigura că există un sprijin consultativ suplimentar pentru autoritățile naționale, astfel încât toate organismele responsabile cu gestiunea și controlul acestor fonduri să poată asigura o bună gestiune financiară;

44. salută rolul esențial jucat de ONG-uri în reprezentarea societății civile și în promovarea și apărarea valorilor consacrate în tratate și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”) atunci când sunt puse în aplicare programele și proiectele finanțate de la bugetul Uniunii, respectând pe deplin normele financiare ale Uniunii și protejând interesele financiare ale acesteia; solicită să se garanteze că toți cei care beneficiază de finanțare din partea Uniunii, inclusiv ONG-urile, și care au utilizat în mod abuziv sau deturnat fonduri ale Uniunii sau care s-au implicat în activități contrare valorilor Uniunii, inclusiv incitare la terorism, discursuri de incitare la ură, sprijinirea sau glorificarea violenței, extremism politic și religios sunt enumerați în sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) și li se blochează accesul la instituțiile și programele de finanțare ale Uniunii; consideră că frauda, conflictele de interese, dubla finanțare, corupția și spălarea de bani sau delapidarea trebuie prevenite și combătute în toate situațiile și pentru toți beneficiarii, indiferent de natura și statutul lor juridic (astfel cum se menționează în Rezoluția Parlamentului din 17 ianuarie 2024 referitoare la transparența și responsabilitatea organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul Uniunii); invită Comisia să implementeze recomandările din rezoluția respectivă;

45. constată cu îngrijorare că datoria Uniunii a crescut de la 236,7 miliarde EUR în 2021 până la 344,3 miliarde EUR în 2022; observă că, din întreaga datorie, doar partea care corespunde sprijinului nerambursabil din cadrul NGEU (185,6 miliarde EUR, respectiv 53,9 %) creează un risc legat de rata dobânzii pentru bugetul Uniunii; atrage atenția că, din cauza creșterii ratelor dobânzilor de pe piață, costul noii finanțări NGEU a crescut de la 0,14 % în a doua jumătate a anului 2021 la 1,24 % în prima jumătate a anului 2022, cu o nouă creștere la 2,60 % în a doua jumătate a anului 2022, ceea ce a dus la plăți de dobânzi de 0,5 miliarde EUR pentru NGEU în 2022, iar pentru 2023 fiind prevăzută o creștere considerabilă; este îngrijorat de creșterea puternică a ratelor dobânzilor începând din 2020, ceea ce a dus la o sarcină financiară mai mare pentru bugetul anual; reamintește că, în plus, rambursările împrumuturilor pentru NGEU ar trebui să înceapă în 2028 și trebuie finalizate până în 2058, ceea ce va necesita resurse financiare suficiente; constată că utilizarea maximă a bugetului Uniunii în 2022, folosind toată flexibilitatea disponibilă, nu permite nicio rambursare a datoriilor, cu excepția cazului în care se efectuează reduceri ale altor cheltuieli ale Uniunii; solicită statelor membre să elaboreze și să convină asupra unui plan de rambursare din noi resurse proprii, fără a afecta noul CFM;

46. constată că, începând din decembrie 2022, Comisia folosește o nouă strategie de administrare a datoriei, și anume o „strategie de finanțare diversificată” care constă în tehnici și instrumente de finanțare utilizate de emitenți suverani; reamintește Raportul special nr. 16/2023 al Curții privind administrarea datoriei NGEU, care a concluzionat că Comisia a instituit rapid un sistem de administrare a datoriei, permițând lansarea în timp util a operațiunilor de împrumut, care a îndeplinit toate cerințele de reglementare privind portofoliul de creanțe și gestionarea riscurilor;

47. sprijină recomandarea Curții adresată Comisiei de a acționa în mod mai proactiv pentru a se asigura că instrumentele disponibile pentru atenuarea riscurilor de expunere au o capacitate suficientă;

48. constată că expunerea totală a bugetului Uniunii ca urmare a garanțiilor și a datoriilor contingente pentru împrumuturi a crescut la 248,3 miliarde EUR, din care a fost constituită o garanție suplimentară de 57,8 miliarde EUR prin fondul comun de provizionare („FCP”); observă că ratele mai mari ale dobânzilor impun, la rândul lor, o rată de provizionare mai mare în viitor;

49. observă că, în 2022, Comisia a modificat prezentarea datoriilor contingente în conturile sale consolidate, ceea ce face ca comparația de la an la an să fie extrem de complexă și de lungă durată; invită Comisia să prezinte un raport mai clar cu privire la contul său anual, pentru a facilita concluziile și analizele inclusiv în vederea procedurii de descărcare de gestiune;

50. observă că expunerea bugetului Uniunii în legătură cu Ucraina a crescut în 2022 la 15,6 miliarde EUR, cu provizioanele aferente; constată cu îngrijorare că, pentru sprijinul AMF+ pentru Ucraina, în valoare de 18,0 miliarde EUR, convenit la sfârșitul anului 2022 și plătit pe tot parcursul anului 2023, nu au fost cerute provizioane în FCP pentru a acoperi riscurile de nerambursare, ceea ce reprezintă un risc grav pentru bugetul Uniunii, astfel cum se menționează în Avizul 07/2022; atrage atenția asupra faptului că eventualele pierderi legate de AMF+ vor trebui acoperite din viitoarele bugete ale Uniunii sau de marja de manevră bugetară dintre plafonul CFM și plafonul resurselor proprii; invită Comisia să prevadă măsuri suplimentare pentru a proteja bugetul Uniunii de pierderile viitoare legate de AMF+;

51. constată că, în 2022, inflația prețurilor de consum a crescut semnificativ, afectând bugetul Uniunii în mai multe moduri, prin reducerea dimensiunii relative a bugetului Uniunii și prin reducerea eficienței fondurilor Uniunii în a atinge obiectivele în aceeași măsură ca cea planificată inițial; consideră că inflația ridicată afectează proporția veniturilor din diferite surse, cu o reducere netă a cotei din resursele proprii bazate pe VNB; sprijină ferm recomandarea Curții adresată Comisiei de a evalua impactul creșterii inflației asupra bugetului Uniunii pentru a aplica în mod proactiv măsuri de atenuare;

52. consideră binevenite platformele online de transparență dezvoltate și întreținute de Comisie, care furnizează date privind punerea în aplicare a programelor de cheltuieli ale Uniunii și permit căutarea destinatarilor fondurilor și proiectelor Uniunii, cum ar fi sistemul de transparență financiară, care oferă informații despre finanțarea Uniunii în cadrul gestiunii directe și indirecte, tabloul de bord al MRR, Platforma de date deschise privind coeziunea și platforma Kohesio;

53. ia act de metodologia Comisiei de urmărire a aspectelor de gen ale cheltuielilor începând din 2023; reamintește că, potrivit evaluărilor, doar 2 % din bugetul Uniunii are ca obiectiv principal îmbunătățirea egalității de gen; invită Comisia să îmbunătățească acest punctaj prin integrarea perspectivei de gen încă de la începutul elaborării programelor; reiterează faptul că sunt necesare detalii suplimentare pentru ca majoritatea cheltuielilor (73 %) evaluate în prezent ca având 0* „potențial de a contribui la egalitatea de gen" să poată fi pe deplin înțelese; ia act cu îngrijorare de faptul că Raportul special nr. 10/2021, publicat de CCE, a confirmat că ciclul bugetar al Uniunii nu ține seama încă în mod adecvat de egalitatea de gen, deoarece lipsesc în mare măsură elemente cheie, cum ar fi analiza de gen, obiectivele legate de gen, indicatorii și responsabilizarea prin raportare;

54. solicită din nou o linie bugetară specifică pentru egalitatea de gen, în special în cadrul programului Daphne, având în vedere criza violenței de gen cu care se confruntă Uniunea; subliniază importanța consolidării inițiativei dedicate în mod specific Daphne, prin creșterea resurselor sale, în special a măsurilor care vizează combaterea tuturor nivelurilor și a tuturor formelor de violență de gen împotriva femeilor și fetelor și a violenței domestice, în conformitate cu articolul 7 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]), precum și a sprijinirii adecvate a victimelor; subliniază, în plus, importanța utilizării fondurilor structurale și de investiții europene, cum ar fi Fondul social european Plus (FSE +), pentru a promova egalitatea de gen, ocuparea forței de muncă în rândul femeilor, capacitarea femeilor, spiritul antreprenorial, rolurile de leadership și de management, precum și structurile de îngrijire pe termen lung; ia act de faptul că un studiu solicitat de Comisia FEMM ([4]) arată că bărbații sunt adesea favorizați în detrimentul femeilor și al grupurilor marginalizate în acțiunile de concepere a subvențiilor și a sprijinului în cadrul pachetului „Pregătiți pentru 55", precum și în cadrul altor politici, programe și finanțări pentru tranziția verde;

Recomandări

55. sprijină cu fermitate recomandările Curții din Raportul său anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2022 („Raportul anual privind exercițiul financiar 2022") ([5]), precum și din rapoartele speciale conexe; invită Comisia să le pună în aplicare fără întârziere și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la stadiul punerii în aplicare;

56. solicită Curții de Conturi:

(i) să diferențieze tipurile de erori și să facă mai transparentă rata erorilor cauzate de utilizarea abuzivă gravă, de fraudă sau de alte activități infracționale și rata erorilor cauzate de supravegherea administrativă sau de aplicarea incorectă a normelor;

(ii) să evalueze mai intens și calitatea, valoarea adăugată europeană, sustenabilitatea, performanța și caracterul practic al proiectelor puse în aplicare;

57. invită Comisia, în special:

(i) să colaboreze cu Curtea pentru a îmbunătăți înțelegerea, convergența și comparabilitatea celor două abordări utilizate pentru a trata neregulile;

(ii) să realizeze o evaluare ex post a fiabilității propriei estimări a riscului la închidere pentru exercițiul financiar pentru care programele au fost închise și să prezinte rezultatele acestei evaluări autorității care acordă descărcarea de gestiune;

(iii) să continue să simplifice normele și procedurile fără a compromite calitatea controalelor; și să continue digitalizarea procedurilor de audit;

(iv) să intensifice eforturile de îmbunătățire a transparenței în utilizarea fondurilor, inclusiv în ceea ce privește informațiile despre beneficiarii finali;

(v) să sprijine în continuare capacitatea administrativă a autorităților statelor membre; să identifice modalități de a ajuta statele membre să accelereze utilizarea fondurilor Uniunii și să reducă nivelurile creditelor restante, în special în ceea ce privește fondurile cu gestiune partajată în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune;

(vi) să raporteze, ca parte a comunicărilor sale, datoriile contingente și expunerea anuală a bugetului Uniunii care rezultă din garanțiile bugetare și din asistența financiară acordată țărilor terțe, făcând publică estimarea sa privind expunerea anuală totală;

(vii) să ofere măsuri suficiente pentru a proteja bugetul Uniunii de diferitele riscuri identificate, în special RAL, datoria în creștere, expunerea bugetară sporită, inclusiv față de Ucraina, inflația în creștere etc.;

([3]) Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori" și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 390/2014 al Consiliului (JO L 156, 5.5.2021, p. 1).
([4]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf.
([5]) JO C, C/2023/103, 4.10.2023.

(viii) să continue monitorizarea posibilului risc de corupție și fraudă care afectează toate fondurile, folosind feedbackul din investigațiile EPPO și OLAF; și să încurajeze utilizarea sistematică a Archane și a sistemelor de baze de date EDES;

(ix) să furnizeze și să finanțeze infrastructura informatică pentru EPPO atât timp cât este necesar pentru ca EPPO să pună în aplicare un sistem informatic independent și adecvat, pentru a asigura o tranziție lină și pentru a evita pierderea de date;

(x) să asigure protecția bugetului Uniunii prin utilizarea generală și sistematică a sistemelor digitale și automatizate de raportare, monitorizare și audit și să instituie de urgență un sistem obligatoriu integrat și interoperabil bazat pe instrumentele și bazele de date existente, dar fără a se limita la acestea, în contextul reformării finale a Regulamentului financiar;

(xi) să modifice și să îmbunătățească tabloul de bord privind redresarea și reziliența, precum și site-ul web al Comisiei dedicat MRR pentru a se asigura că punerea în aplicare, performanța și îndeplinirea indicatorilor sunt actualizate periodic, sunt exacte, clar structurate și transparente;

(xii) să se asigure că rezultatele auditurilor sunt transparente;

(xiii) să se asigure că toate statele membre utilizează sistemele și registrele centrale pentru a raporta cu privire la beneficiarii reali și la beneficiarii finali;

(xiv) să evalueze impactul asupra bugetului Uniunii al inflației ridicate care continuă pe parcursul mai multor ani și să identifice instrumente de atenuare a principalelor riscuri rezultate;

Performanța bugetului Uniunii

58. ia act de reintegrarea activității Curții privind performanța bugetului Uniunii în raportul său anual; constată cu regret că conținutul capitolului în cauză este mult mai puțin aprofundat decât raportul anual privind performanța din anul precedent; regretă, în special, că legătura cu obiectivele de dezvoltare durabilă a devenit mult mai puțin evidentă în configurația actuală; constată că activitatea Curții privind performanța, astfel cum este inclusă în raportul său anual pentru 2022, constă în principal în rezumarea constatărilor din rapoartele speciale;

59. ia act de faptul că Curtea a monitorizat punerea în aplicare a 213 dintre recomandările sale din 2019, dintre care 179 erau adresate Comisiei; constată că patru dintre cele 179 de recomandări nu ajunseseră încă la termenul de punere în aplicare la momentul în care a fost efectuată evaluarea ulterioară și că, dintre celelalte 175 de recomandări, Comisia a pus în aplicare 101 (58 %) pe deplin, 26 (15 %) în majoritatea aspectelor, 24 (13 %) în anumite aspecte și 17 (10 %) nu au fost puse în aplicare deloc, Curtea nefiind în măsură să închidă 7 cazuri (4 %), în care entitatea auditată nu a acceptat recomandările sau era prea devreme pentru a evalua punerea în aplicare;

60. consideră că prezentarea de ansamblu a rapoartelor speciale, care reprezintă cea mai mare parte a celui de-al treilea capitol din Raportul anual al Curții, oferă o imagine generală bună a rapoartelor prezentate de Curte în legătură cu domeniile strategice pentru 2022; consideră că o analiză aprofundată a performanței bugetului Uniunii ar putea aduce o valoare adăugată acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor auditorului; remarcă problema calendarului pentru publicarea raportului anual privind gestiunea și performanța;

61. observă că Comisia publică „Fișele de performanță a programelor”, adică o prezentare generală a informațiilor privind performanța programelor din bugetul Uniunii pentru perioada 2021-2027, și „Prioritățile orizontale”, o secțiune despre modul în care Comisia urmărește și raportează cheltuielile cu integrarea preocupării pentru mediu și a principiului egalității de gen în procesul de stabilire a bugetelor, cu urmărirea digitală și cu obiectivele de dezvoltare durabilă;

62. ia act de Documentul de analiză nr. 06/2023 al Curții intitulat „Raportul anual privind gestionarea și performanța bugetului Uniunii – exercițiul financiar 2022” al Comisiei Europene și concluzia Curții potrivit căreia volumul I din raportul anual privind gestionarea și performanța pentru 2022 a urmat orientările strategice de gestionare corporativă ale Comisiei atunci când a prezentat faptele și realizările privind gestiunea bugetară pentru 2022 și observă că ar putea fi îmbunătățită calitatea datelor privind performanța; ia act de răspunsurile Comisiei la întrebările scrise cu privire la un audit IAS privind sistemul de control al Comisiei în ceea ce privește fiabilitatea informațiilor referitoare la performanță și de asigurarea că problema identificată este în curs de soluționare;

63. salută faptul că Comisia a inclus în raportul anual privind gestiunea și performanța informații privind urmărirea digitală și integrarea preocupării pentru mediu și a dimensiunii egalității de gen în bugetul Uniunii; constată că numărul de programe pentru care nu se cunoaște contribuția la egalitatea de gen a scăzut la 72 %; sprijină poziția Comisiei potrivit căreia această cifră trebuie redusă și mai mult;

64. reamintește constatările din Raportul special 09/2022 al Curții intitulat „Cheltuielile legate de climă în bugetul UE pentru perioada 2014-2020”; ia act, de asemenea, de Raportul special 26/2023 al Curții privind cadrul de monitorizare a performanței MRR; concluzionează că, în ambele rapoarte speciale, Curtea a identificat probleme legate de metoda utilizată de Comisie pentru a prezenta informațiile legate de performanță, atât în CFM, cât și în MRR; constată, în special, că informațiile publicate cu privire la deficiențele metodologiilor de monitorizare a performanței indică deficiențe în special din cauza combinării estimărilor cu numărul real de rezultate obținute și de proiecte realizate sau din cauza amestecării sumelor înscrise în buget cu sumele plătite efectiv; consideră că datele privind performanța prezentate de Comisie nu ar trebui să includă estimări, ci doar cifre ale acțiunilor realizate; este în continuare preocupat de constatarea Curții potrivit căreia se preconizează îmbunătățiri limitate în ceea ce privește raportarea aspectelor climatice pentru perioada 2021-2027; regretă că Comisia nu a abordat încă deficiențele din cifrele raportate conform noii sale metodologii;

Veniturile

65. observă că veniturile bugetului Uniunii cuprind resurse proprii, venituri alocate externe și alte venituri; observă că, în 2022, resursa proprie bazată pe venitul național brut (VNB) a reprezentat 103,9 miliarde EUR (42,3 %), veniturile alocate externe au reprezentat 62,2 miliarde EUR (25,4 %), resursele proprii tradiționale (RPT) au reprezentat 25,9 miliarde EUR (10,6 %), contribuțiile și rambursările legate de acordurile și programele Uniunii au reprezentat 20,9 miliarde EUR (8,5 %), resursele proprii bazate pe taxa pe valoarea adăugată (TVA) au reprezentat 19,7 miliarde EUR (8,0 %), resursele proprii bazate pe deșeuri de ambalaje din plastic nereciclate au reprezentat 6,3 miliarde EUR (2,6 %), iar alte venituri au reprezentat 6,4 miliarde EUR (2,6 %);

66. ia act de Raportul special nr. 25/2022 al Curții privind verificarea venitului național brut (VNB) în scopul finanțării bugetului Uniunii; reamintește că datele privind VNB raportate de statele membre reprezintă baza pentru calcularea contribuțiilor statelor membre și, prin urmare, consideră că este esențial ca Comisia să îmbunătățească eficiența ciclului de verificare în conformitate cu recomandările Curții; salută concluziile Curții potrivit cărora procesul de verificare a datelor privind VNB desfășurat de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (Eurostat) a fost eficient; salută faptul că Eurostat a pregătit un plan de acțiune pentru a aborda recomandările în vederea punerii lor în aplicare după ciclul 2020-2024;

67. observă că bugetul Uniunii trebuie să răspundă provocărilor multiple prin programe financiare suplimentare, cum ar fi instrumentul de redresare NGEU; constată că, pentru 2022, veniturile din resursele proprii tradiționale au rămas relativ stabile, în timp ce garanțiile bugetare pentru operațiunile de împrumut și de creditare au reprezentat o parte substanțială a veniturilor; reamintește, în acest sens, Rezoluția Parlamentului din 10 mai 2023 referitoare la resursele proprii: un nou început pentru finanțele Uniunii, un nou început pentru Europa;

68. salută concluzia Curții din Raportul său anual pentru 2022 potrivit căreia nivelul de eroare aferent operațiunilor cu venituri nu a fost semnificativ, iar sistemele de gestionare a veniturilor sunt în general eficace; este preocupat de deficiențele identificate de Curte în contabilitatea și gestionarea resurselor proprii tradiționale de către unele state membre, precum și în acțiunile întreprinse de Uniune pentru a reduce deficitul de colectare a taxelor vamale și pentru a se asigura că resursele proprii tradiționale sunt complete; salută acțiunile întreprinse de Comisie și de statele membre în această privință;

69. constată din Raportul anual privind protecția intereselor financiare ale Uniunii [Raportul PIF ([6])] că, în 2022, numărul de nereguli de natură frauduloasă legate de resursele proprii tradiționale (454) a scăzut cu 6,8 %, iar numărul de nereguli de natură nefrauduloasă (4 207) a crescut cu 9,4 % față de media pe 5 ani pentru perioada 2018-2022; observă că majoritatea cazurilor frauduloase raportate în 2022 au ca obiect o valoare incorectă și clasificarea incorectă sau descrierea greșită a mărfurilor, în timp ce contrabanda rămâne una dintre categoriile principale de activitate frauduloasă; observă că majoritatea cazurilor frauduloase sunt depistate prin inspecții efectuate de serviciile naționale antifraudă, precum și prin controale vamale; constată că rata de recuperare este în prezent de 48 %, deși se poate aștepta ca aceasta să crească în viitor, deoarece procesul durează mult;

70. ia act de rezumatul scutirilor de recuperări și al creanțelor stabilite din anexa 9 la RAGP 2022; constată că valoarea generală totală a recuperărilor la care s-a renunțat a fost de 40,4 milioane EUR, mai mare cu 28 % față de 2021 (31,4 milioane EUR) și consideră că aceasta reprezintă o pierdere de venituri pentru bugetul Uniunii;

([6]) COM(2023) 464 final.

71. invită Comisia să efectueze o analiză aprofundată a tuturor sumelor recuperate pe baza notificărilor EPPO și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la rezultate; reamintește că statele membre joacă rolul principal în monitorizarea și recuperarea prejudiciului adus bugetului Uniunii în cadrul gestiunii partajate, inclusiv în recuperările în urma notificărilor EPPO, iar Comisia poate impune corecții financiare; regretă că, până în prezent, EPPO nu are cunoștință despre mecanismele instituite de Comisie în acest sens; ia act de faptul că problema notificărilor EPPO a fost ridicată în cadrul schimbului interinstituțional de opinii cu privire la Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]); salută acordul de lucru al EPPO și înființarea unui grup de lucru care se asigură că notificările EPPO vor permite Comisiei să maximizeze recuperările la bugetul Uniunii;

72. apreciază evoluțiile care au condus la eliminarea rezervei cuantificate și necuantificate în domeniul textilelor și încălțămintei importate din China; constată cu satisfacție că Regatul Unit a plătit suma totală datorată (plata finală de 1,57 miliarde EUR s-a făcut în ianuarie 2023), inclusiv dobânda (1,4 miliarde EUR în februarie 2023); constată că, până la sfârșitul anului 2023, 27 de state membre au efectuat plăți provizorii semnificative pentru sumele preconizate datorate bugetului Uniunii și că, în conformitate cu hotărârea CJUE în cauza C-213/19, Comisia va aplica aceeași metodă de cuantificare pentru aceste state membre ca și pentru Regatul Unit, obținând astfel sume recalculate, ceea ce va permite Comisiei să finalizeze exercițiul;

Recomandări

73. invită Comisia:

(i) să includă sugestiile Parlamentului European din rezoluțiile sale privind resursele proprii, cu scopul de a asigura resurse suficiente pentru rambursarea investițiilor realizate în cadrul NGEU;

(ii) să utilizeze toate mijloacele disponibile pentru a stimula cooperarea dintre serviciile antifraudă și agențiile vamale, cu scopul de a depista, a preveni și a corecta cazurile de fraudă care afectează veniturile Uniunii;

(iii) să comunice autorității care acordă descărcarea de gestiune rezultatele evaluării resurselor proprii colectate;

(iv) să examineze cu atenție diferențele dintre ratele de recuperare ale diverselor state membre pentru a identifica eventualele deficiențe specifice;

(v) să furnizeze explicații detaliate autorității care acordă descărcarea de gestiune cu privire la motivele pentru care Comisia a pus în aplicare doar parțial 13 % din recomandările Curții din 2019 și nu a pus în aplicare alte 10 % din recomandările Curții;

Piața unică, inovare și sectorul digital

74. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 1 a CFM – „Piața unică, inovare și sectorul digital" – a fost de 25,2 miliarde EUR (12,9 % din bugetul Uniunii), distribuit după cum urmează: 15,8 miliarde EUR (62,8 %) pentru cercetare, 3,5 miliarde EUR (14,0 %) pentru transporturi, energie și sectorul digital, 2,7 miliarde EUR (10,6 %) pentru programul InvestEU, 2 miliarde EUR (8,0 %) pentru programul spațial și 1,2 miliarde EUR (4,6 %) pentru alte domenii; constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat au fost de 21 845,08 milioane EUR și că 99,99 % dintre acestea au fost executate (21 842,58 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 20 605,64 milioane EUR și că 99,35 % dintre acestea au fost executate (20 471,31 milioane EUR);

Inovarea și cercetarea

75. subliniază importanța programelor Uniunii de finanțare a cercetării și inovării (C&I) pentru dezvoltarea științifică, societală și tehnologică/economică a Uniunii, pentru reducerea inegalităților, pentru redresare, pentru tranziția verde și cea digitală și pentru reducerea dependenței energetice a Uniunii de Rusia; reamintește că Orizont Europa este cel mai important program de cercetare și inovare european, cu un buget total de 95,5 miliarde EUR, inclusiv 5,4 miliarde EUR din instrumentul NGEU; observă că MRR a alocat aproximativ 48 de miliarde EUR pentru investiții în cercetare și inovare;

76. ia act de adoptarea târzie a temeiurilor juridice ale programului Orizont Europa, în 2021, și salută faptul că Comisia a reușit o execuție bugetară de aproape 100 % în 2021 și 2022; constată că numărul de acorduri de grant semnate până la sfârșitul anului 2022 a fost de 5 509; atrage atenția că, deși rata medie de succes a propunerilor a crescut de la 11,9 % în cadrul programului Orizont 2020 la 15,9 % în cadrul programului Orizont Europa, 7 din 10 propuneri de înaltă calitate nu pot fi totuși finanțate și că ar fi fost nevoie de încă 34,3 miliarde EUR pentru a finanța aceste propuneri;

([7]) Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 883/2013 în ceea ce privește cooperarea cu Parchetul European și eficacitatea investigațiilor Oficiului European de Luptă Antifraudă (JO L 437, 28.12.2020, p. 49).

77. ia act de faptul că Curtea a examinat 127 de operațiuni care acoperă întreaga gamă de cheltuieli aferente acestei rubrici din CFM, în special cele pentru programul Orizont 2020, Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), instrumentele financiare și programul spațial, inclusiv informațiile privind regularitatea din rapoartele anuale de activitate ale Direcției Generale Cercetare și Inovare (DG RTD) și ale Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu (DG DEFIS);

78. observă că, potrivit estimărilor Curții, nivelul de eroare al cheltuielilor pentru „Piața unică, inovare și sectorul digital" în 2022 a fost semnificativ, și anume de 2,7 %; constată cu satisfacție că acest procent marchează o scădere considerabilă față de valoarea de 4,4 % din 2021; remarcă observația Curții potrivit căreia cheltuielile pentru cercetare și inovare sunt cele mai afectate de erori, în special în domeniul costurilor cu personalul; este preocupat de faptul că Comisia a calculat o rată de eroare de 1,5 % pentru această rubrică, care se situează în jumătatea inferioară a intervalului estimat de Curte; este preocupat de faptul că observația Curții cu privire la subestimarea ratei de către Comisie persistă de mai mulți ani, cu o deficiență specifică identificată în auditurile *ex post* ale Comisiei;

79. observă că erorile cuantificabile legate de costurile neeligibile reprezintă 98 % din nivelul de eroare de 2,7 % estimat de Curte pentru 2022; constată cu îngrijorare, în special, că normele de declarare a costurilor cu personalul în cadrul programului Orizont 2020 rămân complexe și că calcularea acestora rămâne o sursă semnificativă de erori (67 % din nivelul de eroare estimat pentru 2022); ia act de faptul că Comisia a dezvoltat instrumentul informatic „Personnel Costs Wizard" („Expertul pentru costuri cu personalul") și promovează utilizarea acestuia pentru a ajuta beneficiarii să își declare corect costurile cu personalul;

80. observă că marea majoritate a proiectelor din eșantionul Curții aparțin în continuare programului Orizont 2020, un singur proiect din eșantionul pentru 2022 fiind din Orizont Europa; subliniază că, potrivit Curții, anumite simplificări din Orizont 2020, în special introducerea unei rate forfetare pentru costurile indirecte, au redus sarcina administrativă suportată de beneficiari și ar putea reduce riscul de eroare;

81. ia act de observațiile făcute de directorul general pentru cercetare și inovare în cadrul audierii sale aferente descărcării de gestiune, potrivit cărora Comisia intenționează să majoreze plățile din fondurile Orizont Europa cu sume forfetare de la 2 % în 2022 până la 50 % în 2027; ia act, în acest context, de revizuirea specifică de către Curte a procedurilor și orientărilor Comisiei cu privire la granturile pentru cercetare finanțate prin sume forfetare; remarcă declarația Comisiei potrivit căreia nivelul de control din punctul de vedere al economiei, eficienței și eficacității este mai ridicat în cazul evaluării propunerilor cu sume forfetare; subliniază necesitatea de a verifica punerea efectivă în aplicare a proiectelor care utilizează sume forfetare;

82. subliniază rolul crucial al sectorului privat în abordarea decalajului în materie de inovare din Uniune și în îmbunătățirea competitivității și a creșterii Uniunii; consideră, în special, că este imperativ să se continue promovarea și facilitarea în cea mai mare măsură posibilă a participării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) la programele Uniunii de finanțare a cercetării și inovării; ia act de concluzia Curții potrivit căreia IMM-urile și nou-veniții sunt mai predispuși la erori decât alți beneficiari, deoarece nu dispun de experiența și resursele necesare pentru administrarea fondurilor, și salută eforturile depuse de Comisie pentru a le oferi sprijin specific, de exemplu prin campanii de informare, contacte cu sistemul punctelor naționale de contact și biroul de asistență dedicat al Serviciului de informare în domeniul cercetării; consideră că simplificarea normelor și a procedurilor reprezintă cea mai importantă forță motrice pentru o participare sporită a IMM-urilor;

83. subliniază că este important să se aplice norme transparente și clare în ceea ce privește procedura de selecție și procedurile de achiziții publice de la nivelul tuturor agențiilor executive; regretă creșterea numărului de plângeri depuse de cercetători pentru lipsa de transparență, în special în ceea ce privește Agenția Executivă pentru Cercetare; reamintește că, în cadrul bugetului pe termen lung al Uniunii pentru perioada 2021-2027, Agenția Executivă pentru Cercetare gestionează mai multe programe și servicii de sprijin ale Uniunii; invită Comisia să efectueze o evaluare a tuturor procedurilor și o evaluare *ex post* a valorii adăugate a tuturor agențiilor sale executive, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 58/2003 al Consiliului ([8]);

84. observă că evaluarea riscului de fraudă în domeniul cercetării și inovării a fost actualizată în 2022, ca activitate premergătoare actualizării din 2023 a strategiei comune antifraudă; ia act de elaborarea și adoptarea în 2022 a „Ghidului privind controalele antifraudă *ex ante* legate de Orizont Europa", care face parte din strategia de control *ex ante* pentru Orizont Europa; observă că principalul forum al domeniului cercetării și inovării în materie de chestiuni antifraudă este Comitetul pentru combaterea fraudei și neregulilor în cercetare (Comitetul FAIR), care s-a reunit de două ori în 2022; constată că și DG RTD și-a actualizat strategia antifraudă în 2022; consideră că o politică de toleranță zero față de fraudă este, de asemenea, necesară în domeniul cercetării; consideră că, având în vedere eforturile de simplificare în curs, este important să se garanteze că toate granturile și subvențiile europene aduc beneficii obiectivelor preconizate și să se dezvolte instrumente eficiente pentru identificarea fraudei și a modelelor de fraudă în contextul sumelor forfetare; ia act de faptul că un element important pentru evitarea utilizării abuzive frauduloase îl reprezintă trimiterea cazurilor respective la grupul pentru sistemul de detectare timpurie și de excludere;

([8]) Regulamentul (CE) nr. 58/2003 al Consiliului din 19 decembrie 2002 de stabilire a statutului agențiilor executive cărora urmează să li se încredințeze anumite sarcini în gestionarea programelor comunitare (JO L 11, 16.1.2003, p. 1).

85. reamintește că încurajarea, atragerea și reținerea talentelor este unul dintre cele cinci elemente emblematice din Noua agendă europeană de inovare (NEIA), adoptată la 5 iulie 2022; ia act de declarațiile comisarei Ivanova, din cadrul audierii sale aferente descărcării de gestiune, cu privire la eforturile depuse de Comisie pentru a crește incluziunea în Orizont 2020 și Orizont Europa; observă că comisara a recunoscut că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a crește participarea femeilor și a tinerilor la programele de cercetare și inovare ale Uniunii; remarcă, în această privință, eforturile depuse de Comisie pentru a pune în aplicare dispozițiile privind planurile pe tema egalității de gen în cadrul programului Orizont Europa și efortul comun al DG RTD și DG EAC de a atrage talente feminine către STIM; salută faptul că, pe lângă alte inițiative ale Uniunii care vizează sprijinirea și capacitarea femeilor din domeniul tehnologiei și al inovării, Comisia a lansat în 2022 cea de-a doua ediție a cererii de propuneri Women TechEU, cu un buget majorat de 10 milioane EUR, care a trezit mult interes, atrăgând 467 de propuneri din 35 de țări (state membre și țări asociate la Orizont Europa);

86. apreciază rolul Consiliului European pentru Cercetare (CEC) în sprijinirea cercetătorilor de top din Europa, recunoscut prin numeroase premii, inclusiv 14 premii Nobel, 6 medalii Fields și 11 premii Wolf; salută cele 2 300 de cereri de brevet și 400 de întreprinderi spin-off înființate datorită proiectelor CEC;

87. subliniază independența și autonomia CEC atunci când își îndeplinește rolul de a sprijini cercetarea de excelență în Uniune; reamintește că CEC are nevoie de o configurație unică pentru a găzdui personalul ERCEA, Consiliul științific al CEC și experții responsabili cu evaluările grupului și că această configurație este indispensabilă pentru activitatea sa; este uimit de planul Comisiei de a muta mai multe agenții executive și ERCEA în clădiri noi fără o consultare adecvată și fără acordul acestora, ignorând în același timp nevoile lor reale de birouri și punând astfel în pericol continuitatea activității; subliniază că nici măcar unele dintre serviciile Comisiei nu au fost informate în mod adecvat despre aceste planuri; subliniază că ERCEA are dreptul de a semna contracte de închiriere pe cont propriu și fără aprobarea Comisiei, astfel încât să își mențină modelul de afaceri extraordinar; subliniază că Comisia trebuie să planifice și să colaboreze cu ERCEA în timp util pentru a găsi spații de birouri adecvate care să le îndeplinească cerințele și să nu le pună în pericol activitățile;

88. remarcă disparitățile în ceea ce privește dezvoltarea C&I în Uniune și salută diferitele măsuri luate de Comisie pentru a stimula investițiile în C&I ale statelor membre, în special în țările cu rezultate mai puțin performante în domeniul C&I, inclusiv în jur de 48 de miliarde EUR din MRR, împreună cu 43 de miliarde EUR din politica de coeziune și 3 miliarde EUR din componenta „Extinderea participării și răspândirea excelenței" a programului Orizont Europa; constată că, în ciuda eforturilor Comisiei de a majora finanțarea alocată cercetătorilor pentru extinderea participării, mai multe „țări care au de recuperat decalaje" nu au înregistrat încă progrese;

89. constată că, în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, Comisia a oprit participarea entităților publice ruse la proiectele Orizont 2020 în curs și la viitoarele proiecte Orizont Europa; constată că cea mai recentă modificare a „principalului" program de lucru Orizont Europa 2021-2022, adoptată la 10 mai 2022, a inclus acțiuni de sprijinire a cercetătorilor care lucraseră anterior în Ucraina; observă că Comisia a oferit sprijin financiar sub forma unui grant de 1,5 milioane EUR Fundației Naționale de Cercetare din Ucraina pentru înființarea la Kiev a unui birou Orizont Europa, care va promova oportunități de finanțare și va oferi sprijin în elaborarea propunerilor și găsirea de parteneri în Europa;

90. recunoaște că, în 2022, MIE a ajuns în faza sa completă de punere în aplicare și consideră că aceasta este o realizare; regretă scăderea, în comparație cu 2021, a finanțării pentru cererile de propuneri în cadrul instrumentului de finanțare MIE Transport 2022 pentru proiecte care vizează infrastructuri europene de transport noi, modernizate și îmbunătățite; ia act de faptul că cererile de propuneri din cadrul MIE Transport 2022 care au fost lansate în al treilea trimestru al anului 2022 au deschis posibilități suplimentare de finanțare cu o cofinanțare din partea Uniunii în valoare de 6 miliarde EUR; repetă că o linie bugetară suficient de ridicată a MIE Transport este esențială pentru a asigura implementarea rețelei TEN-T, inclusiv extinderea în regiunea estică pentru a asigura conexiunea cu partenerii estici, cum ar fi Ucraina, pentru ecologizarea transporturilor europene, creșterea mobilității militare și compensarea ratelor inflației fără precedent;

91. aplaudă inițiativa Fondului european de solidaritate voluntară pentru managementul traficului aerian pentru Ucraina și Moldova, sub responsabilitatea Eurocontrol, cu scopul de a susține costurile de personal/de formare și orice alte costuri pentru a asigura disponibilitatea operațională atunci când situația traficului aerian se va redresa; în plus, salută un alt mecanism de solidaritate Eurocontrol pentru a sprijini statele din prima linie care se confruntă cu efectele unei scăderi drastice a traficului aerian; subliniază că statele membre ale Eurocontrol au decis să înființeze două fonduri specifice: unul sub forma unei donații către Ucraina și Moldova în valoare de 46,5 milioane EUR și unul sub forma unui împrumut de 46,1 milioane EUR către Estonia, Letonia, Lituania și Polonia;

Energia

92. constată complexitatea cadrului politicii energetice al Uniunii și subliniază că asigurarea unei interconectivități mai bune se află în centrul pieței energiei din Uniune; salută adoptarea noului regulament privind infrastructura energetică transeuropeană, și anume Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului ([9]) („Regulamentul TEN-E"); consideră că Uniunea a pus la dispoziție prin TEN-E, MIE și MRR/planul RePowerEU un cadru juridic solid pentru investițiile în infrastructura energetică, abordând provocările aferente decarbonizării și reducerii dependenței de importurile de combustibili fosili; remarcă eforturile de coordonare a construirii unei infrastructuri pentru energia electrică, ca proiect de prioritate ridicată, în statele membre, de digitalizare a sistemului energetic al Uniunii și de stimulare a investițiilor în rețea cu mediul de reglementare adecvat, în special prin componenta MIE – Energie;

93. constată că, în total, MIE – Energie 1 și 2 (2014-2022) a oferit sprijin pentru proiecte în domeniul energiei de 6,24 miliarde EUR (lucrări de 5,74 miliarde EUR, studii de 0,5 miliarde EUR) pentru 118 proiecte de interes comun (PIC), iar până la sfârșitul anului 2022 au fost finalizate 123 de acțiuni care au beneficiat de sprijin din partea MIE – Energie 1;

94. observă că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și utilizarea ca armă a energiei au perturbat piețele energiei în 2022, generând volatilitatea prețurilor și insecuritate energetică în întregul sistem energetic al Uniunii; evidențiază răspunsul Comisiei la criză, în sensul dezvoltării planului REPowerEU, care vizează reducerea dependenței de combustibilii fosili din Rusia și eliminarea treptată a importurilor de energie din Rusia înainte de 2030; observă că planul REPowerEU mobilizează aproape 300 de miliarde EUR, aproximativ 72 de miliarde EUR sub formă de granturi și 225 de miliarde EUR sub formă de împrumuturi; remarcă faptul că planul REPowerEU a oferit, în plus, un temei juridic atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie, pentru a modifica planurile naționale de redresare și reziliență și pentru a verifica dacă jaloanele și țintele sunt bine definite, pentru a le clarifica acolo unde este necesar;

Recomandări

95. invită Comisia:

(i) să includă fonduri suplimentare necesare pentru Orizont 2020 și Orizont Europa în proiectul de buget pe 2025 pentru a îmbunătăți situația actuală, în care 7 din cele 10 propuneri de înaltă calitate nu pot fi încă finanțate;

(ii) să aplice în continuare norme și proceduri simplificate, măsuri de digitalizare și opțiuni simplificate privind costurile (SCO), abordând în același timp în special riscul de nereguli și fraudă și costurile controalelor;

(iii) să continue simplificarea normelor și a procedurilor în conformitate cu noul Regulament financiar, pentru a sprijini sesiunile de formare și de informare practică pentru solicitanții din statele membre, în special pentru IMM-uri, întreprinderi spin-off, startupuri, ONG-uri regionale sau grupuri de acțiune locală;

(iv) să promoveze în continuare utilizarea instrumentului „Personnel Costs Wizard" în rândul beneficiarilor, în special al nou-veniților și al IMM-urilor, pentru a reduce nivelul de eroare legat de costurile cu personalul;

(v) să își continue eforturile de a realiza un program de cercetare al Uniunii mai incluziv, oferind sprijin, stabilind obiective clare și organizând programe speciale de cercetare pentru grupurile țintă subreprezentate, cum ar fi femeile și tinerii, și urmărind, de asemenea, o distribuție geografică echilibrată în întreaga Uniune;

(vi) să încurajeze și să sprijine statele membre, în special „țările care au de recuperat decalaje", să valorifice pe deplin sinergiile dintre fondurile disponibile ale Uniunii, inclusiv MRR și Fondul de coeziune, pentru a crește numărul de activități de cercetare și inovare în aceste țări; și

(vii) să continue finanțarea acțiunilor de creare a unei uniuni energetice integrate, inovatoare și reziliente, care promovează energia sigură, sustenabilă, competitivă și la prețuri accesibile pentru toți, în special pentru IMM-uri și pentru consumatorii vulnerabili și afectați de sărăcie energetică, accelerând totodată tranziția energetică curată și justă a Europei, pentru ca aceasta să devină primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050;

(viii) să crească nivelul de conștientizare, coerență, coordonare și sustenabilitate a sprijinului pentru internaționalizarea IMM-urilor;

(ix) să verifice punerea efectivă în aplicare a proiectelor care utilizează sume forfetare;

(x) să raporteze autorității care acordă descărcarea de gestiune:

(a) câte cazuri de suspiciune de fraudă au fost transmise comitetului EDES de către departamentele competente ale Comisiei, pentru ce motive de excludere și câte dintre aceste cazuri au condus la 1. o decizie de detectare timpurie, 2. o decizie de excludere din partea comitetului;

(b) pentru cât timp au fost excluse entitățile de la participarea la fondurile Uniunii;

(c) dacă oricare dintre entitățile excluse a primit fonduri Uniunii după încetarea deciziei de excludere;

([9]) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45).

Coeziune, reziliență și valori

96. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 2 a CFM – „Coeziune, reziliență și valori” – a fost de 79,1 miliarde EUR (40,4 % din bugetul Uniunii), distribuit după cum urmează: 53,6 % pentru Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și alte instrumente regionale, 23,6 % pentru Fondul social european (FSE), 12,6 % pentru Fondul de coeziune (CF), 4,4 % pentru Erasmus+, 2,3 % pentru MIE – Transport, 0,6 % pentru fondurile ESI și 2,9 % pentru alte domenii; constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat au fost de 67 805,19 milioane EUR și că 98,29 % dintre acestea au fost executate (66 644,24 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 63 104,31 milioane EUR și că 99,86 % dintre acestea au fost executate (63 054,76 milioane EUR);

97. constată că în 2022 a continuat punerea în aplicare a politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020 și că, în ceea ce privește perioada 2021-2027, Comisia a încheiat negocierile pentru toate programele și a efectuat doar plăți în avans, care s-au ridicat la 6,5 miliarde EUR;

98. reamintește că cheltuielile de la subrubrica „Coeziune economică, socială și teritorială” (subrubrica 2a) se axează pe reducerea decalajelor de dezvoltare dintre diferitele state membre și regiuni ale Uniunii; subliniază rolul important al politicii de coeziune a Uniunii în sprijinirea implementării Pilonului european al drepturilor sociale și în atingerea obiectivelor sale și în furnizarea de asistență statelor membre și regiunilor pentru a valorifica noile oportunități și a face față provocărilor, cum ar fi globalizarea, șomajul, sărăcia și excluziunea socială, schimbările industriale și digitalizarea și în sprijinirea perfecționării, recalificării și educației pe tot parcursul vieții;

99. reamintește Raportul special nr. 27/2021 al Curții intitulat „Sprijinul acordat de UE sectorului turismului: este nevoie de o orientare strategică nouă și de o abordare mai bună în materie de finanțare”; reamintește recomandarea Curții adresată Comisiei de a stabili o nouă strategie consolidată pentru ecosistemul turistic al Uniunii, în cooperare cu statele membre, pentru a elabora o agendă eficientă în domeniul turismului pentru 2030 și a aplica proceduri de selecție pentru investițiile în turism finanțate de FEDR pentru a sprijini această nouă orientare strategică; subliniază responsabilitatea Comisiei de a sprijini statele membre în promovarea investițiilor legate de turism, în conformitate cu agenda strategică;

100. observă că rata de absorbție a fondurilor politicii de coeziune în perioada de programare 2014-2020 a atins 79,2 % la sfârșitul anului 2022 [respectiv 86 % la sfârșitul anului 2023, incluzând Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU), recent adăugată în 2021-2022], având un nivel similar în același moment ca în perioada 2007-2013; este preocupat de faptul că acest nivel de absorbție a fost atins numai printr-o rată temporară de cofinanțare de 100 % din partea Uniunii, renunțându-se la orice cerință de cofinanțare națională a proiectelor, care a reprezentat un principiu consacrat al finanțelor Uniunii; constată că programele din perioada 2014-2020 cuprind peste 1 milion de proiecte și că, până în prezent, au sprijinit 2,4 milioane de întreprinderi, au creat 370 000 de noi locuri de muncă, au crescut performanța energetică a peste 540 000 de gospodării, au creat noi capacități de producție de energie din surse regenerabile de 6 000 de megawați și constată că 6,3 milioane de gospodării au beneficiat de servicii în bandă largă; observă că, în 2022, absorbția s-a îmbunătățit în mare parte datorită CRII, CRII+, CARE și FAST-CARE în scopul răspunsului la criză, fiind reduse proiectele de sprijinire a obiectivelor de coeziune structurală de creare a convergenței și coeziunii în Uniune;

101. salută flexibilitatea financiară disponibilă în utilizarea fondurilor de coeziune și subliniază că, datorită acestei flexibilități, politica de coeziune a jucat un rol principal în abordarea crizei provocate de pandemia de COVID-19, a situațiilor de urgență legate de război, precum și a crizei energetice; reamintește, cu toate acestea, că scopul acestei politici este de a asigura o planificare pe termen lung a măsurilor menite să consolideze coeziunea economică, socială și teritorială între regiunile europene; consideră că politica de coeziune post-2027 trebuie să ofere flexibilitatea necesară în utilizarea fondurilor, pentru a permite statelor membre și autorităților regionale și locale să orienteze resursele într-un mod adecvat și fiabil, întotdeauna în conformitate cu obiectivele pe termen lung ale politicii de coeziune;

102. constată, de asemenea, că, în 2022, Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE) și Asistența flexibilă pentru teritorii (FAST-CARE) au mobilizat peste 1,3 miliarde EUR pentru a ajuta statele membre și regiunile să sprijine milioane de refugiați ucraineni care căutau adăpost pe teritoriul Uniunii, inclusiv prin programele principale de integrare socială, asistență medicală, alimentație sau asistență esențială și orientare pe piața muncii; salută faptul că măsurile propuse sunt supuse aceleași obligații în ceea ce privește sistemele adecvate de gestiune și control și buna gestiune financiară care se aplică fondurilor politicii de coeziune;

103. observă că Curtea a examinat un eșantion de 260 de operațiuni care acoperă întreaga gamă de cheltuieli din cadrul rubricii 2 a CFM; constată cu îngrijorare că nivelul general de eroare estimat de Curte pentru rubrica „Coeziune, reziliență și valori” în 2022 a crescut la 6,4 %, ceea ce depășește cu mult pragul de semnificație, luând deja în considerare corecțiile cu o valoare totală de 618 milioane EUR aplicate de statele membre în 2022; atrage atenția asupra creșterii semnificative a nivelului general de eroare estimat de Curte pentru 2022 în comparație cu anii precedenți (3,6 % în 2021, 3,5 % în 2020), în timp ce Comisia estimează că riscul la momentul plății pentru 2022 este între 1,9 % și 2,7 %, similar cu anii precedenți (1,9 %-2,5 % în 2021, 2,1 %-2,6 % în 2020); atrage atenția asupra raportului Curții potrivit căruia o parte semnificativă a erorilor (3 % din 6,4 %) au fost comise la nivelul cheltuielilor provenite din CRII și CRII+;

104. este îngrijorat de observația Curții potrivit căreia apropierea de sfârșitul perioadei de eligibilitate pentru programele din perioada 2014-2020 (31 decembrie 2023) a adăugat o presiune de absorbție și este posibil ca, în timpul pandemiei de COVID-19, eficacitatea controalelor și verificărilor efectuate de autoritățile de gestiune și de audit să fi fost redusă, crescând riscul potențial ca unele erori și nereguli să rămână nedetectate; ia act de faptul că Comisia recunoaște posibilitatea ca situația specifică și flexibilitățile acordate în timpul pandemiei de COVID-19 să fi contribuit la riscul apariției unor nereguli din cauza nevoii de a găsi modalități alternative (la distanță) de control al cheltuielilor; subliniază totuși că, potrivit Comisiei, riscurile și neregulile identificate sunt mai degrabă legate de tipul de acțiuni puse în aplicare în timpul pandemiei de COVID-19 sau de punerea în aplicare ori înțelegerea flexibilității introduse în normele privind achizițiile publice;

105. ia act de explicațiile Curții potrivit cărora rata sa de eroare se referă la cota de cheltuieli declarată, pentru care consideră că nu au fost îndeplinite integral condițiile de plată stabilite în Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ([10]) („Regulamentul financiar”), în RDC și în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului ([11]) privind protecția intereselor financiare ale Uniunii („Directiva PIF”), ceea ce duce la un impact financiar direct și măsurabil asupra sumei de plată din bugetul Uniunii autorizate la momentul respectiv; ia act de clarificarea Curții potrivit căreia rata de eroare nu ar trebui interpretată ca fiind echivalentă cu valoarea potențială a corecțiilor financiare pe care le poate impune Comisia în conformitate cu normele aplicabile; consideră că rata de eroare ridicată indică o risipă de resurse, în special în cadrul politicii de coeziune, unde multe autorități de management se confruntă cu punerea în aplicare în paralel a MRR;

106. observă că, în rapoartele anuale de activitate, Comisia raportează, pentru fiecare program și, în general, pentru fonduri, riscul de plată legat de nereguli care conduc la corecții financiare; observă că, pentru a impune corecții financiare, Comisia trebuie să concluzioneze că a avut loc o neregulă în sensul articolului 2 punctul 36 din RDC, chiar dacă nu toate încălcările și erorile formale incluse de Curte ca erori cuantificabile în rata sa estimată de eroare conduc la cheltuieli neeligibile, deoarece nu se califică drept nereguli, conform definiției „neregulii” de la articolul 2 punctul 36 din RDC; constată că este util ca autoritatea care acordă descărcarea de gestiune să aibă o perspectivă managerială asupra erorilor identificate;

107. ia act de faptul că Comisia acceptă toate recomandările Curții de la rubrica 2 din CFM „Coeziune, reziliență și valori”, deși persistă divergențe în clasificarea erorilor identificate de cele două instituții; invită Comisia să colaboreze îndeaproape cu Curtea și cu toate părțile interesate relevante pentru a clarifica și mai mult normele aplicabile și a reduce divergențele, asigurându-se, în același timp, că auditurile nu conduc la o sarcină administrativă excesivă pentru beneficiari;

108. constată cu îngrijorare că Curtea a identificat o creștere în cazul anumitor tipuri de erori, cum ar fi costurile și proiectele neeligibile și încălcările normelor pieței interne, inclusiv ale normelor privind achizițiile publice și ajutorul de stat, subliniază că aceste tipuri de erori ar putea fi legate de guvernanța defectuoasă; constată că 3 % din rata de eroare de 6,4 % estimată de Curte pentru rubrica 2 este legată de prioritățile cofinanțate în proporție de 100 % în cadrul Inițiativei pentru investiții ca reacție la coronavirus (CRII+), care a permis cheltuieli mai flexibile; reiterează că o mai mare flexibilitate nu ar trebui să conducă niciodată la compromiterea calității și a controalelor; solicită Comisiei să revizuiască situația actuală pentru a evita situații similare în viitor; observă că Comisia nu a găsit probe de audit privind un impact general semnificativ al noilor tipuri de măsuri și flexibilități introduse asupra ratelor de eroare ale programelor și ia act de faptul că Comisia a luat măsuri pentru a preveni un astfel de risc;

109. constată că Curtea a identificat cazuri de proiecte pentru care au fost acceptate cheltuieli neeligibile, precum și contribuția acestora la nivelul general de eroare estimat; subliniază importanța remedierii cauzelor profunde sistemice și necesitatea ca autoritățile de audit să evalueze în mod eficace criteriile de eligibilitate;

([10]) Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

([11]) Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

110. constată că Comisia consideră că declarațiile pe proprie răspundere reprezintă un instrument util pentru a oferi asigurări atunci când găsirea unor dovezi justificative alternative ar fi dificilă sau prea costisitoare din punct de vedere administrativ pentru beneficiari; sprijină recomandarea Curții de a îmbunătăți controalele efectuate de autoritățile de audit cu privire la declarațiile pe propria răspundere emise de beneficiarii fondurilor, pentru a asigura valabilitatea și fiabilitatea acestora;

111. ia act de faptul că, pentru FEDR și FC, Comisia a aplicat corecții financiare și retrageri în valoare de 11 miliarde EUR pe parcursul perioadei de programare, inclusiv 2,4 miliarde EUR pentru exercițiul contabil 2021-2022; constată că, până în prezent, aceste corecții financiare nu au condus la nicio pierdere de finanțare pentru statele membre, deoarece Comisia nu a pus încă în aplicare nicio corecție financiară netă în perioada 2014-2020; constată, de asemenea, că Comisia continuă punerea în aplicare a planului său specific de acțiune privind achizițiile publice și ajutoarele de stat, în cooperare cu statele membre; recunoaște că autoritățile naționale sunt principalele responsabile de efectuarea corecțiilor financiare decise de Comisie, dar consideră că trebuie efectuate verificări suplimentare pentru a se confirma că toate corecțiile au fost puse în aplicare în mod corect;

112. ia act de observația Curții potrivit căreia este posibil ca suprapunerea perioadelor de programare, combinată cu disponibilitatea unor instrumente de finanțare suplimentare în cadrul NGEU (REACT-EU și MRR), cu o durată de viață mai limitată, să fi pus presiune pe capacitatea administrativă a statelor membre în perioada de programare și la începutul punerii în aplicare a programelor lor de coeziune din perioada 2021-2027; ia act de faptul că, în 2022, autoritățile naționale și regionale au trebuit să își îndrepte atenția către reprogramarea programelor politicii de coeziune din perioada 2014-2020, inclusiv către introducerea de măsuri finanțate în cadrul CRII(+), al REACT-EU, al Asistenței flexibile pentru teritorii (FAST-CARE) și al Sprijinirii energiei la prețuri accesibile (SAFE), precum și către punerea în aplicare a planurilor naționale din cadrul MRR, pentru a aborda diferite măsuri de criză, redresare și salvare; constată că Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG REGIO) oferă sprijin autorităților naționale și regionale pentru a asigura punerea în aplicare deplină a programelor din perioada 2014-2020;

113. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la cazul recent de presupusă utilizare abuzivă a fondurilor Uniunii în contractele care implică achiziționarea de măști de protecție cunoscute sub denumirea de „cazul Koldo”; este preocupat de faptul că această utilizare abuzivă a fondurilor Uniunii și a banilor contribuabililor din Uniune a implicat 14,6 milioane EUR din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și 3,1 milioane EUR din Fondul de solidaritate al UE; regretă că EPPO a primit informațiile relevante de la o persoană privată și nu de la autoritatea națională relevantă; îndeamnă statele membre să raporteze fără întârziere EPPO orice suspiciune de utilizare abuzivă a fondurilor Uniunii, în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul privind EPPO; încurajează Comisia să recurgă la experți externi în scopuri de audit în cazul în care într-un stat membru este identificată o lipsă gravă de capacitate; constată că presupusa utilizare abuzivă a fondurilor în acest caz nu a fost descoperită de Comisie, în pofida faptului că a efectuat audituri; încurajează aplicarea principiului celor patru ochi și o verificare în mai multe etape în timpul atribuirii contractelor în situații de criză, în cazul în care procedurile de achiziții publice nu sunt posibile din cauza crizei, pentru a evita o posibilă utilizare abuzivă a fondurilor Uniunii; subliniază că Comisia ar trebui să efectueze audituri *ex post* aprofundate pentru contractele atribuite fără proceduri de achiziții publice în timpul crizelor în toate statele membre în cauză; constată, de asemenea, că au avut loc situații similare în alte state membre, inclusiv într-un caz recent descoperit de presupusă fraudă în Portugalia care implică fonduri FEDR și în mai multe cazuri în Republica Cehă privind presupusa utilizare abuzivă a fondurilor REACT-EU în achiziționarea de echipamente medicale;

114. observă că relația dintre fondurile politicii de coeziune și celelalte instrumente de finanțare ale Uniunii este caracterizată de complementaritate; reamintește că, deși fondurile politicii de coeziune și MRR diferă în ceea ce privește obiectivele generale, calendarul, modul de gestiune și finanțarea, experiența actuală arată că mai multe planuri de redresare și reziliență prevăd investiții care ar fi fost eligibile pentru finanțare în cadrul politicii de coeziune; subliniază că complementaritatea dintre fondurile politicii de coeziune și MRR este posibilă și preconizată, cu condiția ca MRR să aducă o valoare adăugată reală și ca aceleași costuri să nu fie acoperite de două ori; subliniază că riscul de suprapuneri va crește spre sfârșitul duratei de viață a MRR și atrage atenția Comisiei să depună toate eforturile pentru a atenua aceste riscuri;

115. îndeamnă Comisia să monitorizeze situația, în special în cazurile în care aceleași autorități naționale coordonează MRR și fondurile politicii de coeziune, și a insistat să se aloce suficientă capacitate administrativă suplimentară și resurse umane diferitelor componente ale finanțării din partea Uniunii; evidențiază totuși riscurile potențiale ca acest paralelism să ducă la cazuri neidentificate de dublă finanțare; invită Comisia să tragă învățăminte din experiențele avute cu două modele de finanțare diferite;

116. salută faptul că, până în prezent, nici Curtea, nici Comisia nu au identificat cazuri în care cofinanțarea națională obligatorie a unui proiect de coeziune să fi fost plătită din fonduri MRR în plățile aferente MRR din 2022; îndeamnă Comisia să monitorizeze în continuare situația și să prevină apariția unei astfel de finanțări;

117. este îngrijorat de observațiile persistente ale Curții cu privire la deficiențele identificate în ceea ce privește modul în care funcționează autoritățile de audit și de management, în special deficiențele în ceea ce privește verificările *ex post* efectuate de autoritățile de audit și controalele efectuate de autoritățile de management care nu previn sau nu detectează întotdeauna în mod eficace neregulile în ceea ce privește cheltuielile declarate de beneficiari, și dependența excesivă a Comisiei de calitatea activității autorităților responsabile cu programele, precum și de observațiile legate de limitările inerente ale examinărilor documentare efectuate de Comisie;

118. ia act de răspunsul Comisiei conform căruia evaluarea sa, bazată pe o combinație de activități de audit documentar și la fața locului care acoperă diferitele programe individuale și pachete de asigurare, îi permite să stabilească o estimare rezonabilă și corectă a ratelor de eroare aferente fiecărui program, pentru fiecare an și cumulativ pentru fondurile politicii de coeziune; este de acord cu opinia Curții potrivit căreia verificările documentare ale Comisiei au limitări inerente în ceea ce privește confirmarea valabilității ratelor totale de eroare reziduală raportate de autoritățile de audit; constată că aceste deficiențe ar putea afecta și riscul estimat al Comisiei la închidere, deoarece este posibil ca aceasta să nu aplice în toate cazurile corecțiile necesare pentru a aduce rata de eroare reziduală sub pragul de semnificație;

119. subliniază cu îngrijorare constatarea Curții potrivit căreia proporția pachetelor de asigurare cu rate de eroare reziduală de peste 2 % a atins un vârf de 61 % din cheltuielile din eșantionul Curții în 2022, față de 39 % în anul anterior, reflectând deficiențele persistente din activitatea autorităților de audit; subliniază cu îngrijorare că rezultatele auditului Curții din ultimii șase ani demonstrează că controalele existente în prezent nu compensează încă suficient riscul inerent ridicat de eroare în domeniul coeziunii și că autoritățile de gestiune nu previn sau nu depistează întotdeauna în mod eficace neregulile din cheltuielile declarate de beneficiari; ia act cu îngrijorare de faptul că erorile identificate de Curte reprezintă deficiențe semnificative ale activității autorităților de audit în ceea ce privește verificarea eligibilității cheltuielilor și proiectelor și a conformității cu normele pieței interne; observă că o parte din ratele de eroare reziduală recalculate de Curte la peste 2 % din pachetele de asigurare auditate pot fi atribuite divergențelor menționate mai sus;

120. este îngrijorat de deficiențele persistente observate de Curte în auditurile naționale, care s-ar putea datora domeniului de aplicare inadecvat, documentației neclare din cadrul auditurilor și filtrării eșantioanelor de către autoritățile naționale de audit, precum și problemelor legate de resurse, cum ar fi finanțarea inadecvată și lipsa de experți calificați; își subliniază îngrijorarea că Curtea a observat deficiențe într-o gamă largă de aspecte, de exemplu cazuri de verificări insuficiente ale informațiilor furnizate de beneficiari cu privire la eligibilitatea proiectelor, la respectarea normelor pieței interne și la riscul de fraudă și conflict de interese; constată că, pe de altă parte, în opinia Comisiei, activitatea majorității autorităților de audit este fiabilă și că doar 10 din 116 autorități de audit au nevoie de îmbunătățiri semnificative; reamintește recomandările sale din Rezoluția Parlamentului din 21 noiembrie 2023 referitoare la posibilitățile de îmbunătățire a fiabilității auditurilor și controalelor realizate de autoritățile naționale în cadrul gestiunii partajate;

121. ia act de angajamentul Comisiei de a-și continua colaborarea strânsă cu autoritățile de audit pentru a consolida capacitatea acestora de a preveni și corecta erorile, de a-și documenta mai bine activitatea de audit și de a contribui deci la procesul de asigurare;

122. ia act de constatarea Curții potrivit căreia, pentru a simplifica cheltuielile, beneficiarii finanțării politicii de coeziune au utilizat opțiuni simplificate privind costurile pentru 77 de operațiuni, adică 30 % din eșantionul său, aplicând fie rate forfetare, fie bareme standard pentru costurile unitare, fie o combinație între cele două; subliniază că opțiunile simplificate privind costurile constituie una dintre cele mai importante măsuri de reducere a costurilor și a sarcinilor administrative pentru beneficiari și, prin urmare, de facilitare a accesului micilor beneficiari la finanțare și de plasare a accentului pe atingerea obiectivelor, reducând în același timp rata de eroare; subliniază că Curtea consideră că opțiunile simplificate privind costurile nu sunt întotdeauna puse în aplicare în mod adecvat și împărtășește concluzia referitoare la audit a Curții potrivit căreia opțiunile simplificate privind costurile nu ar trebui să conducă la un beneficiu financiar excesiv pentru un stat membru; consideră că, în schimb, opțiunile simplificate privind costurile ar trebui să conducă, în practică, la reduceri reale ale sarcinii birocratice, și nu la un control *ex ante* și *ex post* exhaustiv; observă că ar trebui să fie acceptabile ușoare variații ale prețurilor în estimările opțiunilor simplificate privind costurile în comparație cu prețurile identificate în timpul controalelor *ex post*;

123. ia act de faptul că, pentru programele din perioada 2021-2027, Comisia a încurajat utilizarea de către autoritățile responsabile cu programele a măsurilor de simplificare prevăzute în RDC, în special a opțiunilor simplificate privind costurile și a schemelor de finanțare nelegată de costuri (FNLC) pentru a aborda problemele de eligibilitate, a ușura verificările de gestiune și a controla sarcina suportată de beneficiari; constată că, în urma acestui efort, s-au adoptat până acum, de exemplu pentru FEDR și FC, 120 de scheme de opțiuni simplificate privind costurile la nivel de program în 11 state membre și pentru programele Interreg (5,7 miliarde EUR din contribuția totală), precum și 4 scheme de finanțare nelegată de costuri în 4 state membre (pentru 1,2 miliarde EUR din contribuția totală); subliniază că este nevoie urgent de mai multă simplificare și flexibilitate; invită Comisia să găsească echilibrul adecvat dintre flexibilitatea necesară pentru mici variații ale prețurilor, pe de o parte, și supraestimarea intenționată și inadecvată a costurilor și a prețurilor, pe de altă parte;

124. își exprimă îngrijorarea cu privire la constatarea Curții referitoare la un program FEDR în Slovacia care vizează renovarea spațiului interior al unei clădiri publice, în ciuda faptului că în cadrul programului respectiv au fost eligibile numai măsuri de eficiență energetică; remarcă observația Curții potrivit căreia acest proiect nu ar fi trebuit să treacă de etapa de evaluare, întrucât, în cerere, nu s-a atins pragul de cel puțin 25 % din cheltuielile pentru proiect legate de eficiența energetică; observă că, în cazuri similare identificate de Curte, lipsește un răspuns din partea Comisiei;

125. reamintește că, pentru perioada 2021-2027, statele membre trebuie să respecte anumite condiții orizontale sau tematice favorizante din RDC, care trebuie respectate în prealabil pentru a permite punerea în aplicare eficace și eficientă a obiectivelor specifice ale fondurilor; reamintește că, în cazul în care condițiile favorizante nu sunt îndeplinite la momentul transmiterii unei cereri de plată Comisiei pentru obiectivul specific în cauză, cheltuielile aferente nu vor fi rambursate de la bugetul Uniunii până când Comisia nu se va convinge că condiția favorizantă a fost îndeplinită;

126. reamintește că, la 15 decembrie 2022, pe baza unei propuneri a Comisiei, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 ([12]) privind măsurile de protecție a bugetului Uniunii împotriva încălcărilor principiilor statului de drept în Ungaria; subliniază că decizia s-a bazat pe preocupările Comisiei cu privire la problemele grave legate de sistemul de achiziții publice din Ungaria; salută suspendarea temporară a 55 % din angajamentele pentru anumite programe din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027; constată că Comisia a monitorizat punerea în aplicare a măsurilor de remediere propuse de Ungaria în cadrul „Regulamentului privind condiționalitatea"; observă că, în decembrie 2023, Comisia a reevaluat din proprie inițiativă situația din Ungaria și a concluzionat că bugetul Uniunii rămâne la același nivel de risc, deoarece încă există angajamente care nu au fost îndeplinite nici în mod corect, nici la timp;

127. observă că, în decembrie 2022, Comisia a concluzionat că Ungaria nu îndeplinea condițiile favorizante orizontale prevăzute în RDC privind Carta referitoare la independența sistemului judiciar și dispozițiile mai multor legi care prezintă riscuri grave pentru drepturile persoanelor LGBTIQ+, libertatea academică și dreptul la azil; regretă profund Decizia Comisiei din 13 decembrie 2023 ([13]) de a considera că Ungaria a îndeplinit condiția favorizantă orizontală legată de independența sistemului judiciar, permițând astfel autorităților maghiare să depună cereri de rambursare în valoare de până la 10,2 miliarde EUR fără mecanisme de control sau proceduri de achiziții publice adecvate pentru a garanta buna gestiune financiară și protecția bugetului Uniunii; consideră că această decizie contrazice din punct de vedere politic prelungirea măsurilor adoptate în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea și își exprimă dezamăgirea cu privire la faptul că Parlamentul nu a fost informat în mod adecvat pe parcursul procesului; își reiterează îngrijorarea cu privire la independența sistemului judiciar, chiar și după reformele recente, astfel cum au fost exprimate în Rezoluția din 18 ianuarie 2024 referitoare la situația din Ungaria și la înghețarea fondurilor UE;

128. reiterează necesitatea de a trata ca un pachet unic, integral, toate măsurile necesare pentru deblocarea finanțării Uniunii în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea, al RDC și al Regulamentului privind MRR; subliniază importanța protejării intereselor financiare ale Uniunii și pentru plata prefinanțării;

129. constată din Raportul PIF pe 2022 că, din 2021 până în 2022, numărul de nereguli de natură frauduloasă legate de politica de coeziune a scăzut cu 11,6 % (233 raportate în 2021, comparativ cu 206 raportate în 2022), iar numărul de nereguli de natură nefrauduloasă a crescut cu 9,3 %; observă că Comisia a solicitat autorităților de audit să acorde o atenție deosebită noilor riscuri legate de multiplicarea fondurilor și de finanțarea suplimentară din cadrul NGEU, în special riscului de „dublă finanțare", conflicte de interese, fraudă sau corupție; ia act de eforturile depuse de Comisie pentru a promova utilizarea instrumentului de evaluare a riscurilor Arachne în rândul statelor membre reticente și pentru a îmbunătăți instrumentul; observă că autoritățile de audit au abordat în mod explicit riscul de fraudă pentru 65 % din operațiunile auditate în perioada 2014-2020, ceea ce reprezintă o îmbunătățire față de proporția de 38 % constatată de Curte în 2021;

130. subliniază că Curtea, OLAF și EPPO ar trebui să aibă acces la un sistem informatic integrat unic pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor furnizat de Comisie, într-o manieră proporțională, în cadrul exercitării competențelor lor respective, așa cum este prevăzut în Regulamentul financiar reformat;

131. subliniază importanța legalității și regularității cheltuielilor din domeniul coeziunii, precum și rolul esențial pe care îl joacă autoritățile de management și de audit în acest sens; reamintește că este necesar ca auditurile să fie simplificate și raționalizate și ca ele să se concentreze asupra a ceea ce este necesar pentru combaterea fraudei; reamintește totodată că, în conformitate cu Regulamentul privind dispozițiile comune pentru perioada 2021-2027, autoritățile statelor membre ar trebui să raporteze toate cazurile pe care le identifică de suspiciune de fraudă sau fraudă constatată legate de proiecte finanțate de Uniune și că ar trebui să raporteze aceste cazuri chiar dacă le detectează înainte de a declara cheltuielile către Comisie;

132. subliniază rolul semnificativ al Oficiului European de Luptă Antifraudă și al Parchetului European (EPPO) în protejarea bugetului Uniunii; invită toate statele membre să se alăture EPPO; reamintește că, în discursul său în fața Comisiei pentru dezvoltare regională de la 25 mai 2023, procuroarea europeană a subliniat că sistemul de gestionare și control al cheltuielilor Uniunii în vigoare în prezent nu este conceput pentru a detecta frauda și că auditurile sau anchetele administrative detectează rareori infracțiunile financiare, care au adesea o dimensiune transfrontalieră; subliniază că este necesar să se pună la dispoziția Parchetului European mijloacele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile; consideră că un Parchet European consolidat ar permite legiuitorului să simplifice și mai mult cadrul de reglementare pentru fondurile de coeziune, pentru a îmbunătăți execuția fondurilor;

([12]) Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului din 15 decembrie 2022 privind măsurile de protecție a bugetului Uniunii împotriva încălcărilor principiilor statului de drept în Ungaria (JO L 325, 20.12.2022, p. 94).

([13]) Decizia Comisiei din 13 decembrie 2023 privind reevaluarea, la inițiativa Comisiei, a îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 4 din Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 în urma Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului din 15 decembrie 2022 privind Ungaria, C(2023) 8999.

133. solicită OLAF să efectueze o investigație aprofundată privind posibila utilizare abuzivă a fondurilor Uniunii prin intermediul Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate de către rețelele de asociații care prezintă proiecte false, cu scopul de a verifica rapoartele recente pe această temă ale unor agenții naționale, de a măsura amploarea și importanța unor astfel de cazuri de fraudă, și de a analiza modul în care sunt tratate acestea de către autoritățile competente din statele membre;

Recomandări

134. invită Comisia:

(i) să se implice în mod proactiv într-un dialog constructiv cu Curtea pentru a depăși numărul tot mai mare de situații în care răspunsul oficial al Comisiei la constatările Curții este de tipul „suntem de acord că nu suntem de acord" și să își continue cooperarea cu Curtea pentru a alinia rezultatele legate de estimările lor privind ratele de eroare și interpretarea textelor juridice;

(ii) să coreleze constatările Curții cu privire la declarațiile statelor membre cu informațiile provenite din exercițiul Comisiei aplicat autorităților de management referitor la riscul la momentul plății și riscul la închidere, pentru a identifica „zonele fierbinți" de eroare care trebuie abordate urgent;

(iii) să continue să colaboreze strâns cu autoritățile de audit pentru a consolida capacitatea acestora de a preveni și de a corecta erorile recurente, de a-și documenta mai bine activitatea de audit și, prin urmare, de a contribui la procesul de asigurare;

(iv) să îmbunătățească și să consolideze sistemul de gestiune și control al statelor membre pentru a asigura că statele membre declară Comisiei numai cheltuieli eligibile;

(v) să asigure că autoritățile de audit aplică metode adecvate pentru a verifica declarațiile pe propria răspundere prin identificarea de bune practici și emiterea de orientări pentru statele membre;

(vi) să efectueze controale specifice ca parte a auditurilor finale pentru a asigura că statele membre au aplicat corecțiile financiare necesare pentru erorile detectate;

(vii) să acorde o atenție deosebită în auditurile sale riscurilor legate de flexibilitățile introduse prin modificările instrumentului CRII/CRII+; să lanseze o revizuire imediată a cheltuielilor din cadrul acestor programe pentru a identifica și a corecta problemele sistemice care au condus la o creștere abruptă a ratei de eroare;

(viii) să sprijine în continuare statele membre și, în același timp, să elaboreze un plan de acțiune privind modul cel mai eficace de a evita sarcina administrativă excesivă către sfârșitul CFM care se va adăuga perioadei de eligibilitate planificate din cadrul MRR, având în vedere încheierea perioadei de programare 2014-2020 și punerea în aplicare a celei actuale, în special prin susținerea consolidării capacității administrative;

(ix) să continue punerea în aplicare a celei de-a patra revizuiri a planului său de acțiune privind achizițiile publice, în cooperare cu statele membre, pentru a ajuta autoritățile responsabile cu programele și autoritățile contractante să își îmbunătățească practicile în materie de achiziții publice, inclusiv prin orientări privind modul în care se pot evita cele mai frecvente erori în materie de achiziții publice legate de gestionarea fondurilor ESI, precum și prin sesiuni de formare specifice pentru funcționarii din statele membre;

(x) să-și îndeplinească promisiunea de a furniza atât autorității care acordă descărcarea de gestiune, cât și publicului larg lista celor mai mari beneficiari finali ai fondurilor Uniunii, în cazul în care într-o astfel de listă beneficiarul final este considerat a fi persoana fizică sau entitatea care, fiind ultima în lanțul de destinatari, primește fondurile Uniunii;

(xi) să simplifice mai mult punerea în aplicare a programelor de coeziune; încurajează, în plus, Comisia să pună în aplicare instrumente pentru digitalizarea achizițiilor publice pe baza modelului de achiziții publice electronice și să ajute statele membre în această tranziție;

(xii) să lucreze, în vederea adoptării cu succes a opțiunilor simplificate privind costurile, alături de toate părțile interesate, la armonizarea metodologică și de asigurare, astfel încât să existe suficientă predictibilitate pentru beneficiari cu privire la modul în care se preconizează că vor fi puse în aplicare respectivele opțiuni; și să se asigure că auditurile nu conduc la o birocratizare și mai mare a punerii în aplicare și la o sarcină inutilă de audit pentru beneficiari; să asigure că opțiunile simplificate privind costurile nu sunt puse în aplicare într-un mod prin care statele membre dobândesc un beneficiu financiar excesiv, garantând totodată o flexibilitate adecvată a estimărilor costurilor și ale prețurilor;

(xiii) să colaboreze cu autoritățile de audit ale statelor membre pentru a se asigura că riscul specific de dublă finanțare, în special suprapunerea cu finanțarea din MRR, este redus prin controale și audituri naționale adecvate; insistă ca Comisia să efectueze audituri tematice sau de conformitate, adaptate pentru a viza domeniile și statele membre cu risc ridicat; și

(xiv) să instituie un mecanism cuprinzător pentru utilizarea fondurilor de coeziune în cazul unor circumstanțe excepționale sau neprevăzute, furnizând dispoziții de orientare privind domeniul de aplicare, disponibilitatea finanțării, guvernanța, auditul și controlul și aplicarea acestuia; subliniază că o astfel de utilizare în circumstanțe excepționale ar trebui limitată la situații specifice și bine definite, limitate în ceea ce privește timpul și domeniul de aplicare și cu un grad crescut de controale pentru a atenua riscurile;

(xv) invită Comisia să-și reanalizeze decizia de a „dezgheța” fonduri de coeziune în valoare de 10,2 miliarde EUR pentru Ungaria și să se abțină de la a acorda orice fonduri până când legislația relevantă este pusă în aplicare, iar măsurile adoptate își dovedesc eficacitatea în practică;

(xvi) să utilizeze instrumente informatice precum EDES și Arachne, care sunt obligatorii și sistematice pentru toate fondurile Uniunii care includ gestiune partajată și să asigure o mai bună utilizare a noilor tehnologii pentru a spori controalele și a proteja bugetul Uniunii împotriva fraudelor și deturnării de fonduri în contextul revizuirii încheiate a Regulamentului financiar;

(xvii) să acorde Curții, OLAF și EPPO acces la un sistem informatic integrat unic pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor furnizat de Comisie, în condițiile convenite în Regulamentul financiar reformat;

(xviii) să raporteze cu privire la auditurile preventive timpurii ale sistemelor (EPSA) efectuate la începutul perioadei de programare, pentru a confirma eficacitatea sistemelor de control din statele membre, inclusiv a sistemului existent pentru prevenirea neregulilor;

(xix) să raporteze autorității care acordă descărcarea de gestiune felul în care utilizarea măsurilor de flexibilitate în politica de coeziune, care au îmbunătățit absorbția, a afectat obiectivele structurale de convergență și coeziune;

Cultura și educația

135. salută eforturile Comisiei și ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA) de a adapta Erasmus+, Corpul european de solidaritate și Europa creativă la o realitate în schimbare, de exemplu prin revizuirea ratelor de sprijin individual ascendent pentru granturi pentru a le proteja caracterul incluziv, prin prelungirea termenelor de depunere a cererilor și a duratei proiectelor, precum și prin reorientarea voluntară a activităților către Ucraina și se așteaptă la mai multe eforturi pentru a consolida în continuare măsurile de incluziune și sprijinul pentru a facilita participarea grupurilor vulnerabile;

136. apreciază faptul că Comisia și EACEA au reușit să realizeze o execuție bugetară aproape completă pentru Erasmus+ și o execuție bugetară completă pentru Corpul european de solidaritate în 2022, ceea ce face chiar necesară redistribuirea creditelor de la alte programe pentru a acoperi nevoile de plată; ia act de provocările legate de execuția plăților aferente programului „Europa creativă” în 2022, aproximativ 50 de milioane EUR fiind amânate pentru 2023 ca urmare a unor probleme operaționale și a întârzierilor în procesele de acordare a granturilor; recunoaște eforturile DG Educație, Tineret, Sport și Cultură (DG EAC) și ale EACEA de a limita impactul acestor întârzieri și de a reveni la un ritm normalizat în 2023;

137. reafirmă necesitatea de a majora în continuare pachetele bugetare ale programelor UE pentru tineret, culturale și educaționale, în special pentru a spori raza de acțiune și implicarea tinerilor, artiștilor și profesioniștilor cu mai puține oportunități și pentru a sprijini educația civică; în acest sens, solicită Comisiei să continue cooperarea strânsă cu statele membre;

138. salută faptul că, datorită unei consolidări în valoare de 3 milioane EUR a Anului european al tineretului 2022 la insistența Parlamentului, o serie de acțiuni din cadrul Anului ar putea fi consolidate, cum ar fi proiectele de solidaritate, voluntariatul și activitățile de colaborare în rețea; subliniază că rezultatele de succes ale Anului ar trebui să fie acum puse în aplicare în mod sustenabil pentru a asigura moștenirea durabilă a acestuia;

139. ia act de concentrarea continuă la începutul perioadei a bugetului programului „Europa creativă” în 2022 pentru a atenua impactul persistent al pandemiei de COVID-19 asupra sectoarelor culturale și creative; constată că, datorită acestei concentrări la începutul perioadei, în 2022 ar putea fi selectat un număr mai mare ca niciodată de proiecte de cooperare culturală europeană; este, cu toate acestea, preocupat de faptul că concentrarea la începutul perioadei din 2021 și 2022 ar putea duce la un deficit de finanțare începând cu 2023 și regretă faptul că programul în ansamblu rămâne subfinanțat în raport cu obiectivele care trebuie atinse, în special având în vedere rata sa ridicată de subscriere;

140. ia act cu îngrijorare de provocările persistente din 2022 legate de instrumentele de e-grant pentru beneficiarii cererilor de propuneri gestionate de EACEA; îndeamnă insistent Comisia și EACEA să abordeze aceste probleme informatice o dată pentru totdeauna, pentru a evita repercusiunile asupra realizării obiectivelor, pentru a reduce riscurile de eroare și pentru a simplifica procedurile; consideră că o infrastructură informatică mai eficientă și mai accesibilă ar facilita, de asemenea, accesul micilor beneficiari la resursele programului;

141. ia act de evoluția pozitivă a situației personalului EACEA, cu o creștere semnificativă a personalului până la sfârșitul anului 2022;

Resurse naturale

142. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 3 a CFM – „Resurse naturale” – a fost de 58,3 miliarde EUR (29,7 % din bugetul Uniunii), distribuit după cum urmează: 65,9 % pentru plăți directe în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA), 26,2 % pentru Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), 4,7 % pentru cheltuielile legate de piață din cadrul FEGA, 1,8 % pentru afaceri maritime și pescuit, 0,9 % pentru mediu și climă (LIFE) și 0,5 % pentru alte domenii; constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat în cadrul rubricii 3 a CFM – „Resurse naturale și mediu” – au fost de 56 681,11 milioane EUR și că 98,92 % dintre acestea au fost executate (56 069,86 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 55 826,77 milioane EUR și că 98,89 % dintre acestea au fost executate (55 205,48 milioane EUR);

143. observă că 2022 a fost al doilea și ultimul an al perioadei de tranziție în care fondurile din alocarea bugetară a politicii agricole comune (PAC) pentru 2021-2027 și 8 miliarde EUR suplimentare de venituri alocate externe din fondurile NextGenerationEU pentru Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) au putut fi angajate de statele membre în așteptarea intrării în vigoare a noii PAC la 1 ianuarie 2023, precum și că plățile aferente ale statelor membre către fermieri și alți beneficiari ai PAC pot fi efectuate până la 31 decembrie 2025;

144. constată că, în exercițiul financiar 2022, au existat peste 5,9 milioane de beneficiari ai schemelor de sprijin direct, aproximativ 3,5 milioane de beneficiari ai măsurilor de dezvoltare rurală și aproximativ 0,11 milioane de beneficiari ai măsurilor de piață; subliniază că reziliența fermierilor și a sistemului alimentar din Uniune a continuat să asigure securitatea alimentară în Uniune și în afara acesteia, în ciuda provocărilor cu care s-au confruntat aceștia în 2022;

145. constată că războiul de agresiune neprovocat al Rusiei împotriva Ucrainei a declanșat, printre alte acțiuni, activarea rezervei de criză sub forma unui pachet de sprijin care s-a ridicat la 500 de milioane EUR, din care 350 de milioane EUR au fost puse la dispoziția producătorilor afectați din rezervă și restul de 150 de milioane EUR din FEGA; salută rata ridicată de execuție (peste 492 de milioane EUR) și punerea rapidă în aplicare; constată că statele membre au beneficiat de flexibilitate pentru a decide cu privire la sectoarele pe care le considerau cele mai afectate de perturbarea pieței și, de asemenea, cu privire la tipurile de scheme de ajutor, ceea ce a determinat aplicarea sistemului de control;

146. observă că Curtea a examinat un eșantion de 218 operațiuni care acoperă întreaga gamă de cheltuieli din cadrul acestei rubrici a CFM; constată că Curtea a examinat, de asemenea, informațiile privind regularitatea furnizate în rapoartele anuale de activitate ale Direcției Generale Agricultură și Dezvoltare Rurală (DG AGRI) și ale Direcției Generale Politici Climatice (DG CLIMA), precum și sistemele selectate din 17 state membre și din Regatul Unit; constată că, potrivit estimărilor Curții, nivelul de eroare pentru rubrica „Resurse naturale” este de 2,2 % (1,8 % în 2021) și că majoritatea erorilor depistate au afectat operațiunile din domeniul dezvoltării rurale; ia act de faptul că DG AGRI estimează un risc la momentul plății de 1,76 %;

147. observă că Curtea a depistat 21 de erori cuantificabile la nivelul dezvoltării rurale, 7 în plățile directe, 2 în cheltuielile legate de măsurile de piață și 2 în cheltuielile din afara PAC; se declară liniștit de faptul că Comisia a declarat că 8 dintre erorile cuantificabile au un impact financiar sub 100 EUR (supradeclararea suprafețelor) și că, pentru majoritatea, suma cheltuită greșit este mai mică de 1 000 EUR;

148. observă că majoritatea erorilor depistate de Curte erau legate de furnizarea de informații inexacte privind zonele sau animalele (42 %) și de neeligibilitatea beneficiarului, a activității și a cheltuielilor din cadrul proiectului; constată cu îngrijorare, ca și în 2021, că Curtea a constatat în mai multe cazuri că autoritățile statelor membre și Comisia dispuneau de suficiente informații pentru a preveni sau pentru a depista și corecta eroarea înainte de a accepta cheltuielile și că, dacă autoritățile statelor membre și Comisia ar fi utilizat în mod adecvat toate informațiile aflate la dispoziția lor, nivelul estimat de eroare pentru acest capitol ar fi fost cu 1,3 puncte procentuale mai mic;

149. reamintește că atât Comisia, cât și statele membre sunt responsabile de combaterea fraudei legate de cheltuielile PAC; subliniază că măsurile antifraudă ar trebui să rămână o prioritate majoră pentru Uniune și statele membre, deoarece frauda împiedică resursele Uniunii să atingă obiectivele de politică.

150. remarcă declarația Comisiei potrivit căreia modelul de punere în aplicare a PAC 2023-2027 urmărește să simplifice normele și să extindă utilizarea noilor tehnologii, cum ar fi sistemul de monitorizare a suprafețelor, care vor contribui la reducerea erorilor; observă că, alături de erorile făcute de fermieri, Sistemul de identificare a parcelelor agricole (LPIS) stă la baza cererii de ajutor cu informații geospațiale și reamintește potențialele beneficii semnificative aduse de tehnologiile de monitorizare a ajutorului pe suprafață pentru fermieri, administrații și mediu;

151. remarcă exemplul de declarație incorectă privind activitatea agricolă prezentat de Curte în raportul său anual, menționat de mai multe mijloace de informare în masă drept „cazul lămâilor”, în care un fermier a declarat o cultură permanentă, când de fapt parcela nu mai era cultivată de câțiva ani; observă că impactul financiar al acestei erori a fost de 8 349,06 EUR, astfel cum a fost raportat de Comisie, împreună cu măsurile corective luate de autoritățile naționale responsabile, inclusiv recuperarea sumei acordate; salută activitatea de audit temeinică a Curții și a Comisiei și adoptarea rapidă a acțiunilor subsecvente de către agenția de plăți în cauză; subliniază totuși că acest caz nu ar trebui înțeles ca o coincidență rară și individuală, ci mai degrabă ca un risc de creare a unei căi sistematice de a permite o modalitate frauduloasă de a primi fonduri ale Uniunii și că, prin urmare, nu ar trebui subestimat;

152. constată că se aplică opțiuni simplificate privind costurile în întreaga PAC, inclusiv în domeniul dezvoltării rurale, unde condițiile de eligibilitate sunt mai complexe și riscul de eroare este mai mare, și că pot fi simplificate și mai mult măsurile care nu se bazează pe declarații privind suprafața sau animalele, statele membre putând decide dacă să ramburseze costurile reale sau să facă plăți pe baza unor rezultate prestabilite; constată că Comisia raportează că aproape 92 % din programele de dezvoltare rurală utilizează opțiuni simplificate privind costurile; invită Comisia să prezinte cuantumul plătit prin opțiuni simplificate privind costurile;

153. reamintește că modelul de asigurare al PAC include controalele de prim nivel efectuate de agențiile de plăți, activitatea de audit efectuată de organismele independente de certificare care oferă avize anuale privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor agențiilor de plăți și activitatea Comisiei de verificare a conturilor; salută faptul că, în ciuda unor neconcordanțe generate de calendarele diferite de actualizare a seturilor de date privind controalele și plățile, Curtea a constatat că sistemele agențiilor de plăți selectate au calculat în mod fiabil plățile ajutorului, ceea ce demonstrează calitatea generală și coerența statisticilor de control și a datelor privind plățile raportate de statele membre Comisiei;

154. apreciază interesul crescut față de instrumentul IT integrat pentru extragerea datelor Arachne și utilizarea acestuia de către statele membre, 13 state membre utilizând instrumentul cel puțin pentru unele măsuri și cinci state membre participând la un atelier de introducere generală privind Arachne; regretă că utilizarea instrumentului IT integrat pentru extragerea datelor Arachne de către statele membre nu este obligatorie; ia act de obstacolele semnalate de statele membre și de eforturile constante ale Comisiei de a îmbunătăți Arachne; regretă adoptarea selectivă a Arachne de către statele membre;

155. constată că, în 2022, Comisia a raportat o rată de execuție de 99,69 % pentru angajamentele din cadrul Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA), o îmbunătățire semnificativă față de rata de execuție de 15,98 % a FEAMPA, din 2021; remarcă totuși că 94,76 % din creditele în valoare de 1 135,74 milioane EUR angajate în 2022 și 97,06 % din creditele în valoare de 148,12 milioane EUR angajate în 2021 rămâneseră neplătite la sfârșitul exercițiului corespunzător; remarcă, de asemenea, că rata de execuție a creditelor de plată autorizate pentru FEAMPA în 2022 a fost de 99,99 %, iar rata pentru FEPAM în 2021 a fost de 86,55 %;

156. ia act de Raportul special nr. 09/2023 al Curții privind securizarea lanțurilor de aprovizionare cu produse agricole pe perioada pandemiei de COVID-19 și concluzia acestuia că răspunsul Comisiei la amenințarea reprezentată de pandemia de COVID-19 pentru lanțurile de aprovizionare cu produse agricole a fost adecvat în majoritatea privințelor, dar nu suficient de specific; reamintește că sprijinul direct, cu un buget de 712 milioane EUR, a fost pus rapid în aplicare prin realocarea fondurilor neutilizate din FEADR, ceea ce a condus la adoptarea acestei măsuri în principal de către statele membre care aveau o parte semnificativă din bugetul FEADR neutilizată la sfârșitul anului 2019; reamintește, de asemenea, că 5 dintre cele 14 state membre în cauză au pus finanțarea din partea Uniunii la dispoziția tuturor fermierilor care au suferit pierderi, în timp ce celelalte 9 au direcționat finanțarea către anumite sectoare și au sprijinit beneficiarii indiferent dacă suferiseră sau nu pierderi;

157. observă că estimările preliminare (bazate pe creditele de angajament) ale contribuției la politicile climatice ale principalelor programe arată că o proporție de 34,8 % din bugetul Uniunii în 2022 a fost dedicată acțiunilor climatice, în conformitate cu planurile Acordului interinstituțional ca cel puțin 30 % din CFM 2021-2027 să se utilizeze în acest scop;

158. ia act de modificările aduse în 2022 metodologiei Comisiei de urmărire a cheltuielilor legate de climă, ca răspuns la preocupările exprimate privind constatarea Curții din Raportul special nr. 09/2022 ([14]), potrivit căreia cheltuielile raportate nu au fost întotdeauna relevante pentru acțiunile climatice, iar suma raportată ca fiind cheltuită în acest scop a fost supraestimată cu cel puțin 72 de miliarde EUR, ceea ce înseamnă că doar aproximativ 13 % din bugetul pentru perioada 2014-2020 a fost cheltuit în scopuri legate de climă; este de părere că acest fapt servește drept avertisment; îndeamnă Comisia să facă distincția între atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la schimbările climatice în metodologia de urmărire, prin împărțirea categoriei de monitorizare și raportare în adaptarea la schimbările climatice și atenuarea schimbărilor climatice;

([14]) Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020 – Nivelul acestora nu este la fel de ridicat precum cel raportat, 30 mai 2022.

159. subliniază importanța unui control adecvat al cheltuielilor legate de climă și biodiversitate în bugetul Uniunii și consideră că Comisia este responsabilă pentru punerea în aplicare a unei metodologii solide și fiabile, în conformitate cu angajamentele asumate în acordul privind CFM și cu punctul 16d din AII din 16 decembrie 2020; invită Comisia să evite aproximarea înșelătoare a contribuției cheltuielilor la obiectivele climatice și legate de biodiversitate, lipsa unor ținte explicite, precum și acoperirea parțială a potențialelor efecte negative sau neclare asupra climei și biodiversității; recunoaște că există intervenții cu beneficii comune, dar subliniază necesitatea de a evita dubla contabilizare;

160. invită Comisia să prezinte Parlamentului un raport anual care să detalieze contribuția fiecărui post bugetar la obiectivele de integrare a măsurilor legate de schimbările climatice și a celor privind biodiversitatea, pentru a facilita monitorizarea acestora; invită, de asemenea, Comisia să raporteze dacă există un post bugetar care nu respectă criteriul de „a nu aduce prejudicii semnificative", menționat în Regulamentul privind taxonomia;

161. ia act de faptul că Autoritatea pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară (HERA), în urma înființării sale ca serviciu intern al Comisiei la 1 octombrie 2021, și-a intensificat operațiunile pe parcursul anului 2022 și că misiunea sa este de a sprijini prioritățile Comisiei în materie de sănătate publică, pregătire și gestionare a crizelor în sectoarele sănătății, cercetării și inovării și industriei; ia act cu îngrijorare de suprapunerea responsabilităților și de dublarea eforturilor între mandatele HERA, DG SANTE și ECDC; invită Comisia să asigure valoarea adăugată a HERA ca parte integrantă a Comisiei și să prevină dublarea eforturilor și a resurselor;

162. regretă faptul că decizia Comisiei privind finanțarea HERA s-a bazat în mare măsură pe programul EU4Health, bugetul acestuia fiind redus cu mai mult de jumătate, cu o contribuție EU4Health la HERA de 2,795 miliarde EUR între 2021 și 2027; constată cu îngrijorare că o astfel de reducere a afectat capacitatea EU4Health de a finanța în mod ambițios alte activități, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]), punând totodată în pericol acțiunile din cadrul Planului european de combatere a cancerului și sprijinul necesar pentru crearea spațiului european al datelor privind sănătatea; regretă faptul că, prin alocarea unor sume atât de semnificative către HERA, Comisia a încălcat plafoanele de finanțare convenite pentru cheltuielile minime și maxime stabilite în Regulamentul EU4Health;

Recomandări

163. invită Comisia:

(i) să acorde o atenție explicită, în evaluarea *ex post* a PAC 2014-2020, perioadei de tranziție 2021-2022 și cerințelor suplimentare incluse în dispozițiile tranzitorii din Regulamentul (UE) 2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului ([16]);

(ii) să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la utilizarea opțiunilor simplificate privind costurile în PAC actuală și în cea nouă și să evalueze utilizarea acestora împreună cu autoritățile statelor membre și cu beneficiarii (potențiali) pentru a înțelege ritmul relativ lent de adoptare a acestor opțiuni;

(iii) să continue să promoveze utilizarea Arachne pentru a crește numărul de state membre care utilizează sistemul și pentru a crește amploarea utilizării pentru a include toate programele în contextul revizuirii încheiate a Regulamentului financiar;

(iv) să ia în considerare cu atenție indicatorii de risc din Arachne, cu scopul de a reduce numărul de indicatori falși și de a-i face pe restul mai eficienți în detectarea situațiilor cu risc ridicat pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii; și

(v) să promoveze, să ofere stimulente și să sprijine agențiile de plăți ale statelor membre în procesul de utilizare a instrumentelor informatice, cum ar fi imagistica prin satelit în cadrul programului Copernicus și alte tehnologii de imagistică în domeniul monitorizării agricole;

(vi) să valorifice mai bine și să încurajeze utilizarea IA și a datelor furnizate de noile tehnologii, cum ar fi sateliții Sentinel ai programului Copernicus, deținuți de Uniune, pentru a monitoriza și a controla utilizarea corectă a fondurilor PAC;

([15]) Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»") pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014 (JO L 107, 26.3.2021, p. 1).

([16]) Regulamentul (UE) 2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) în anii 2021 și 2022 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1307/2013 în ceea ce privește resursele și aplicarea regulamentelor respective în anii 2021 și 2022 și a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 în ceea ce privește resursele și repartizarea unui astfel de sprijin pentru anii 2021 și 2022 (JO L 437, 28.12.2020, p. 1).

Migrație și gestionarea frontierelor, securitate și apărare

164. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 4 a CFM – „Migrație și gestionarea frontierelor” – a fost de 3,4 miliarde EUR (1,7 % din bugetul Uniunii), distribuit după cum urmează: 43,9 % pentru Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI), 23,1 % pentru Fondul de management integrat al frontierelor (IBMF) și 33 % pentru trei agenții descentralizate: Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA); constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat au fost de 3 410,39 milioane EUR și că 99,54 % dintre acestea au fost executate (3 394,69 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 3 372,54 milioane EUR și că 97,61 % dintre acestea au fost executate (3 292,03 milioane EUR);

165. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 5 a CFM – „Securitate și apărare” – a fost de 1,2 miliarde EUR, distribuit după cum urmează: 45,6 % pentru Fondul european de apărare (FEA), 17 % pentru Fondul pentru securitate internă (FSI), 19,2 % pentru agențiile descentralizate Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (EMCDDA), Europol și Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), 6,8 % pentru securitate și dezafectare nucleară și 11,4 % pentru alte domenii; constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat au fost de 1 813,03 milioane EUR și că 99,8 % dintre acestea au fost executate (1 809,43 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 1 158,67 milioane EUR și că 97,54 % dintre acestea au fost executate (1 130,20 milioane EUR);

166. constată că o parte semnificativă a cheltuielilor din cadrul rubricilor 4 și 5 ale CFM în 2022 a vizat finalizarea proiectelor rămase din CFM 2014-2020; constată că au rămas neplătite sume aferente unor părți semnificative din programele naționale din cadrul FAMI și FSI pentru perioada 2014-2020 (26 % pentru FAMI și 33 % pentru FSI la sfârșitul exercițiului 2022) și că finanțarea pentru perioada 2014-2020 trebuie cheltuită până în iunie 2024;

167. constată că Curtea a examinat un eșantion de 23 de operațiuni, care nu este suficient de reprezentativ pentru cheltuielile de la rubricile 4 și 5 ale CFM și, prin urmare, nu poate furniza o estimare a ratei de eroare; evidențiază cu îngrijorare faptul că rezultatele auditului Curții arată că cheltuielile sunt afectate de probleme de eligibilitate și legate de achizițiile publice și că domeniul este unul cu risc ridicat (11 din cele 23 de operațiuni auditate, adică 48 %, erau afectate de erori) și, prin urmare, invită Comisia să furnizeze o estimare clară a ratei de eroare pentru acest capitol; constată că Curtea a cuantificat nouă erori care au avut un impact asupra sumelor plătite din bugetul Uniunii și că a identificat și patru cazuri de nerespectare a dispozițiilor juridice și financiare, care însă nu au avut niciun impact asupra bugetului Uniunii; ia act de concluzia Comisiei potrivit căreia riscul la momentul plății este sub 2 % pentru cheltuielile cu migrația și gestionarea frontierelor, precum și cu securitatea și apărarea;

168. salută progresele constatate de Curte cu ocazia evaluării activității desfășurate de autoritățile de audit din șase state membre în pregătirea pentru conturile anuale ale FAMI, ale Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize (IMFV) și ale FSI pentru perioada 2021-2027; ia act de observația Curții potrivit căreia, la momentul vizitelor sale (între septembrie 2022 și februarie 2023), strategiile de audit ale celor șase state membre nu fuseseră încă adoptate, această adoptare fiind o condiție prealabilă pentru prezentarea unui „pachet de asigurare”; observă că, la momentul vizitei Curții, sistemele informatice pentru stocarea informațiilor și a documentației necesare pentru audituri ale autorităților de management ale celor șase state membre fie erau în curs de dezvoltare, fie așteptau să fie dezvoltate;

169. observă că strategia antifraudă a DG DEFIS a fost actualizată în februarie 2022, iar punerea sa în aplicare este monitorizată și raportată anual conducerii; salută faptul că toate recomandările OLAF privind DG DEFIS au fost puse în aplicare și că nu au fost raportate cazuri de fraudă la nivelul Comisiei sau de către partenerii săi; ia act de faptul că ultima actualizare a strategiei antifraudă a Direcției Generale Migrație și Afaceri Interne (DG HOME) a avut loc în octombrie 2021 și este în prezent în curs de implementare; salută faptul că, până la sfârșitul exercițiului 2022, 72 % din recomandările financiare ale OLAF din exercițiul anterior au fost puse în aplicare integral și 28 % erau în curs de punere în aplicare;

Migrație și gestionarea frontierelor

170. constată că, în 2022, fondurile de la rubrica 4 a CFM au fost esențiale pentru abordarea impactului războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; ia act de faptul că a fost introdusă mai multă flexibilitate în cadrul fondurilor pentru perioada 2014-2020, pentru a extinde posibilitățile statelor membre de a direcționa finanțarea către noi nevoi, și că a fost mobilizată o asistență de urgență în valoare de 400 de milioane EUR în cadrul facilităților tematice; observă că adoptarea de către statele membre a programelor lor pentru perioada 2021-2027 le-a permis accesul la peste 10 miliarde EUR în cadrul noilor fonduri pentru perioada de programare;

171. constată că s-a înregistrat intrarea în Uniune a peste 16 milioane de persoane din Ucraina și Republica Moldova de la începutul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, iar peste 4 milioane de persoane care fugeau de război au obținut protecție în Uniune; observă că Comisia a oferit sprijin financiar Organizației Internaționale pentru Migrație pentru a sprijini procesul, ca parte a unui proiect în valoare de 15 milioane EUR care facilitează transferul din Republica Moldova al persoanelor vulnerabile care fug din Ucraina; observă, de asemenea, că, la 30 noiembrie 2022, Comisia a anunțat decizia de a acorda un sprijin financiar de 5,5 milioane EUR unui proiect care urmează să fie realizat de Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie (FISCR) pentru a sprijini gazdele și pe toți cei implicați în furnizarea de cazare privată persoanelor strămutate, consemnând bune practici pentru nevoile viitoare; ia act de faptul că, în 2022, în contextul finanțării Ucrainei, Comisia a adoptat decizii de autorizare a utilizării finanțării nelegate de costuri în valoare de 248 de milioane EUR (mai 2022) și de 137 de milioane EUR (august 2022), precum și pentru granturi mai mici, adăposturi și sprijin psihosocial în valoare de 15 milioane EUR;

172. constată că, în 2022, DG HOME a mobilizat 27 de milioane EUR pentru schimbul de informații legate de securitate și 25,5 milioane EUR pentru combaterea și prevenirea criminalității, inclusiv a terorismului; observă, de asemenea, că, în iulie 2022, prin intermediul Fondului pentru securitate internă (FSI), Comisia a alocat 15,7 milioane EUR statelor membre pentru a sprijini în continuare proiecte și activități pe termen lung în cadrul Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) – un instrument de securitate coordonat de statele membre în efortul de a identifica, a trata cu prioritate și a aborda amenințările reprezentate de criminalitatea internațională organizată și gravă;

Securitate și apărare

173. salută faptul că participarea IMM-urilor la FEA (Fondul european de apărare) (în special participarea transfrontalieră a IMM-urilor organizate în consorții industriale) este facilitată prin licitații specifice FEA, bonusuri financiare, criterii specifice de atribuire a contractelor și utilizarea opțiunilor simplificate privind costurile pentru a reduce sarcina administrativă; constată că, în licitațiile FEA din 2022, 38,2 % din entitățile participante au fost IMM-uri, iar 20 % din finanțarea totală disponibilă prin aceste licitații va fi destinată IMM-urilor (166 de milioane EUR);

174. reamintește că Acțiunea pregătitoare privind cercetarea în materie de apărare (PADR) a fost un program precursor al FEA, cu un buget de 90 de milioane EUR, care a finanțat 18 proiecte de cercetare selectate în urma cererilor de propuneri în perioada 2017-2019; constată cu îngrijorare că, potrivit observațiilor Curții din Raportul său special nr. 10/2023 intitulat „Acțiunea pregătitoare privind cercetarea în materie de apărare”, Uniunea nu dispune încă de o strategie pe termen lung pentru proiectele din cadrul FEA, în special în ceea ce privește impactul, cercetarea suplimentară, dezvoltarea, producția, achizițiile și alte aspecte; salută faptul că Comisia a acceptat toate recomandările Curții;

175. ia act de observațiile Curții din Raportul său special nr. 10/2023 privind disponibilitatea limitată a resurselor umane la nivelul Comisiei și riscul rezultat din această situație pentru FEA; observă că, din cauza problemelor de securitate, este nevoie de un personal mai numeros pentru gestionarea proiectelor de apărare decât pentru alte proiecte; constată că numărul tot mai mare de propuneri care trebuie evaluate și de proiecte care trebuie gestionate exercită o presiune considerabilă asupra resurselor umane și creează dificultăți în recrutarea de personal calificat și cu experiență adecvată;

Recomandări

176. invită Comisia:

(i) să elaboreze o strategie pe termen lung pentru ca FEA să valorifice experiența cu PADR și să urmeze recomandările Curții;

(ii) să asigure punerea la dispoziție a unui buget adecvat și a unor resurse umane calificate pentru a spori cooperarea și investițiile în domeniul apărării și pentru a realiza execuția FEA; și

(iii) să-și concentreze controalele asupra cheltuielilor despre care Curtea a constatat că sunt foarte afectate de probleme legate de eligibilitate și de achiziții publice în 2022 și solicită Curții să extindă un eșantion de tranzacții pentru a putea furniza o estimare a ratei de eroare;

(iv) să monitorizeze punerea în aplicare a recomandărilor financiare restante ale OLAF;

Vecinătate și întreaga lume

177. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 6 a CFM – „Vecinătate și întreaga lume” – a fost de 14,5 miliarde EUR (7,4 % din bugetul Uniunii), distribuit după cum urmează: 64,8 % pentru Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală” (IVCDCI – Europa globală), 16,8 % pentru Ajutorul Umanitar (HUMA), 14,4 % pentru Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA III) și 4 % pentru alte acțiuni și programe; constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat au fost de 17 670,49 milioane EUR și că 99,79 % dintre acestea au fost executate (17 632,52 milioane EUR); constată, de asemenea, că creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 13 156,10 milioane EUR și că 99,19 % dintre acestea au fost executate (13 049,50 milioane EUR);

178. constată că Curtea a examinat un eșantion de 72 de operațiuni, care nu este suficient de reprezentativ pentru cheltuielile de la această rubrică a CFM și, prin urmare, nu poate furniza o estimare a ratei de eroare; invită Curtea să furnizeze o estimare clară a ratei de eroare pentru acest capitol, având în vedere că, după cum arată rezultatele auditului Curții, acest domeniu este unul cu risc ridicat (34 din cele 72 de operațiuni auditate, adică 47 %, erau afectate de erori); ia act de faptul că Curtea a depistat 25 de erori care au avut un impact financiar asupra bugetului Uniunii, legate de costuri neeligibile, lipsa documentelor justificative, achiziții publice și cheltuieli neefectuate, domenii care ar putea indica riscurile la care este supusă funcționarea nefiabilă a mecanismului de control al autorităților naționale sau chiar lipsa de disponibilitate administrativă ori politică de a executa în mod adecvat normele financiare ale Uniunii;

179. reamintește că Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR) raportează riscul la închidere în rapoartele sale anuale de activitate (RAA) pe baza unui studiu realizat de un contractant extern, cunoscut drept studiul privind rata de eroare reziduală (RER), care are ca scop să estimeze rata erorilor nedetectate de sistemul de control intern și să determine dacă acesta este eficient sau nu; ia act de rezultatele studiului RER din 2022 potrivit cărora rata de eroare reziduală în 2022 este de 1 % și, prin urmare, sub pragul de semnificație de 2 %;

180. observă că Curtea a identificat limitări în metodologia utilizată pentru a determina RER, care pot contribui la subestimarea acesteia, în special faptul că un contractant se poate baza întru totul pe rezultatele activităților anterioare de control în unele cazuri și faptul că estimarea ratei erorii reziduale pentru granturile care fac obiectul gestiunii directe nu este inclusă în calculul RER globale a DG NEAR; ia act de faptul că Comisia afirmă că nu este supusă unor astfel de limitări, deoarece (i) recurgerea la activitățile anterioare de control face obiectul unor condiții stricte și (ii) rata globală de eroare include granturile care fac obiectul gestiunii directe;

181. salută faptul că Comisia a pus în aplicare recomandările Curții de a dezvălui limitările studiului RER în rapoartele anuale de activitate ale DG NEAR începând cu 2021, pentru a consolida controalele prin identificarea și prevenirea erorilor recurente și pentru ca DG NEAR să stabilească obligația contractantului studiului RER de a raporta Comisiei orice suspiciune de fraudă asupra bugetului Uniunii depistată în timpul lucrului la studiul RER;

182. constată cu îngrijorare că rapoartele anuale de activitate ale DG NEAR și ale Direcției Generale Parteneriate Internaționale (DG INTPA) au semnalat dificultăți în punerea în aplicare a noului sistem operațional de informații OPSYS, care a fost uneori instabil, nu s-a ridicat la înălțimea așteptărilor și a avut nevoie de intervenții frecvente din partea echipelor de sprijin ale DG DIGIT, ceea ce a condus la identificarea acestuia ca un risc critic în exercițiul de evaluare a riscurilor efectuat de DG NEAR;

183. observă că Curtea a evaluat acțiunile de sensibilizare a personalului delegațiilor Uniunii în domeniul prevenirii fraudei, al eticii și al integrității; constată cu îngrijorare că unii membri ai personalului intervievați de Curte nu fuseseră instruiți în domeniul prevenirii fraudei în ultimii cinci ani; constată că DG NEAR pune la dispoziția personalului său o serie de instrumente și resurse care acoperă aspectele legate de fraudă, cum ar fi cursuri de formare, o rețea antifraudă cu puncte focale și orientări; remarcă rezultatele pozitive la sondajele efectuate de DG NEAR pentru a monitoriza nivelul de conștientizare a problemei fraudelor de către personalul său, precum și faptul că au fost identificate unele aspecte care necesită îmbunătățiri și că este în curs de implementare un plan de acțiune;

184. recunoaște importanța ONG-urilor în asigurarea faptului că Uniunea, în calitate de cel mai mare donator de ajutor pentru dezvoltare din lume, continuă să contribuie la promovarea stabilității și a păcii, la depășirea sărăciei și la promovarea dezvoltării durabile; salută în special activitatea ONG-urilor în zonele de conflict pentru a se asigura că ajutorul umanitar ajunge rapid și eficient la populația civilă; ia act de cerințele de control și de audit, de transparență și de asumarea răspunderii aplicabile tuturor fondurilor Uniunii și diferitelor părți interesate, dar consideră că există întotdeauna loc de îmbunătățire, în special prin valorificarea la maximum a digitalizării;

185. subliniază rolul ONG-urilor locale și al partenerilor locali în furnizarea de servicii și în sprijinirea comunităților locale; subliniază importanța consolidării capacității acestora de a gestiona și de a pune în aplicare acțiunile finanțate de Uniune și invită Comisia să faciliteze o formare adecvată în acest scop; este preocupat de dificultățile continue cu care se confruntă organizațiile locale mici în ceea ce privește accesul la finanțare din partea Uniunii; încurajează Comisia să îmbunătățească aceste proceduri de finanțare și să acorde prioritate în mod sistematic organizațiilor locale pentru a asigura o mai bună consolidare a capacităților pe teren; subliniază eficacitatea asumării responsabilității la nivel local în punerea în aplicare a proiectelor în ceea ce privește stabilirea priorităților, alocarea resurselor și consolidarea know-how-ului local;

186. subliniază că legitimitatea și eficacitatea cooperării pentru dezvoltare a Uniunii depind de punerea corectă în aplicare a activităților și de finanțarea adecvată a acestora; recunoaște activitatea Comisiei de aplicare a controalelor pentru a se asigura că tranzacțiile sunt efectuate în mod legitim și că activitățile sunt puse în aplicare în conformitate cu prioritățile stabilite de legiuitor; invită Comisia să îmbunătățească în continuare controalele pentru a reduce numărul erorilor de tranzacționare, să dea curs recomandărilor CCE care nu au fost puse în aplicare, să își dubleze eforturile pentru a găsi proiecte eligibile și să asigure un volum suficient de plăți în cadrul plafonului actual de cheltuieli; salută constatarea din raportul CCE privind bugetul Uniunii pentru 2022 potrivit căreia DG ECHO a pus în aplicare recomandarea CCE și a instituit o procedură prin care se asigură că organizațiile partenere își bazează alocarea costurilor partajate pe cheltuielile suportate efectiv;

187. invită Comisia să transmită semnale clare țărilor candidate în care un regres față de standardele statului de drept – inclusiv limitarea libertății de exprimare, a libertății presei, a drepturilor femeilor și ale minorităților, hărțuirea ONG-urilor și a apărătorilor drepturilor omului – pune în pericol sau întârzie aderarea acestora la Uniune; invită Comisia să examineze eficiența fondurilor cheltuite pentru îmbunătățirea situației statului de drept în țările în curs de aderare și să prezinte un raport comisiilor AFET și CONT;

188. salută punerea în aplicare de către Comisie a mai multor mecanisme de atenuare a riscurilor și de asigurare a utilizării adecvate a fondurilor Uniunii cheltuite în zone instabile sau de conflict; constată că Comisia evaluează în mod sistematic riscurile de corupție din țările partenere și utilizează o serie de instrumente pentru a le reduce, aplicând în același timp condiții și indicatori de performanță pentru a promova transparența fiscală și responsabilitatea prin sprijinul său bugetar; salută faptul că, potrivit datelor Băncii Mondiale, țările care beneficiază de sprijin de la bugetul Uniunii și-au îmbunătățit cu timpul controlul corupției;

189. constată cu îngrijorare că, în Raportul său special nr. 14/2023 intitulat „Programarea Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală”, Curtea a constatat că, deși Comisia și SEAE au fuzionat finanțarea într-un singur instrument, și anume IVCDCI – Europa globală, care acoperă peste 70 % din fondurile Uniunii alocate pentru acțiunea externă în perioada de finanțare 2021-2027, cele două instituții au aplicat două metodologii diferite de alocare a fondurilor pentru țările din vecinătate și cele din afara vecinătății și că programele indicative multianuale nu au garantat că sectoarele de intervenție selectate sunt cele în care finanțarea Uniunii ar putea avea un impact mare;

190. subliniază că este important să fie îndeplinite toate obiectivele legate de cheltuieli și de programe prezentate în instrumentul IVCDCI-Europa globală și solicită să se furnizeze informații cuprinzătoare cu privire la progresele înregistrate; regretă deficitele substanțiale în legătură cu atingerea obiectivului de 30 % privind clima al instrumentului, cu contribuția la obiectivul de 10 % în materie de biodiversitate prevăzut în CFM pentru 2026 și 2027 și cu asigurarea îndeplinirii angajamentelor financiare de la nivel mondial ale Uniunii din cadrul ONU, în special în ceea ce privește contribuția la fondul pentru pierderi și daune; accentuează presiunea din ce în ce mai mare pe care schimbările climatice o exercită asupra producției de alimente și a accesului la acestea, mai ales în regiunile vulnerabile, afectând securitatea alimentară și nutriția; reamintește că biodiversitatea este esențială pentru combaterea schimbărilor climatice, iar pierderea acesteia subminează progresele înregistrate în ceea ce privește aproximativ 80 % din țintele evaluate pentru ODD; solicită Comisiei un plan detaliat care să prezinte modul în care aceasta intenționează să îndeplinească obiectivele de cheltuieli și pe cele legate de egalitatea de gen până la sfârșitul CFM;

191. îndeamnă Comisia să mărească transparența și responsabilitatea în ceea ce privește implementarea fondurilor din domeniul afacerilor interne în țările terțe și finanțarea IVCDCI, cum ar fi în țări precum Tunisia și Libia; invită Comisia să genereze o imagine de ansamblu accesibilă publicului asupra tuturor cheltuielilor legate de migrație în țările terțe și îndeamnă la evaluări *ex ante* ale impactului asupra drepturilor omului pentru cheltuielile legate de migrație în țările terțe și să împărtășească aceste evaluări Parlamentului, atunci când normele prevăd acest lucru;

192. subliniază că, în urma atacurilor teroriste abominabile comise de Hamas împotriva Israelului la 7 octombrie 2023, Comisia și-a anunțat, la 9 octombrie 2023, decizia de a revizui asistența acordată de Uniune Palestinei; observă că revizuirea, finalizată la 21 noiembrie 2023, a arătat că Comisia aplică controale *ex ante* și *ex post* adecvate, că garanțiile puse în aplicare sunt eficace și că până în prezent nu s-au găsit probe că banii ar fi fost deturnați către scopuri nedorite; insistă asupra necesității ca fondurile europene să fie acordate numai beneficiarilor care împărtășesc valorile Uniunii privitoare la statul de drept, democrație și drepturile omului; reamintește, în această privință, Raportul Parlamentului adoptat la 17 ianuarie 2024 referitor la transparența și responsabilitatea organizațiilor neguvernamentale finanțate de la bugetul Uniunii [2023/2122(INI)] în care se solicită o consolidare a mecanismelor de control ale Comisiei și dezvoltarea unui sistem de monitorizare armonizat care vizează urmărirea fondurilor Uniunii până la beneficiarii finali;

193. subliniază că bugetul Uniunii trebuie să ofere în continuare sprijin pentru a consolida pacea și stabilitatea în regiunea Orientului Mijlociu, pentru a combate ura și fundamentalismul și pentru a promova drepturile omului; așteaptă revizuirea pe care o efectuează Comisia cu privire la utilizarea fondurilor Uniunii; subliniază interconexiunile dintre stabilitate și dezvoltarea durabilă, în special în țările și regiunile fragile;

194. subliniază că ajutorul Uniunii nu ar trebui în niciun caz – direct sau indirect – să finanțeze terorismul și, prin urmare, nu ar trebui să sprijine nicio entitate care are legături cu Hamas sau cu orice altă organizație teroristă; subliniază că Uniunea ar trebui să ajute populația civilă palestiniană și să promoveze pacea în regiune; solicită Comisiei să informeze Parlamentul cu privire la noile evoluții și eforturi întreprinse pentru a oferi sprijin direct civililor și refugiaților palestinieni și pentru a preveni deturnarea de fonduri de către teroriști;

195. își exprimă îngrijorarea cu privire la relatările credibile potrivit cărora banii contribuabililor Uniunii sau fondurile altor donatori ar fi putut fi utilizate parțial în mod abuziv de organizația teroristă Hamas; subliniază că fondurile relevante ale Uniunii ar trebui să fie în beneficiul populației civile palestiniene și să furnizeze alimente, materiale medicale, locuințe și infrastructură de bază populației aflate în suferință și, în special, copiilor, femeilor, persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități; îndeamnă Comisia, în contextul acordării de sprijin și ajutor umanitar populației palestiniene, să diversifice partenerii de încredere, cum ar fi OMS, UNICEF sau diferite organizații ale Semilunii Roșii; în plus, își exprimă îngrijorarea cu privire la alte relatări credibile potrivit cărora anumiți angajați ai UNWRA ar fi putut fi implicați în sau asociați cu acte de terorism comise de organizația teroristă Hamas; îndeamnă Comisia să garanteze controale independente ale UNRWA de către experți externi, Curtea de Conturi Europeană și parteneri internaționali experimentați, cum ar fi Global Affairs Canada sau AusAid, dar fără a se limita la acestea;

196. își exprimă profunda îngrijorare față de anunțul recent al unor țări privind suspendarea finanțării pentru Agenția Organizației Națiunilor Unite de Ajutorare și Lucrări pentru Refugiații Palestinieni (UNRWA), în așteptarea rezultatelor investigației; solicită o finanțare crescută și susținută ca recunoaștere a rolului esențial al agenției în răspunsul umanitar din Gaza și pentru a asigura furnizarea neîntreruptă de servicii vitale unei populații vulnerabile din Orientul Mijlociu; reamintește rolul esențial al ajutorului umanitar acordat refugiaților palestinieni din întregul Orient Mijlociu;

197. subliniază importanța educației și necesitatea critică de a denunța și eradica toate manifestările discursurilor de incitare la ură și acțiunile violente ale ambelor părți; subliniază că suspendarea finanțării nu ar trebui să aibă loc în mod arbitrar sau fără dovezi transparente și independente de utilizare abuzivă;

198. reamintește că constatările studiului comandat de Comisie Institutului Georg Eckert cu privire la manualele palestiniene au revelat o imagine complexă în care manualele (i) respectă standardele UNESCO și adoptă criterii care sunt proeminente în discursul educațional internațional, inclusiv un accent puternic pe drepturile omului, (ii) exprimă un discurs bazat pe rezistență în contextul conflictului israeliano-palestinian și (iii) afișează o opoziție față de Israel; constată că Uniunea nu finanțează manualele palestiniene și că acestea din urmă nu sunt nici responsabilitatea UNRWA, care depune eforturi pentru a furniza o educație de calitate cu accent pe promovarea unei culturi a drepturilor omului, chiar și în perioade dificile; subliniază că educația și accesul elevilor la manuale pașnice și nepărtinitoare sunt esențiale; subliniază poziția Parlamentului potrivit căreia manualele elaborate din fondurile Uniunii trebuie să fie condiționate de respectarea deplină a standardelor UNESCO privind pacea și toleranța, așa cum a decis deja Parlamentul în recomandarea sa din 2023 privind relațiile cu Autoritatea Palestiniană și așa cum a solicitat în repetate rânduri în cea mai recent adoptată Rezoluție referitoare la perspectivele soluției bazate pe coexistența a două state;

199. reamintește strategia Uniunii de a promova și de a asigura o educație de calitate pentru copiii din întreaga lume, în special atunci când este furnizat sprijin financiar specific din partea Uniunii; condamnă conținutul problematic și de instigare la ură care încurajează violența, răspândește antisemitismul și incită la ură în manualele școlare palestiniene elaborate de funcționari publici finanțați de Uniune, precum și în materialele educaționale suplimentare elaborate de personalul UNRWA și predate în școlile sale; reafirmă, în contextul atacurilor teroriste abominabile comise de Hamas la 7 octombrie 2023, că o educație care incită la ură are consecințe directe și dramatice asupra securității israelienilor, precum și asupra perspectivelor unui viitor mai bun pentru tinerii palestinieni; solicită, prin urmare, Comisiei să verifice îndeaproape pentru a se asigura că fondurile nu sunt alocate, direct sau indirect, utilizării unor astfel de materiale educaționale și că nu au legătură directă sau indirectă cu acestea și că Autoritatea Palestiniană modifică rapid întreaga programă astfel cum i s-a solicitat în mod repetat în deciziile privind descărcarea de gestiune în legătură cu punerea în aplicare a bugetului general al Uniunii pentru exercițiile financiare 2016, 2018, 2019, 2020 și 2021; subliniază că sprijinul financiar din partea Uniunii către Autoritatea Palestiniană în domeniul educației va fi furnizat cu condiția unei programe palestiniene naționale, cu manuale și materiale educaționale de referință fără conținut antisemit și de incitare la ură și care asigură o educație de calitate; invită, în această privință, Comisia și statele membre să furnizeze expertiză și să facă schimb de cunoștințe, de orientări și de sprijin tehnic pentru a capacita cadrele didactice, formatorii și experții palestinieni astfel încât să se îndrepte către punerea în aplicare a unui învățământ care respectă pe deplin standardele UNESCO;

200. subliniază că, potrivit răspunsurilor comisarului pentru vecinătate și extindere pentru raportul privind descărcarea de gestiune pentru anul 2021, portofoliul de dezvoltare pentru palestinieni, în temeiul Regulamentului privind Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI), este de 681 de milioane EUR între 2021 și 2023, pentru Autoritatea Palestiniană, UNRWA și proiectele de dezvoltare din Cisiordania și Gaza; constată că aproximativ o treime din fonduri au fost utilizate pentru proiecte în Gaza și două treimi pentru proiecte în Cisiordania; subliniază că Uniunea a acordat UNRWA fonduri în valoare de 271 de milioane EUR pentru furnizarea de servicii sociale refugiaților palestinieni și, în plus, Uniunea a furnizat sprijin pentru cheltuielile recurente ale Autorității Palestiniene, în special pentru salariile și pensiile funcționarilor publici, pentru prestațiile de asigurări sociale plătite prin programul de transfer de numerar și pentru o parte din costurile pentru trimiterile către spitalele din Ierusalimul de Est prin mecanismul PEGASE;

201. își exprimă șocul cu privire la atacurile teroriste din 7 octombrie 2023 în care Hamas a comis acte de violență, viol și alte forme de tortură sexuală împotriva femeilor, adolescentelor și fetelor de cetățenie israeliană și de alte naționalități; subliniază că această formă specifică de violență sexuală și tortură împotriva femeilor este utilizată în mod sistematic drept crimă de război și terorism; regretă faptul că SEAE și Comisia nu își concentrează atenția asupra violenței sexuale împotriva femeilor în contextul conflictelor; solicită instituirea unui mecanism care să identifice și să ofere sprijin victimelor, să colecteze mărturii, să identifice făptuitorii și să ia măsuri în timp util pentru a se asigura că nu vor apărea situații similare în viitor; solicită crearea unei platforme care să ofere vizibilitate victimelor și suferințelor acestora; solicită un sprijin mai puternic pentru entități precum Asociația centrelor de criză pentru viol din Israel sau entități similare din zonele de conflict; subliniază că ar trebui să se acorde finanțare suplimentară din partea Uniunii victimelor violenței sexuale legate de conflicte, precum și activităților educaționale relevante; ia act de lipsa de date din rapoartele anuale de activitate cu privire la cuantumul fondurilor Uniunii înscrise în buget pentru sprijinirea acestor victime și a entităților relevante; recomandă Comisiei să prezinte rapoarte mai clare cu privire la ajutorul acordat de Uniune acestor victime și entităților relevante;

202. subliniază că raportul anual pentru 2022 al CCE evidențiază un exemplu de cheltuieli neeligibile incluse în cererea de decont cu privire la un proiect din Palestina referitor la utilizarea durabilă a resurselor naturale pentru a sprijini tranziția Palestinei către o economie verde cu o componentă de stimulente, care a avut obiectivul de a sprijini IMM-urile sub forma unor granturi pentru proiecte „verzi" în domeniul eficienței energetice, al energiei regenerabile și al reducerii poluării; subliniază că suma de 190 500 EUR a fost aprobată și plătită unei agenții pentru dezvoltare, cu sarcina de a monitoriza punerea în aplicare a proiectului de către beneficiarul final, dar că proiectul nu a fost realizat ([17]);

203. își exprimă îngrijorarea cu privire la distrugerea și confiscarea unor proiecte finanțate de Uniune în Cisiordania și constată că, în 2022, 101 structuri finanțate de Uniune sau de statele membre ale Uniunii au fost demolate sau confiscate de Israel, valoarea lor ridicându-se la 337 019 EUR, reprezentând al treilea cel mai mare prejudiciu financiar din 2016; reamintește că reprezentanți ai instituțiilor Uniunii, state membre vizate și alți donatori au solicitat în mai multe ocazii returnarea sau compensarea pentru activele finanțate de Uniune care au fost demolate, dezmembrate sau confiscate; reamintește poziția Consiliului, care și-a luat angajamentul de a se asigura că toate acordurile dintre Israel și Uniune trebuie să indice în mod explicit și fără echivoc faptul că nu se aplică teritoriilor ocupate de Israel începând din 1967, precum și de a aplica în continuare legislația existentă a Uniunii și acordurile bilaterale aplicabile produselor provenite din colonii;

204. constată că, în 2022, DG NEAR a plătit 910,8 milioane EUR sub formă de asistență bilaterală Ucrainei, din care 698 de milioane EUR au fost plătite prin sprijin bugetar; observă că aproape 200 de milioane EUR din proiectele în derulare au fost reorientate cu succes pentru a ajunge la beneficiari înainte ca partenerii umanitari să-și poată mobiliza programele de ajutor; constată că constrângerile care afectează monitorizarea adecvată a proiectelor în Ucraina duc la o rezervă în raportul anual de activitate pe 2022 al DG NEAR și că se pun în aplicare acțiuni corective, cum ar fi monitorizarea stadiului de implementare a proiectelor prin verificări documentare, soluții la distanță și utilizarea unui furnizor de servicii;

205. remarcă planul de reformă și de creștere pentru Balcanii de Vest care a fost propus de Comisie pentru a continua sprijinirea eforturilor de convergență în regiune; subliniază că este nevoie de mai multă claritate cu privire la utilizarea diferitelor instrumente financiare în regiune, în principal a IPA III, a Planului economic și de investiții și a Planului de reformă și de creștere; îndeamnă Comisia să acorde nivelului subnațional un grad mai mare de acces direct la fondurile Uniunii;

206. salută faptul că Mecanismul pentru Ucraina stabilește dispoziții pentru a asigura controale eficace; reamintește că, la 7 aprilie 2022, Parlamentul a solicitat confiscarea activelor rusești deținute de persoane fizice și entități ruse, înghețate ca urmare a măsurilor restrictive ale Uniunii, pentru a finanța reconstrucția Ucrainei;

207. salută strategia „Global Gateway" ca răspuns concertat al Uniunii la provocările globale care aduc împreună investiții publice și private; constată că 2022 a fost primul an complet de punere în aplicare a strategiei „Global Gateway"; subliniază necesitatea de a crește transparența și responsabilitatea și de a efectua mai multe evaluări regulate ale punerii în aplicare a strategiei „Global Gateway", precum și de a intensifica implicarea Parlamentului în ceea ce privește rolul său de control democratic;

208. salută faptul că OLAF a semnat acorduri de cooperare administrativă atât cu Parchetul General al Ucrainei la 11 februarie 2021, cât și cu Serviciul de Audit de Stat al Ucrainei în martie 2023; observă că se așteaptă alăturarea în curând a Ucrainei la Programul UE de luptă antifraudă (UAFP) și salută faptul că OLAF oferă sprijin autorităților ucrainene în eforturile și strategiile lor naționale de combatere a fraudei; salută faptul că EPPO a semnat acorduri de lucru cu Biroul Național Anticorupție al Ucrainei, în iulie 2023, pentru a facilita cooperarea în investigarea cazurilor de corupție, și cu Parchetul General al Ucrainei, în martie 2022, pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii și ale Ucrainei prin investigații și urmăriri penale eficace;

([17]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/AR-2022/AR-2022_RO.pdf.

Recomandări

209. invită Comisia:

(i) să amelioreze calitatea noului software al aplicației OPSYS, să stabilizeze aplicația și să îmbunătățească interfețele dintre diferitele module OPSYS, precum și să aloce resursele necesare pentru a consolida maturitatea/robustețea sistemului;

(ii) să se asigure în continuare că toate contractele care implică finanțare din partea Uniunii respectă pe deplin valorile aplicabile ale Uniunii și legislația aplicabilă a Uniunii, inclusiv normele privind responsabilitatea, transparența și protecția fondurilor Uniunii; să se asigure că mecanismele stricte de monitorizare și control *ex ante* și *ex post* garantează că toate persoanele implicate în acțiunile finanțate de Uniune urmăresc exclusiv obiectivele și activitățile Uniunii aprobate pentru finanțare din partea Uniunii și că, atunci când este necesar, acestea solicită restituirea sau compensarea activelor finanțate de Uniune care au fost demolate, dezmembrate sau confiscate;

(iii) să își intensifice comunicarea cu organizațiile internaționale pentru a acorda CCE acces complet, nelimitat și în timp util la documentele necesare pentru îndeplinirea sarcinilor care îi revin acesteia în temeiul TFUE, și nu doar într-un format care permite numai citirea;

(iv) să pună în aplicare măsuri corespunzătoare de control *ex ante* și *ex post* în zonele instabile sau aflate în conflict, pentru a asigura controlul adecvat al cheltuielilor din fondurile Uniunii și modalități de recuperare a fondurilor Uniunii;

(v) să asigure auditul adecvat, în timp util și amănunțit, inclusiv prin includerea EPPO și a Curții de Conturi Europene, al tuturor fondurilor din cadrul Mecanismului pentru Ucraina și al viitorului mecanism pentru Balcanii de Vest;

Administrația publică europeană

Resurse umane

210. ia act de faptul că bugetul pentru programele din cadrul rubricii 7 a CFM – „Administrația publică europeană” – a fost de 11,6 miliarde EUR (5,9 % din bugetul Uniunii), cuprinzând cheltuielile instituțiilor și organismelor Uniunii cu resursele umane și cu pensiile (aproximativ 70 % din total), precum și cu clădirile, echipamentele, energia, comunicațiile și tehnologia informației; observă că 58,6 % din suma totală este cheltuită de Comisie (6,7 miliarde EUR); constată că, la 31 decembrie 2022, creditele de angajament din bugetul final adoptat pentru Comisia Europeană au fost de 6 298,13 milioane EUR (au fost executate 99,84 % dintre acestea, adică 6 288,14 milioane EUR) și creditele de plată din bugetul final adoptat s-au ridicat la 6 298,22 milioane EUR (au fost executate 94,66 % dintre acestea, adică 5 961,72 milioane EUR);

211. observă că Curtea a examinat un eșantion de 60 de operațiuni care acoperă întreaga gamă de cheltuieli din cadrul rubricii 7 a CFM și toate instituțiile și organismele Uniunii; observă că Curtea a examinat și informațiile privind regularitatea cuprinse în rapoartele anuale de activitate ale tuturor instituțiilor și organismelor UE, inclusiv în cele ale direcțiilor generale și ale oficiilor Comisiei care sunt principalele responsabile pentru cheltuielile administrative, aceste informații fiind incluse ulterior în raportul anual privind gestiunea și performanța al Comisiei; constată cu satisfacție că, potrivit estimărilor Curții, nivelul de eroare din rubrica 7 a CFM nu a fost semnificativ și observă că nu există recomandări noi adresate Comisiei;

212. ia act de faptul că Comisia a adoptat în aprilie 2022 noua sa strategie privind resursele umane („Strategia HR”), care urmărește să abordeze nevoile emergente după criza provocată de pandemia de COVID-19 și se axează pe asigurarea unui loc de muncă atractiv, a unui proces de selecție și recrutare mai rapid și mai agil, precum și a unui parcurs profesional flexibil și plin de satisfacții pentru toți membrii personalului; constată că strategia prezintă o serie de intenții de schimbare și îmbunătățire, care ar trebui puse în aplicare treptat, și că o parte a acesteia va fi negociată mai întâi în cadrul dialogului social cu reprezentanții personalului;

213. observă că Comisia a recrutat din ce în ce mai mult agenți contractuali sau temporari pe posturi permanente, pentru a îndeplini noile sarcini care decurg din evoluția rapidă a priorităților, ca răspuns la situații speciale sau urgente și chiar pentru a compensa recrutările dezechilibrate din punct de vedere geografic; reamintește preocupările sale cu privire la pierderea de cunoștințe de către instituții, precum și la impactul negativ asupra perspectivelor profesionale și securității locurilor de muncă ale membrilor personalului în cauză; subliniază că recrutarea de agenți contractuali sau temporari nu este o soluție durabilă la problema scăderii numărului de candidaturi și a candidaturilor dezechilibrate din punct de vedere geografic ale persoanelor care se înscriu la concursurile de angajare ale Uniunii și, cel mai important, la problema complexă și identificată de mult timp a scăderii atractivității Uniunii ca angajator;

214. constată cu satisfacție că procentul de femei în funcții de conducere a crescut considerabil de la începutul mandatului: în iulie 2023, ponderea femeilor în funcții de conducere era de 45,2 % în rândul personalului de conducere de nivel superior (în creștere cu aproape 9 puncte procentuale de la începutul mandatului) și de 47,5 % în rândul personalului de conducere de nivel mediu (în creștere cu 6 puncte procentuale);

215. recunoaște că, pentru a asigura cea mai largă bază geografică posibilă pentru recrutare, este necesar să se abordeze cauzele subreprezentării de la momentul recrutării inițiale; salută faptul că, pentru a consolida echilibrul geografic în rândul diferitelor categorii de personal al Comisiei, Direcția Generală Resurse Umane și Securitate (DG HR) a organizat reuniuni cu toate statele membre pentru a discuta despre reprezentarea lor și a finalizat toate planurile de acțiune comună, luând în considerare particularitățile fiecărui stat membru pentru a aborda în comun cauzele posibile ale subreprezentării;

216. remarcă adoptarea și punerea în aplicare a unui plan de acțiune pentru a crește atractivitatea carierelor din Luxemburg; ia act de considerentele împotriva introducerii unui coeficient corector pentru Luxemburg în această etapă, formulate de Comisie în raportul său care evaluează puterea de cumpărare a remunerațiilor și a pensiilor funcționarilor Uniunii [COM (2022) 180]; reamintește solicitările sale repetate ca Comisia să găsească modalități de a atenua problema tot mai mare a disparității în ceea ce privește puterea de cumpărare cu care se confruntă membrii personalului detașați în Luxemburg, care se datorează în principal costului vieții;

217. reamintește auditul Curții privind activitățile Oficiului European pentru Selecția Personalului (EPSO) și observațiile privind eficacitatea și eficiența acestuia ([18]); constată că, în perioada 2022-2023, EPSO a introdus testarea supravegheată de la distanță și regretă că acest sistem este acum reevaluat din cauza numeroaselor dificultăți tehnice întâmpinate de mulți candidați; regretă inconvenientele cauzate candidaților, costurile bugetare directe ale suspendării concursurilor externe și efortul suplimentar depus de serviciile de recrutare ale Comisiei pentru a găsi un substitut adecvat;

218. reamintește concluzia Curții din Raportul său special nr. 13/2019 potrivit căreia „orice comportament neetic din partea personalului și a membrilor instituțiilor și organismelor Uniunii Europene (UE) este inacceptabil” și, chiar dacă este numai presupus, „atrage un nivel ridicat de interes din partea publicului și reduce încrederea în UE”; regretă cele două cazuri de conflicte de interese potențiale care implică funcționari de rang înalt din cadrul DG MOVE în legătură cu misiunile efectuate și, respectiv, din cadrul DG NEAR în legătură cu dreptul de proprietate, relatate de presă în 2022; ia act de faptul că Comisia pune în aplicare un sistem de control intern eficace în chestiunile care țin de gestionarea eticii în conformitate cu recomandările Curții din raportul său din 2019 și cu recomandările Ombudsmanului European din decizia sa privind ancheta referitoare la fenomenul „ușilor turnante”; subliniază că comportamentul neetic are și un cost bugetar pentru instituția în cauză și reamintește poziția sa și așteptările sale de la organismul de etică al Uniunii;

219. ia act de crearea funcției de reprezentant al UE pentru IMM-uri și ulterior de recrutarea acestuia, fiind vorba de un post de agent temporar Hors-Classe cu gradul AD 15; regretă că mai multe canale de mass-media au relatat că, în cele din urmă, candidatul selectat a fost numit în pofida faptului că fusese depășit în evaluările din procesul de recrutare de către cele două candidate rămase în cursă, provenind din state membre subreprezentate, ceea ce ridică semne de întrebare dacă s-a ținut seama de principiile meritului și echilibrului de gen și geografic; ia act cu îngrijorare de faptul că candidatul selectat este un deputat aflat la sfârșit de mandat care aparține partidului politic german al președintei von der Leyen; invită Comisia să remedieze situația prin anularea acestei numiri și lansarea unui proces cu adevărat transparent și deschis de selecție a reprezentantului UE pentru IMM-uri;

Clădiri și administrație

220. observă că se planificase ca noul sistem financiar corporativ central al Comisiei, SUMMA, să intre în producție până la sfârșitul anului 2023 și că acesta a avansat în conformitate cu obiectivul intrării în funcțiune la începutul anului 2024; regretă că termenul de implementare a noului sistem de contabilitate a fost prelungit cu un an, deoarece implementarea conexiunilor între programele operaționale (gestiunea partajată, granturile electronice, achizițiile publice electronice, plățile legate de personal) simultan cu SUMMA s-a dovedit a fi un proces mai complex decât se preconizase; subliniază cu îngrijorare că costul programului SUMMA de la lansarea acestuia în 2018 și până la sfârșitul anului 2022 a fost de aproximativ 95 de milioane EUR și că prelungirea termenului va necesita resurse suplimentare în 2024, estimate la aproximativ 7 milioane EUR;

221. remarcă adoptarea, la 5 aprilie 2022, a „Comunicării privind înverzirea Comisiei”, care vizează realizarea neutralității climatice până în 2030, inclusiv un plan de acțiune pentru a reduce emisiile sale de gaze cu efect de seră; remarcă faptul că Comisia intenționează să realizeze aceste obiective prin achiziționarea de clădiri mai eficiente energetic și mai verzi, prin trecerea la spații de lucru colaborative dinamice și prin reducerea numărului de birouri și reamintește avertismentul său că bunăstarea și satisfacția personalului ar trebui luate în considerare în toate deciziile viitoare în această privință;

222. ia act de relatările din mass-media privind negocierile dintre guvernul belgian și Comisie referitoare la o tranzacție imobiliară în valoare de aproape 1 miliard EUR și de planurile Comisiei de a închiria spații de birouri în zona de nord a orașului Bruxelles, inclusiv de reticența personalului vizat; subliniază că nicio evoluție a politicilor imobiliare ale Comisiei nu ar trebui să degradeze condițiile de muncă ale personalului acesteia;

([18]) Raportul special al Curții de Conturi Europene nr. 23/2020 intitulat „Oficiul European pentru Selecția Personalului: este timpul ca procesul de selecție să fie adaptat la nevoile de recrutare aflate în continuă schimbare”.

223. este preocupat de faptul că Comisia a refuzat să furnizeze evidențe ale discuțiilor cu o companie farmaceutică și regretă lipsa de transparență în ceea ce privește mesajele text dintre președinta Comisiei și companiile farmaceutice cu privire la achiziționarea de vaccinuri împotriva COVID-19; ia act de decizia Ombudsmanului European privind cauza conexă 1316/2021/MIG, considerând că neînregistrarea mesajelor text în registrul său de documente constituie o „administrare defectuoasă” și este preocupat de faptul că Comisia nu a dat curs recomandării de a efectua o altă căutare de mesaje text relevante; constată că, până în prezent, Comisia nu a pus la dispoziția deputaților în Parlamentul European versiunile neocultate ale contractelor semnate; reamintește rezoluția Parlamentului din 13 iulie 2023 referitoare la accesul public la documente – raport anual pe anii 2019-2021;

Școlile europene

224. constată cu satisfacție că, în raportul său anual privind conturile școlilor europene pentru exercițiul financiar 2022, Curtea nu a găsit erori semnificative în conturile anuale consolidate finale ale școlilor europene pentru 2022; salută îmbunătățirile suplimentare evidențiate de Curte în ceea ce privește calitatea conturilor individuale și consolidate finale comparativ cu anii anteriori;

225. constată cu îngrijorare că atât Curtea, cât și auditorul extern au identificat erori nesemnificative, legate în principal de calcularea provizioanelor pentru beneficiile post-angajare, și că opiniile de audit ale auditorului extern nu erau în conformitate cu contractul-cadru încheiat cu Cabinetul Secretarului general („oficiul central”);

226. observă că Curtea, deși a apreciat îmbunătățirile aduse procedurilor de recrutare și achiziții publice ale oficiului central, a identificat deficiențe ale acestor proceduri pentru două din cele șapte școli evaluate (Frankfurt și Luxemburg I); constată cu îngrijorare că Curtea a depistat din nou deficiențe la nivelul procedurilor de plată atât pentru oficiul central, cât și pentru cele două școli evaluate;

227. reamintește că Parlamentul, în rezoluția sa din 12 septembrie 2023 referitoare la sistemul școlilor europene – situația actuală, provocări și perspective ([19]), a subliniat că procesul actual de recrutare a profesorilor în sistemul școlilor europene (EES) are deficiențe grave, care conduc la necorelarea dintre nevoile de pe teren și personalul detașat efectiv de statele membre, la probleme legate de planurile anuale de recrutare, la dificultăți în găsirea de profesori și membri ai personalului calificați, la condiții de muncă precare pentru profesori și alte categorii de personal didactic recrutate la nivel local și la probleme cu dezvoltarea profesională continuă;

Recomandări

228. invită Comisia:

(i) să țină seama în egală măsură de utilizarea eficientă a spațiilor de birouri și de sănătatea și bunăstarea personalului în timpul implementării noii strategii de resurse umane, în special în ceea ce privește persoanele cu dizabilități, și să-i implice în mod corespunzător pe reprezentanții personalului atunci când aduce schimbări condițiilor de muncă;

(ii) să rămână vigilentă în ceea ce privește prevenirea, identificarea și gestionarea adecvată a cazurilor de burnout în contextul mai larg al recrutării personalului, al volumului de muncă și al bunăstării personalului;

(iii) să consolideze măsurile de sprijinire a femeilor care își construiesc o carieră de conducere, pentru a crește numărul de candidaturi de la femei cu înaltă calificare pe posturi de conducere de nivel mediu și superior, atât în cadrul Comisiei, cât și al agențiilor Uniunii;

(iv) să își continue demersurile de a consolida echilibrul geografic pentru personalul său de la toate nivelurile, îndeplinind totodată cerințele din Statutul funcționarilor referitoare la competențele și meritele candidaților;

(v) să abordeze fără întârzieri suplimentare și într-un mod eficace provocările cu care se confruntă membrii personalului care sunt detașați și locuiesc în Luxemburg;

(vi) să realizeze investiții adecvate în dezvoltarea capacităților și resurselor IT pentru ca EPSO să fie mai eficient și mai eficace și, în special, pentru a asigura condiții optime de testare în viitoarele procese de selecție; și

(vii) să asigure o modalitate mai bună și mai strictă de gestionare a riscurilor legate de pregătirea implementării SUMMA și să evite riscurile semnificative de perturbare temporară până când noul sistem de contabilitate va fi pe deplin operațional;

(viii) să dea curs recomandării Ombudsmanului în cauza 1316/2021/MIG, precum și să se asigure că orientările sale interne privind înregistrarea documentelor sunt în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului ([20]);

([19]) Texte adoptate, P9_TA(2023)0306.
([20]) Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, 31.5.2001, p. 43).

229. în plus, invită Comisia să continue să sprijine școlile europene:

(i) să pună în aplicare fără întârziere recomandările Curții din raportul său privind conturile școlilor europene pentru exercițiul financiar 2022 și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la progresele înregistrate în acest sens;

(ii) să găsească urgent o soluție pentru penuria actuală de cadre didactice și să asigure o situație stabilă și echitabilă a ocupării forței de muncă pentru toți, prin păstrarea personalului și reducerea rotației sale, evitând astfel și exodul creierelor; și

(iii) să efectueze un bilanț aprofundat sub conducerea unui președinte independent al structurilor de guvernanță și gestiune din întregul sistem de școli europene și să implice Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură a Comisiei;

CAPITOLUL II

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)

Observații generale

230. reamintește că izbucnirea pandemiei de COVID-19 în 2020 a schimbat brusc perspectivele economice și sociale ale Uniunii și a condus la un efort comun de lansare a pachetului de redresare pentru Europa, care constă din CFM 2021-2027 și NGEU, a căror piatră de temelie este MRR; reamintește că obiectivul MRR este de a furniza statelor membre sprijin financiar pentru a atenua impactul economic și social grav al pandemiei de COVID-19 și de a face economiile și societățile europene mai sustenabile, mai reziliente, mai incluzive și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranziției verzi și ale celei digitale; reamintește că MRR este un instrument inovator și temporar bazat pe performanță, ceea ce înseamnă că plățile sunt legate de îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor care reflectă stadiul reformelor și investițiilor incluse în planurile naționale de redresare și reziliență (PNRR), care sunt stabilite într-o decizie de punere în aplicare a Consiliului;

231. constată că toate cele 27 de PNRR-uri au fost adoptate până la sfârșitul anului 2022, alocând 335,1 miliarde EUR sub formă de granturi și 165,3 miliarde EUR sub formă de împrumuturi, care vor fi plătite la îndeplinirea a 2 557 de măsuri (aproximativ o treime reprezentând reforme și două treimi investiții) și a celor 6 237 de jaloane și ținte aferente acestora, până în 2026; constată că, în 2022, Comisia a plătit o sumă totală – incluzând prefinanțarea – de 74,4 miliarde EUR (47,2 miliarde EUR sub formă de granturi și 27,2 miliarde EUR sub formă de împrumuturi);

232. observă că planul REPowerEU a fost lansat în mai 2022 pentru a ajuta Uniunea să își reducă dependența de combustibilii fosili din Rusia prin economisirea energiei, producerea de energie curată și diversificarea surselor de aprovizionare cu energie, acest obiectiv fiind aliniat la tranziția verde; constată că modificările aduse Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([21]) („Regulamentul privind MRR") prin Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului ([22]) privind REPowerEU au adăugat finanțare și priorități suplimentare în MRR; ia act de faptul că toate cele 27 de state membre au prezentat PNRR-uri modificate astfel încât să includă capitole din REPowerEU, dar și pentru a solicita sprijin suplimentar sub formă de credite, pentru a face ajustări în urma actualizării contribuției financiare maxime sau pentru a face modificări ca urmare a unor circumstanțe obiective, astfel cum permite Regulamentul privind MRR; observă că PNRR-urile revizuite fac obiectul acelorași criterii de evaluare ca și planurile inițiale, fiind supuse totodată cerințelor specifice aplicabile capitolelor din REPowerEU;

233. reamintește că, în cadrul NGEU, Comisia poate mobiliza până la 806,9 miliarde EUR între jumătatea anului 2021 și anul 2026 prin emiterea de obligațiuni ale Uniunii; ia act de faptul că, în iunie 2022, Comisia a anunțat un plan de finanțare pentru perioada iunie-sfârșitul lunii decembrie 2022 și a mobilizat o finanțare suplimentară pe termen lung de 50 de miliarde EUR pentru NGEU, completată de emisiuni de titluri UE pe termen scurt, ceea ce a ridicat soldul total al obligațiunilor NGEU la 171 de miliarde EUR, din care 36,5 miliarde EUR au fost mobilizate prin emisiunea de obligațiuni verzi; observă că această datorie constă în sume împrumutate cu scadențe diferite, de la un an până la mai mult de 25 de ani; constată că rambursarea datoriei NGEU va începe numai după 2028;

([21]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

([22]) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

234. ia act de eforturile Comisiei de a strânge fonduri de pe pieţele financiare pentru a dota MRR cu resurse financiare; constată că, în 2020, în CFM 2021-2027 a fost prevăzută o sumă de 14,9 miliarde EUR pentru a acoperi plata dobânzilor pentru sprijinul nerambursabil NGEU; este îngrijorat de impactul creşterii ratelor dobânzilor asupra puterii de cumpărare a bugetului Uniunii: ratele dobânzilor pentru obligaţiunile UE pe 10 ani au crescut de la 0,09 % în 2021 la 3,2 % în 2023; ia act de faptul că costurile îndatorării AAA ale Comisiei sunt mai mari decât cele ale unor state membre cu un rating mai mic; constată că sumele împrumutate trebuie rambursate şi că activităţile de împrumut rămân necesare nu numai pentru a colecta fonduri noi, dar şi pentru a înlocui datoria existentă; este preocupat de creşterea ratelor dobânzii, în special în 2022, de datoriile rezultate şi de capacitatea incertă de a rambursa împrumuturile, ţinând seama de suma mare de bani pe care Comisia o împrumută pentru a finanţa MRR; constată, cu toate acestea, că datoria este în prezent cu 90 de miliarde EUR mai mică decât se prevăzuse iniţial; ia act de planul pe termen lung al Comisiei de rambursare a datoriei şi invită Comisia să îl actualizeze periodic şi să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la orice noi riscuri care ar putea influenţa punerea sa în aplicare; ia act de declaraţia Comisiei potrivit căreia Uniunea îşi va îndeplini obligaţiile faţă de deţinătorii de obligaţiuni în toate circumstanţele şi de propunerea sa de modificare tehnică a CFM pentru a optimiza tratarea bugetară a costurilor îndatorării în cadrul NGEU; constată că informaţiile privind datoria UE şi rambursările planificate fac parte din raportarea periodică în cadrul dialogului NGEU; solicită Comisiei să continue să furnizeze mai multe informaţii Parlamentului European cu privire la felul în care se va efectua rambursarea datoriei şi de la ce instituţii se împrumută fonduri; subliniază că această datorie este o povară pentru bugetul UE;

235. se bucură să afle din estimarea Comisiei că îndeplinirea integrală a unor jaloane şi ţinte cuantificabile până la sfârşitul anului 2026, finanţate prin obligaţiunile verzi NGEU, care corespund unui procent de 57 % din cheltuielile eligibile din obligaţiunile verzi pentru NGEU, poate reduce emisiile de gaze cu efect de seră (GES) cu 44 de milioane de tone de CO_2 pe an – echivalentul a 1,2 % din totalul emisiilor de GES din Uniune în 2022 – şi insistă că punerea în aplicare trebuie să fie corespunzătoare; mai subliniază că este important ca reformele şi investiţiile din cadrul planurilor de redresare şi reziliență să îndeplinească ţintele regulamentului în domeniul climei şi să respecte pe deplin principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative”;

Observaţiile Curţii

236. constată că Curtea a emis o opinie cu rezerve cu privire la legalitatea şi regularitatea cheltuielilor din MRR în 2022; îşi exprimă îngrijorarea că Curtea a concluzionat că 11 din 13 plăţi din MRR efectuate în 2022 au fost afectate de constatări cantitative şi că şase dintre aceste plăţi au fost afectate de o eroare semnificativă; ia act de faptul că Curtea consideră, cu excepţia aspectelor respective, că cheltuielile din MRR acceptate în conturile aferente exerciţiului 2022 sunt conforme cu legile şi reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative; observă că natura modelului de cheltuieli al MRR se bazează pe evaluările care trebuie efectuate de Comisie şi, prin urmare, Curtea nu furnizează o rată de eroare, ci estimează că impactul financiar minim al constatărilor sale este sub pragul de semnificaţie, dar se apropie de acesta;

237. constată că Curtea a auditat 244 din cele 274 de jaloane şi toate cele 37 de ţinte incluse în cererile de plată pentru granturi din 2022; regretă că, în opinia Curţii, 15 dintre acestea au fost afectate de probleme de regularitate (sub 5 % din total); observă că, în opinia Curţii, cerinţele nu au fost îndeplinite în mod satisfăcător pentru 8 jaloane şi ţinte în cazul a 8 plăţi şi că Comisia a efectuat plăţile aferente; constată că concluziile Curţii se bazează pe o activitate de audit extinsă şi că Comisia contestă interpretarea de către Curte a cerinţelor legale stabilite de Consiliu sau pe determinări calitative diferite de ale Comisiei; observă că toate plăţile MRR trebuie să fie evaluate în raport cu cadrul comunicat şi aplicat de Comisie, care trebuie să ia în considerare, pentru fiecare plată, avizul Comitetului economic şi financiar şi controlul efectuat de experţi din statele membre în cadrul procedurii comitetului;

238. ia act de faptul că Curtea a identificat ceea ce consideră a fi două cazuri de continuare a unui proiect preexistent, care a început înainte de perioada de eligibilitate, şi ţinte care au înlocuit cheltuielile bugetare naţionale recurente; este preocupat de astfel de situaţii, deşi această concluzie nu este de acord cu propria consideraţie a Curţii, potrivit căreia acţiunile recurente se referă la tipuri de cheltuieli precum cheltuielile cu personalul şi costurile de funcţionare ale entităţilor guvernamentale; reaminteşte că MRR nu trebuie utilizat pentru a finanţa cheltuieli bugetare recurente şi solicită să se ia măsuri adecvate, inclusiv plăţi parţiale, atunci când Comisia identifică astfel de cazuri;

239. reaminteşte observaţia Curţii din Raportul special nr. 21/2022 şi Raportul său anual pentru 2021, potrivit cărora jaloanele şi ţintele sunt adesea neclare şi insuficient definite, şi menţionează că Curtea formulează aceeaşi observaţie în Raportul său anual pentru 2022; invită Comisia să valorifice lecţiile învăţate atunci când concepe instrumente viitoare bazate pe performanţă;

240. este îngrijorat de constatările Curții din Raportul special nr. 26/2023 potrivit cărora jaloanele și țintele variază între statele membre în ceea ce privește ambiția și consideră că acesta este încă un exemplu în care Comisia nu tratează statele membre în mod egal; constată că Comisia a confirmat diferențele și va încerca să crească egalitatea de tratament în timpul fazei de punere în aplicare; consideră că statele membre ar trebui tratate în mod implicit în mod egal și regretă că nu s-a întâmplat așa atunci când s-au negociat PNRR-urile; insistă că egalitatea de tratament ar trebui asigurată atunci când se evaluează finalizarea jaloanelor și a țintelor;

241. remarcă cu îngrijorare că Curtea consideră că în 2022 a avut loc un caz de dublă finanțare, chiar dacă măsura în cauză nu are costuri asociate în cadrul MRR; ia act de observația Comisiei potrivit căreia, în conformitate cu Regulamentul privind MRR, „dubla finanțare" este legată în mod explicit de costuri și, prin urmare, nu poate exista „dublă finanțare" dacă statul membru nu a prezentat nicio estimare a costurilor ca parte a planului său național; constată că Comisia subliniază că reformele fără costuri nu majorează pachetul financiar, dar, cu toate acestea, sunt criterii esențiale pentru evaluarea pozitivă de către Comisie a PNRR-urilor, precum și pentru punerea lor completă în aplicare pentru plățile relevante;

242. constată că Curtea a identificat, de asemenea, mai multe cazuri de proiectare deficitară la nivelul jaloanelor și țintelor și probleme legate de fiabilitatea informațiilor pe care statele membre le-au inclus în declarațiile lor de gestiune și observă că Comisia este de acord să revizuiască jaloanele și țintele, cu condiția să existe o justificare legală pentru modificarea elementelor unei decizii de punere în aplicare a Consiliului, și anume cu condiția ca un stat membru să prezinte un plan modificat și un temei juridic care să justifice modificările;

243. subliniază că, până la sfârșitul anului 2022, Comisia a raportat OLAF 6 cazuri de potențiale nereguli în acțiunile sprijinite de MRR, identificate în timpul auditurilor *ex post* sau din surse deschise; salută faptul că, în 2022, OLAF a diseminat un cadru de risc pentru MRR și a furnizat peste 50 de sesiuni de formare pentru conștientizarea problemelor legate de fraudă departamentelor, agențiilor și altor parteneri externi ai Comisiei, inclusiv autorităților statelor membre;

244. subliniază că protejarea intereselor financiare ale Uniunii este o prioritate absolută și că o punere în aplicare mai precisă și o monitorizare mai precisă a performanței vor contribui la prevenirea și reducerea fraudei în etapele incipiente; subliniază că, în special, jaloanele și țintele privind statul de drept și combaterea corupției sunt esențiale pentru a împiedica acțiunile persoanelor, organizațiilor, guvernelor sau sistemelor infracționale corupte; invită Comisia să monitorizeze îndeaproape respectarea jaloanelor și a țintelor privind statul de drept și combaterea corupției și să raporteze cu privire la posibilele inversări;

245. își exprimă îngrijorarea cu privire la constatarea Curții, potrivit căreia raportarea fraudelor care implică cheltuieli din cadrul MRR nu dispune de o abordare standardizată bazată pe coordonare și cooperare solide între statele membre; salută faptul că Comisia a adaptat deja Sistemul de gestionare a neregulilor în așa fel încât să poată fi utilizat pentru MRR de către autoritățile naționale competente; încurajează Comisia, EPPO și alte entități relevante de la nivelul Uniunii și de la nivel național să se angajeze într-o cooperare structurată pentru a identifica și raporta, în funcție de competențele lor respective, cazurile și posibilele modele de fraudă și infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii, pentru a proteja mai bine banii contribuabililor; solicită statelor membre să își consolideze capacitățile de descoperire a infracțiunilor din acest domeniu;

246. salută eforturile depuse în activitatea de audit sistematică și cuprinzătoare a Curții cu privire la MRR, care pune accentul pe protecția intereselor financiare ale Uniunii, oferind o analiză temeinică a aspectelor relevante ale mecanismului și o perspectivă valoroasă asupra punerii în aplicare a acestuia; constată cu satisfacție că Comisia acceptă și aplică în linii mari recomandările Curții și recunoaște că multe dintre problemele identificate de Curte sunt legate de temeiul juridic al MRR; consideră că recomandările Curții care decurg din activitatea sa de audit cu privire la MRR sunt deosebit de relevante pentru colegiuitori în ceea ce privește viitoarele instrumente de finanțare bazate pe performanță ale Uniunii;

247. subliniază că MRR a fost înființat pentru a fi instrumentul comun al Uniunii pentru a atenua impactul economic și social grav al pandemiei de COVID-19 și pentru a face economiile și societățile europene mai sustenabile, mai reziliente, mai incluzive și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranziției verzi și ale celei digitale și că, prin urmare, mijloacele sale financiare nu pot fi considerate propriile resurse bugetare ale statelor membre; subliniază rolul esențial al Curții și al Comisiei în controalele lor *ex ante* și *ex post* proactive pentru a asigura că fondurile sunt cheltuite în mod eficace, cu îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor;

Audit și control

248. subliniază că cadrul de control este adaptat naturii unice a MRR și se bazează pe două tipuri de controale, și anume (i) controale efectuate de Comisie pentru a oferi o asigurare rezonabilă cu privire la legalitatea și regularitatea angajamentelor și plăților, pe baza realizării satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, astfel cum sunt stabilite în deciziile de punere în aplicare ale Consiliului care aprobă PNRR-urile și (ii) controale efectuate de statele membre pentru a asigura o protecție adecvată a intereselor financiare ale Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 22 din Regulamentul privind MRR;

249. observă că, pe baza recomandărilor Curții și a experienței acumulate, Comisia și-a prezentat metodologiile privind (i) evaluarea îndeplinirii satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, (ii) calcularea sumelor suspendate în cazul neîndeplinirii unui jalon sau a unei ținte și (iii) tratarea eventualelor situații în care jaloanele și țintele evaluate inițial de către Comisie ca fiind îndeplinite în mod satisfăcător au fost ulterior inversate de către statul membru;

250. constată că cadrul pentru evaluarea jaloanelor și a țintelor nu cuprinde explicații, inclusiv motivele pentru care mecanismul de verificare astfel cum este descris în acordul operațional nu ar trebui luat în considerare pentru evaluare; ia act de faptul că definițiile pentru „îndeplinirea satisfăcătoare" a jaloanelor și a țintelor relevante sunt definite cu termeni care nu au o definiție clară și conțin elemente discreționare, cum ar fi „devierea minimă de la o cerință" sau „întârzierile proporționale", și că metodologia de stabilire a plăților parțiale nu oferă o explicație pentru valorile alese ca coeficienți; solicită să se ofere clarificări suplimentare;

251. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că Comisia depinde de informațiile furnizate de statele membre și recomandă o comunicare mai activă pentru a identifica în mod proactiv orice posibilă inversare a jaloanelor și a țintelor; salută faptul că Comisia acceptă recomandarea de a efectua o revizuire a procedurilor sale de audit *ex post* pentru a verifica eventuala inversare a jaloanelor și a țintelor după plată, deși regretă că nu prevede nicio monitorizare în cazul în care un jalon sau o țintă este inversat(ă) după 2026; este deosebit de preocupat de faptul că în Regulamentul privind MRR nu există nicio dispoziție legală care să abordeze inversarea jaloanelor și a țintelor după ultima dată pentru plățile din MRR și că, prin urmare, metodologia Comisiei nu oferă claritate juridică în cazul în care un jalon sau o țintă este inversat(ă) după perioada de punere în aplicare a MRR după efectuarea tuturor plăților, în special având în vedere că unele dintre jaloanele și țintele importante incluse în PNRR vor fi probabil îndeplinite în ultima parte a duratei de viață a MRR;

252. remarcă faptul că 12 PNRR-uri conțin, în jaloanele și țintele lor, reforme care vizează statul de drept sau combaterea corupției; ia act de cazul recent al unei posibile inversări a două jaloane privind statul de drept într-un stat membru; subliniază că Comisia trebuie să acorde mai multă atenție posibilei inversări a jaloanelor și a țintelor în domeniul statului de drept, deoarece acestea sunt deosebit de vulnerabile la decizii guvernamentale arbitrare;

253. ia act de faptul că Comisia a verificat caracterul adecvat al sistemelor de control ale statelor membre ca o condiție prealabilă pentru evaluarea pozitivă a planurilor de redresare și reziliență; ia act de faptul că au fost adăugate „jaloane de control" specifice suplimentare, la rândul lor, ca o condiție prealabilă pentru primele plăți în PNRR ale celor 16 state membre în care lacunele sau deficiențele au necesitat măsuri suplimentare pentru a asigura adecvarea deplină a sistemelor de protejare a intereselor financiare ale Uniunii; își exprimă îngrijorarea cu privire la observația Curții privind vulnerabilitățile persistente din sistemele de control ale statelor membre, care pun în pericol buna gestionare financiară a finanțării din MRR, și îndeamnă Comisia și autoritățile naționale să le abordeze rapid; salută faptul că Curtea nu a ridicat nicio problemă legată de îndeplinirea satisfăcătoare a acestora, evaluată în cursul anului 2022; remarcă problemele legate de fiabilitatea informațiilor furnizate în declarațiile de gestiune de către statele membre, punând sub semnul îndoielii posibilitatea de a le considera fiabile atunci când se evaluează jaloane și ținte; constată că Comisia a efectuat 16 audituri de sistem în 2022 și 14 în 2023, incluzând faptul dacă acestea verifică respectarea normelor Uniunii și naționale, astfel încât toate sistemele de control ale statelor membre vor fi fost auditate cel puțin o dată până la sfârșitul anului 2023; înțelege că Regulamentul privind MRR atribuie statelor membre responsabilitatea principală pentru a asigura respectarea dreptului național și al Uniunii, dar își exprimă îngrijorarea cu privire la observația Curții referitoare la un deficit de asigurare și responsabilitate în ceea ce privește conformitatea, deoarece Comisia nu a efectuat audituri de conformitate cu privire la proiectele de investiții finanțate prin MRR; solicită o aplicare adecvată și egală a articolului 22 din Regulamentul privind MRR pentru toate statele membre și reamintește că neîndeplinirea jaloanelor și a țintelor legate de sistemul de control al unui stat membru poate duce la suspendarea tranșei integrale și a tuturor tranșelor viitoare;

254. reamintește că Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului ([23]) („Regulamentul privind EPPO") prevede că EPPO este competent în ceea ce privește infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 în termenii prevăzuți în Regulamentul privind EPPO și, în special, în capitolul IV din acesta;

255. își exprimă îngrijorarea cu privire la cazurile care au fost raportate către EPPO după primul an de punere în aplicare a MRR, și anume 15 cazuri active în cadrul EPPO, astfel cum prezintă Raportul anual pe 2022 al EPPO; invită Comisia să coopereze cu OLAF și EPPO pentru a identifica modelele de fraudă, corupție și spălare de bani legate de MRR și invită Comisia să acționeze în astfel de situații; invită Comisia să identifice consecințele pentru statele membre care înregistrează prea multe cazuri de fraudă;

256. observă, cu îngrijorare, că responsabilitatea EPPO în investigarea infracțiunilor care implică fondurile din cadrul MRR este pusă sub semnul întrebării în 9 cazuri într-un stat membru; remarcă faptul că Curții de Justiție a Uniunii Europene i s-a solicitat, prin intermediul unei întrebări preliminare, să formuleze un aviz în unul dintre aceste cazuri;

([23]) Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European („EPPO") (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

Punere în aplicare și impact

257. constată că, în 2022, Comisia a efectuat 13 plăți către 11 state membre, în valoare totală de 72,2 miliarde EUR, în urma îndeplinirii satisfăcătoare a 366 de jaloane și ținte (328 de jaloane și 38 de ținte); observă că, la data publicării celui de al doilea raport privind punerea în aplicare, în septembrie 2023, Comisia a primit 32 de cereri de plată de la 20 de state membre și a plătit o sumă totală de 153,4 miliarde EUR (106,3 miliarde EUR sub formă de granturi și 47,1 miliarde EUR sub formă de împrumuturi);

258. ia act de faptul că Comisia raportează că realizarea jaloanelor și a țintelor este în mare măsură pe drumul cel bun, după ce primul an de funcționare a MRR a fost axat mai mult pe reformele necesare pentru a construi cadrul care va asigura că proiectele de investiții ulterioare vor avea un impact mai mare; ia act de faptul că Comisia raportează întârzieri față de calendarul orientativ de plăți, din cauza procesului de revizuire a PNRR-urilor în contextul planului REPowerEU și a provocărilor legate de punerea în aplicare cu care se confruntă statele membre, cum ar fi probleme de capacitate administrativă, blocaje ale investițiilor și consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv criza energetică, șocurile neașteptate la nivelul prețurilor, penuria de anumite materiale și inflația ridicată;

259. observă că statele membre pot fi copleșite din punct de vedere administrativ de transferurile simultane ale unor fonduri considerabile din cadrul MRR și al fondurilor de coeziune, întârziind astfel punerea în aplicare și putând amenința transparența; ia act de riscul dublei finanțări între MRR și fondurile structurale și de investiții europene și încurajează Comisia să verifice în mod activ, inclusiv bazele de date relevante, și să comunice cu statele membre cu privire la capacitățile lor administrative pentru a se asigura că dubla finanțare nu are loc;

260. ia act de faptul că mai multe state membre au propus utilizarea fondurilor MRR prin intermediul instrumentelor financiare puse în aplicare de BEI și de alte bănci naționale de investiții pentru a stimula investițiile private în anumite condiții; este preocupat de posibila utilizare a acestor instrumente cu scopul de a extinde utilizarea fondurilor MRR după 2026; reamintește că MRR este un instrument de criză și că finanțarea ar trebui pusă în aplicare pe durata sa de viață;

261. constată că Comisia sprijină toate statele membre să accelereze punerea în aplicare și revizuirea planurilor lor, inclusiv prin instrumentul de sprijin tehnic; subliniază importanța rolului proactiv al Comisiei în sprijinirea statelor membre pentru a evita cel mai bine întârzierile și problema subutilizării, precum și pentru a se asigura că statele membre protejează interesele financiare ale Uniunii și că banii contribuabililor din UE sunt cheltuiți în mod adecvat; subliniază că, în special, combaterea neregulilor grave și a dublei finanțări ar trebui să beneficieze de resurse și de o atenție corespunzătoare; ia act de îngrijorarea, astfel cum a fost adusă în atenția autorității care acordă descărcarea de gestiune, cu privire la capacitatea administrativă a statelor membre de a absorbi fondurile și la punerea în aplicare a unor proiecte de înaltă calitate, în special spre sfârșitul perioadei MRR;

262. este îngrijorat că, potrivit tabloului de bord al MRR, trei state membre nu au transmis nicio cerere de plată Comisiei până la sfârșitul lunii decembrie 2023; solicită implementarea rapidă a PNRR, inclusiv o evaluare de către Comisie a obstacolelor și a rezultatelor; este preocupat de faptul că subutilizarea, dacă nu este atenuată rapid, ar putea duce la o criză a plăților;

263. critică faptul că, în contradicție cu principalele obiective ale mecanismului, definiția „reziliență" este insuficientă pentru a îmbunătăți pregătirea viitoarelor situații de criză; constată că se pune foarte puțin accentul pe reziliență sau pe valoarea adăugată în ceea ce privește contribuția la reziliență atunci când sunt evidențiate jaloanele și țintele; îndeamnă Comisia să creeze un indicator al „contribuției la reziliență" pentru tabloul de bord al MRR și să prezinte impactul în zona de reziliență într-un tabel; îndeamnă, în plus, Comisia să țină cont de contribuția la reziliență atunci când analizează noi jaloane și ținte care sunt introduse în planurile naționale revizuite de redresare și reziliență; încurajează Curtea să analizeze mai îndeaproape, într-un studiu viitor, impactul MRR asupra rezilienței în toți pilonii;

264. subliniază că, atunci când revizuiește planurile naționale de redresare revizuite, Comisia ar trebui să aplice în continuare cu diligență „Orientările privind evaluarea mecanismului", astfel cum sunt evidențiate în anexa V la Regulamentul privind MRR, care impune Comisiei să evalueze și să clasifice planurile naționale de redresare și reziliență în cadrul unor criterii de relevanță, eficacitate, eficiență și coerență [articolul 19 alineatul (3)], precum și acoperirea celor șase piloni, și anume (a) tranziția verde, (b) transformarea digitală, (c) creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, (d) coeziunea socială și teritorială, (e) sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, (f) politicile pentru generația următoare (articolul 3); afirmă că acesta este un proces important pentru a evita planuri naționale de redresare revizuite care sunt mult mai slabe decât planurile originale sau care nu mai îndeplinesc criteriile;

265. constată că MRR ar trebui să creeze sinergii și că măsurile puse în aplicare ar trebui să conducă la reforme structurale care au valoare adăugată; este îngrijorat de faptul că unele țări au reintrodus pachete de reforme naționale vechi în cadrul PNRR-urilor;

266. subliniază că ar trebui adoptată o abordare mai bună bazată pe guvernanță comună în toate statele membre, astfel încât autoritățile locale și regionale, organizațiile societății civile, partenerii sociali, mediul academic sau alte părți interesate relevante să fie implicate în mod adecvat în elaborarea și punerea în aplicare a PNRR; solicită implicarea acestora, cu respectarea unor principii clare, echitabile, transparente și nepolitizate, în punerea în aplicare a PNRR-urilor, în cea mai mare măsură posibilă în temeiul cadrului legislativ național;

267. invită Comisia să se asigure că statele membre aplică o abordare bazată pe toleranță zero față de corupție și fraudă, inclusiv față de delapidare, fără excepție;

268. salută contribuția esențială a MRR la prevenirea unei încetiniri puternice a creșterii economice și a unei crize sociale grave ca urmare a pandemiei de COVID-19 și faptul că a permis un val de reforme și investiții fără precedent în întreaga Uniune, care va avea un efect important de lungă durată asupra produsului intern brut (PIB); subliniază că valoarea adăugată europeană a MRR a fost dovedită de mult timp prin faptul că natura sa inovatoare și flexibilă permite statelor membre să atingă obiective de politică comune ale Uniunii; constată că MRR permite totodată fiecărui stat membru să abordeze provocările care îi sunt specifice prin elaborarea PNRR-ului propriu, în timp ce un cadru unic de evaluare este aplicat în mod egal pentru toate statele membre și pentru toate cererile de plăți;

269. salută faptul că reformele și investițiile propuse de statele membre în sprijinul tranziției verzi și a celei digitale au depășit obiectivele stabilite în Regulamentul privind MRR, întrucât cheltuielile pentru climă estimate se ridică la aproximativ 40 %, iar cheltuielile digitale la 26 %, în timp ce obiectivele erau stabilite la procente mai mici, de 37 % și, respectiv, 20 %;

270. ia act de progresele raportate în ceea ce privește cei șase piloni ai MRR și, în special, punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări (CSR): s-au înregistrat cel puțin unele progrese în cazul a 68 % din recomandările aferente perioadei 2019-2020 și progrese substanțiale în cazul a 12 % dintre ele, aceste procente fiind un rezultat al stimulentelor oferite de MRR; constată că și progresele obținute în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2022 au fost substanțiale, înregistrându-se cel puțin unele progrese în cazul a aproape 52 % din recomandările adresate statelor membre în iulie 2022;

271. reamintește că pandemia de COVID-19 a scos la iveală deficiențe structurale ale sistemelor de sănătate din întreaga Uniune, cum ar fi lipsa rezilienței și a capacității de răspuns în situații de criză; subliniază că sănătatea este un domeniu de politică din cadrul unuia dintre cei șase piloni ai MRR, care face posibile reforme și investiții pentru a le consolida capacitatea, calitatea și reziliența; ia act de faptul că 531 de jaloane și ținte și 223 de măsuri, precum și 48 % din contribuția estimată la acest pilon, sunt legate de asistența medicală, dar regretă că unele PNRR-uri au jaloane sau ținte legate de sănătate care nu contribuie la consolidarea sistemului național de sănătate; constată că aproximativ 45 de milioane de persoane pot utiliza facilități de îngrijire de sănătate noi sau modernizate sau pot fi deservite de acestea datorită MRR; îndeamnă Comisia să consolideze, acolo unde este posibil, jaloanele și țintele legate de pregătire și reziliență în sectorul sănătății atunci când revizuiește PNRR-urile și să raporteze autorității care acordă descărcarea de gestiune;

272. constată din Raportul special nr. 26/2023 că, în ciuda timpului limitat pe care l-au avut la dispoziție pentru conceperea modelului de performanță al MRR, Comisia și statele membre au reușit să instituie un sistem de monitorizare, inclusiv un sistem informatic, care să permită măsurarea progreselor obținute în punerea în aplicare; salută angajamentul Comisiei de a lucra la problemele identificate și de a pune în aplicare recomandările aferente;

273. subliniază că simpla încheiere a proiectelor finanțate de fondurile din MRR nu garantează un impact economic și social pozitiv, nici calitatea și sustenabilitatea; ia act de observațiile Curții care evidențiază unele dintre dezavantajele utilizării unui cadru bazat pe performanță, în special în încercarea de a cuantifica rezultatele, deoarece jaloanele și țintele măsoară mai degrabă realizările; îndeamnă Comisia să aplice lecțiile învățate și observațiile Curții și să se asigure că proiectarea viitoarelor instrumente bazate pe performanță măsoară și rezultatele, nu doar realizările;

274. salută progresele considerabile ilustrate de indicatorii comuni și de toți pilonii aferenți politicilor până în decembrie 2022, cum ar fi economiile de 22 de milioane de megawați („MWh") realizate la nivelul consumului anual de energie, cele 1,43 milioane de întreprinderi ajutate fie prin sprijin monetar, fie prin sprijin în natură, cele 4 milioane de persoane instruite și sprijinul acordat unui număr de 4 115 196 de tineri cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani;

275. reamintește că, la 15 decembrie 2022, Consiliul a adoptat o decizie de punere în aplicare privind aprobarea evaluării PNRR pentru Ungaria, pe baza evaluării pozitive a Comisiei; reamintește că 27 de „super-jaloane" au fost adăugate la PNRR împreună cu măsuri de remediere, audit și control; observă că, la 7 decembrie 2023, Consiliul a adoptat decizia de punere în aplicare ce aprobă PNRR-ul modificat al Ungariei, inclusiv capitolul privind REPowerEU, care permite Ungariei să primească 0,9 miliarde EUR ca prefinanțare din fondurile REPowerEU; regretă că prefinanțarea menționată nu face obiectul procedurii în curs în cadrul mecanismului de condiționalitate privind statul de drept;

276. observă că tabloul de bord al MRR furnizează informații în timp real privind plățile și progresele efectuate de statele membre, precum și date suplimentare, indicatori și analize tematice și salută lansarea hărții interactive la nivelul Uniunii care prezintă proiectele MRR în funcție de locul geografic și furnizează informații despre situația actuală; este preocupat, cu toate acestea, de faptul că Curtea a concluzionat că performanța prezentată este lipsită de transparență în ceea ce privește includerea estimărilor și că informațiile agregate nu sunt comparabile, precum și că informațiile privind progresele înregistrate în cadrul celor șase piloni sunt înșelătoare, și anume atunci când o măsură este alocată unui domeniu de politică principal și unui domeniu de politică secundar care aparține aceluiași pilon, contribuția fiecărei măsuri este contabilizată de două ori; subliniază că transparența cu privire la limitări este extrem de importantă, deoarece afectează fiabilitatea (percepută) a tuturor informațiilor prezentate; invită Comisia să remedieze imediat deficiențele detectate și să informeze în mod proactiv cu privire la limitările datelor prezentate în tabloul de bord al MRR;

277. observă că multe proiecte pur naționale sunt enumerate ca proiecte transfrontaliere imediat ce înregistrează economii de energie sau reduceri ale consumului de energie; critică supraestimarea numărului publicat de proiecte transfrontaliere, considerând că aceasta induce în eroare;

278. observă că Curtea a constatat că, în ceea ce privește raportarea cu privire la indicatorii comuni, metodologiile de calitate și subiacente nu sunt verificate de autorități naționale de audit în niciun stat membru vizitat; își exprimă uimirea că, într-un stat membru, pentru cheltuielile din cadrul rubricii 3 din CFM, plantarea indicată de arbori nu exista atunci când Curtea a realizat un control la fața locului; observă că Comisia nu a solicitat dovezi sau explicații justificative cu privire la datele raportate, mai puțin în cazurile în care s-au raportat estimări; observă că Curtea concluzionează că această situație reprezintă un risc pentru fiabilitatea și comparabilitatea datelor în rândul statelor membre; concluzionează că fiabilitatea datelor, în absența unor audituri, ar putea afecta informațiile privind performanța raportate cu privire la indicatori comuni într-o mai mare măsură decât informațiile bazate pe jaloane și ținte; consideră că, având în vedere problemele identificate în jaloanele și țintele Curții, aceasta este o situație îngrijorătoare și invită Comisia să-și consolideze asigurarea privind raportarea cu privire la indicatorii comuni; observă practici diferite în rândul autorităților de audit în ceea ce privește momentul ales pentru efectuarea controalelor lor referitoare la îndeplinirea țintelor și a reformelor; consideră că astfel de controale ar trebui armonizate mai bine și că ar trebui să includă o verificare obligatorie privind fiabilitatea și acuratețea datelor privind jaloanele și țintele înainte ca jaloanele și țintele respective să fie incluse într-o cerere de plată; subliniază riscurile unei abordări care utilizează în principal controale *ex post* și invită statele membre să evite astfel de practici;

Transparența

279. ia act de faptul că Ombudsmanul recunoaște că s-au înregistrat progrese în ceea ce privește transparența proactivă, în special prin intermediul tabloului de bord al MRR și prin publicarea celor mai mari 100 de destinatari; remarcă totuși aspectele care pot fi îmbunătățite, astfel cum au fost semnalate de Ombudsman, și susține recomandările acestuia de a asigura o mai mare transparență și responsabilizare în ceea ce privește MRR;

280. ia act de faptul că, în urma unei cereri explicite a Parlamentului, Regulamentul privind MRR modificat impune statelor membre să publice informații despre cei 100 de destinatari finali care primesc cea mai mare finanțare din MRR; regretă publicarea cu întârziere a listelor de către statele membre și ia act de faptul că toate statele membre au publicat lista necesară în tabloul de bord al MRR până în decembrie 2023; observă o mare varietate la nivelul cuantumului plăților atât de la un stat membru la altul, cât și în interiorul fiecărei țări, fapt care poate fi explicat de natura eterogenă a PNRR-urilor; își exprimă îngrijorarea cu privire la interpretarea dată de Comisie conceptului de „destinatar final” în cadrul MRR, deoarece adesea sunt enumerate doar la nivel de minister, și că descrierile sunt extrem de vagi, multe exemple fiind disponibile în aproape toate listele furnizate de statele membre; reamintește solicitarea sa ca lista celor mai mari 100 de destinatari finali să indice persoana fizică sau entitatea reală care este ultima în lanțul transferurilor de fonduri; își exprimă îngrijorarea că, altfel, măsurarea impactului și garantarea vizibilității fondurilor din cadrul MRR pentru cetățeni vor fi problematice;

281. reamintește că transparența și responsabilitatea în execuția bugetului Uniunii sunt esențiale și subliniază, în acest context, necesitatea unor eforturi suplimentare atât din partea Comisiei, cât și a statelor membre; salută celelalte inițiative întreprinse de Comisie pentru a crește transparența cu privire la punerea în aplicare a MRR; ia act de faptul că principalele documente care reglementează punerea în aplicare, cum ar fi PNRR-urile, acordurile operaționale, metodologiile de evaluare și documentele care probează sau conțin decizii importante privind punerea în aplicare de către statele membre, sunt disponibile public și ușor accesibile;

282. își exprimă îngrijorarea cu privire la rapoartele Curții cu privire la dificultățile legate de accesarea datelor privind MRR întâmpinate în exercitarea atribuțiilor sale; îndeamnă Comisia să asigure accesul deplin al Curții la bazele de date relevante ale statelor membre și ale Uniunii; îndeamnă Comisia să garanteze că datele din baza de date FENIX sunt actualizate în timp util în scopuri de audit și control; subliniază că datele ar trebui să fie exacte și transmise într-un format standardizat;

283. recomandă ca, atunci când se pun în aplicare instrumente bazate pe performanță, jaloanele și țintele să fie definite clar și conectate în timp util pentru a evita disparitățile în ceea ce privește responsabilitatea și pentru ca măsurarea realizărilor și a rezultatelor să fie posibilă; recomandă ca instrumentele bazate pe performanță să creeze un mecanism de verificare clar și precis de la început; remarcă faptul că această abordare este esențială în contextul transparenței și responsabilității față de contribuabilul din Uniune;

284. își exprimă îngrijorarea cu privire la transparența și responsabilitatea față de public; îndeamnă Comisia să comunice cu statele membre cu privire la etichetarea adecvată a proiectelor, incluzând referirea la faptul că un proiect a primit fonduri în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență; regretă că, în urma raportului anual al Curții pentru 2022, chiar și la nivelul Comisiei nu există o supraveghere clară a proiectelor specifice sprijinite de fondurile din cadrul MRR; subliniază că contribuabilul european are dreptul de a vedea ce proiecte sprijină fondurile UE, unde se desfășoară proiectele și care este valoarea lor adăugată; invită Comisia să crească vizibilitatea pentru a insista asupra unei etichetări clare a proiectelor fie sub formă de plăci pentru clădiri fizice sau renovări, notificări pe site-uri, anunțuri la conferințe sau formări, sau etichetate pe documente tipărite;

Recomandări

285. susține recomandările din raportul anual al Curții, și pe cele din rapoartele speciale conexe și salută faptul că Comisia le acceptă pe majoritatea; invită Comisia să le pună în aplicare și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la stadiul punerii în aplicare;

286. în plus, invită Comisia:

(i) să îmbunătățească monitorizarea *ex post* a continuării îndeplinirii satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, inclusiv în domeniul statului de drept, și să aplice cu strictețe dispozițiile MRR și orientările adoptate pentru a aborda cazurile concrete de inversare care recurg la măsuri financiare clare, inclusiv suspendarea plăților și recuperarea fondurilor atunci când are loc o inversare a jaloanelor și a țintelor, în conformitate cu Regulamentul privind MRR și cu metodologiile aferente;

(ii) să lucreze în strânsă cooperare cu autoritatea care acordă descărcarea de gestiune pentru a cartografia diferitele opțiuni și temeiul juridic relevant, pentru a aborda inversarea jaloanelor după încheierea perioadei de punere în aplicare a MRR;

(iii) să lucreze în continuare la îmbunătățirea clarității măsurilor și a jaloanelor și țintelor aferente, precum și să asigure că acestea respectă pe deplin principiile orizontale ale regulamentului atunci când statul membru prezintă o revizuire a PNRR;

(iv) să includă mecanisme clare de verificare în acordul operațional pentru jaloane și ținte, pentru a permite o evaluare lipsită de ambiguitate a îndeplinirii acestora și pentru a evidenția mai bine scopul acestuia în viitoarele instrumente bazate pe performanță, precum și să ia în considerare mecanismul de verificare atunci când analizează îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor pentru a contribui la acuratețea măsurătorilor;

(v) să continue să realizeze audituri ale sistemelor statelor membre pentru a verifica adecvarea acestora, precum și a obține o asigurare rezonabilă cu privire la conformitatea cu normele Uniunii și naționale, în special în domeniul achizițiilor publice, și să colaboreze îndeaproape cu Curtea pentru a găsi modalități de a elimina îngrijorările cu privire la disparitățile în ceea ce privește asigurarea;

(vi) să analizeze nu numai caracterul adecvat al structurii, ci și funcționarea efectivă a sistemelor de audit și control ale statelor membre pentru viitoarele instrumente bazate pe performanță;

(vii) să ajute statele membre să pună în aplicare proiectele MRR în calendarul prevăzut și să modifice metodologia de clasificare a proiectelor transfrontaliere, astfel încât să fie luată în considerare doar o componentă geografică transfrontalieră reală;

(viii) să sprijine în continuare statele membre să își sporească capacitatea administrativă de a gestiona execuția simultană a fondurilor și să le ajute să reducă sarcinile administrative inutile, în special pentru IMM-uri, să simplifice procedurile de ofertare și să ofere informații mai specifice;

(ix) să acorde atenție specială și să mențină un dialog continuu cu statele membre pentru ca reformele și investițiile să îndeplinească țintele în domeniul climei ale Regulamentului privind MRR și să respecte pe deplin principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative”;

(x) să abordeze cât mai devreme întârzierile raportate, oferind, printre altele, asistență tehnică statelor membre;

(xi) să colaboreze în continuare cu Curtea pentru a armoniza cât mai mult posibil interpretarea jaloanelor și a țintelor de către cele două instituții;

(xii) să îmbunătățească transparența și prezentarea tabloului de bord al MRR prin eliminarea oricărei posibilități de interpretare eronată a cifrelor și prin măsurarea cu mai multă acuratețe a contribuției la reziliență în cadrul evaluării *ex post* a MRR;

(xiii) să aplice în mod consecvent și exact dispozițiile referitoare la „destinatarii finali” din Regulamentul privind MRR și să comunice cu statele membre cu privire la aplicarea corectă a definiției „destinatarilor finali”;

(xiv) să acorde Curții, OLAF și EPPO acces la datele legate de MRR, inclusiv la FENIX, în exercitarea competențelor lor respective;

(xv) să comunice activ cu statele membre cu privire la competența EPPO pentru cazuri penale legate de fondurile din cadrul MRR, întrucât corupția sau frauda utilizând fondurile din cadrul MRR constituie o infracțiune împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene;

(xvi) să comunice mai activ cu statele membre în ceea ce privește prevenirea fraudei și să le încurajeze să alinieze rapoartele privind fraudele într-un mod digital standardizat și să utilizeze Sistemul de gestionare a neregulilor;

(xvii) să raporteze către OLAF la un nivel agregat cu privire la cazurile suspectate de fraudă, corupție și conflict de interese detectate în propriile sale audituri și de către statele membre, astfel cum sunt raportate în declarațiile de gestiune și să evalueze informațiile primite pentru a oferi orientări statelor membre, dacă este necesar;

(xviii) să abordeze interacțiunea dintre fondurile de coeziune și fondurile MRR și, în special, cerințele care pot facilita utilizarea unui fond mai degrabă decât a celuilalt și, de asemenea, să colaboreze cu statele membre și să ghideze statele membre să selecteze fonduri în funcție de ceea ce este cel mai adecvat și mai eficient pentru proiectul în cauză; să verifice încrucișat în mod activ bazele de date pentru a se asigura că nu are loc o dublă finanțare;

(xix) să încurajeze statele membre să pună mai mult accent pe implicarea nevoilor autorităților locale și regionale, solicitându-le statelor membre să colaboreze mai activ, într-o abordare bazată pe guvernanța comună;

(xx) să țină seama de obiectivul de reziliență și redresare, în special în ceea ce privește sectoarele critice în caz de criză, cum ar fi sectorul sănătății și cel al bunurilor;

(xxi) să utilizeze recomandările Curții rezultate din activitatea sa privind MRR și experiența dobândită în cursul punerii în aplicare a mecanismului la conceperea și implementarea viitoarelor instrumente ale Uniunii bazate pe performanță, atunci când este cazul;

(xxii) să asigure un nivel comparabil și proporțional de precizie în evaluarea jaloanelor și a țintelor și să asigure în continuare egalitatea de tratament pentru statele membre atunci când evaluează îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor;

(xxiii) să fie mai proactivă în ceea ce privește publicarea documentelor și a statisticilor referitoare la modul în care gestionează cererile de acces la documente, întrucât astfel de informații ar ajuta la evaluarea abordării proactive a instituțiilor a accesului la documente; să trateze cu promptitudine o cerere de acces la un document.